

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เอกสารประกอบการพิจารณา

ญัตติด่วน

เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญ
พิจารณาศึกษาการแก้ไขปัญหาการค้าข้าวตกต่ำอย่างเป็นระบบ

อ.พ. ๘/๒๕๕๓ สมัยประชุมสามัญทั่วไป

จัดทำโดย กลุ่มงานบริการวิชาการ สำนักวิชาการ
โทร ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๗๐-๒

เรียกดูเอกสารได้ที่
www.parliament.go.th/library

ญัตติด่วน

เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญ
พิจารณาศึกษาการแก้ไขปัญหาการค้าข้าวตกต่ำอย่างเป็นระบบ

(นายวิทยา บุรณศิริ กำนันะ เป็นผู้เสนอ)

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณา (อ.พ.) นี้ จัดทำขึ้นในเวลาจำกัด เพื่อให้ทันใช้ประโยชน์ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ หรือญัตติ ที่เข้าสู่การประชุมของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา โดยรวบรวมข้อมูล สถิติ ข้อเท็จจริง บทความ ข่าวจากสื่อต่าง ๆ และ/หรือสรุปผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นแก่สมาชิกรัฐสภา และผู้สนใจทั่วไป หากมีข้อผิดพลาดประการใด ขออภัยไว้ ณ ที่นี้ด้วย

อนึ่ง เอกสารประกอบการพิจารณานี้ กลุ่มงานบริการวิชาการ ๑,๒,๓ สำนักวิชาการ เป็นผู้จัดทำ และเผยแพร่ทาง www.parliament.go.th/library ผู้ใดนำข้อความหรือส่วนหนึ่งส่วนใดในเอกสารนี้ไปลงพิมพ์ในเอกสารอื่น โปรดอ้างอิงที่มากำกับไว้ด้วย

ต้องการรายละเอียดเพิ่มเติมโปรดติดต่อกลุ่มงานบริการวิชาการ สำนักวิชาการ หมายเลขโทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๗๐ – ๗๒ โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๕๘ และ ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๕๙

กลุ่มงานบริการวิชาการ

สำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

เอกสารประกอบการพิจารณา

สารบัญ

	หน้า
๑. สารสำคัญ ผู้คัดค้าน เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณา ศึกษาการแก้ไขปัญหาอาหารคาวตกต่ำอย่างเป็นระบบ (นายวิทยา บุรณศิริ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	๑
๒. โครงการประกันราคาข้าวเปลือก	๒
๓. ความเป็นมา	๒
๔. โครงการประกันราคาผลผลิตการเกษตร ปีการผลิต ๒๕๕๒/๕๓	๖
๕. ราคาเกณฑ์กลางอ้างอิง : ข้าวเปลือกนาปี ๒๕๕๒/๕๓	๕
๖. ประกาศคณะกรรมการกำหนดเกณฑ์กลางอ้างอิง โครงการการประกันรายได้ เกษตรกรผู้ปลูกข้าว เรื่อง กำหนดเกณฑ์กลางอ้างอิงข้าวเปลือก	๑๐
๗. ราคากลางอ้างอิงและอัตราชดเชย ข้าวเปลือก และมันสำปะหลัง	๑๔
๘. ผลการดำเนินงานโครงการประกันรายได้เกษตรกร รอบที่ ๑ และความก้าวหน้า รอบที่ ๒	๑๕
๙. สภาพปัญหาการปิดเส้นทางจราจรของชาวนาเพื่อเรียกร้องให้รัฐบาลเข้าดำเนินการแก้ไขปัญหาอาหารคาวตกต่ำ	๑๕
๑๐. แนวทางการแก้ไขปัญหาของรัฐบาล	๒๘
๑๑. สถานการณ์การผลิตและการตลาดข้าวของโลก ปี ๒๕๕๒/๒๕๕๓ (ณ เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๓)	๓๖
๑๒. ราคาข้าวในตลาดโลกเปรียบเทียบระหว่าง ประเทศสหรัฐอเมริกา ไทย และเวียดนาม	๔๓
๑๓. สถานการณ์ข้าวไทย (ณ เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๓)	๔๔
๑๔. บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๕๐
๑๕. วิเคราะห์สรุปข้อดีและข้อเสียของโครงการประกันราคาข้าว	๖๔

ผู้รับผิดชอบ

นางวิจิตรา วัชรภรณ์

ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ

นางสาวเขาวนิจ สุนนานนท์

ผู้อำนวยการกลุ่มงานบริการวิชาการ ๒

ผู้จัดทำและรับผิดชอบ

นางสวีณา พลพีชน์

วิทยากร ๘ ๖

นางสาวอัจฉรา ชุมเหล็ก

เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล ๕

นางสาวสุนันท์ เจสละ

เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล ๒

นางสาวอุรุษย์ ธรรมเพชร

เจ้าพนักงานธุรการ ๖

นางสาวนภาพร ญาณศิริ

เจ้าหน้าที่ธุรการ ๖

มีนาคม ๒๕๕๓

สาระสำคัญ

ญัตติควม เรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษา
การแก้ไขปัญหาการค้าข้าวตกต่ำอย่างเป็นระบบ
(นายวิทยา บุรณศิริ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

หลักการ

เพื่อให้ที่ประชุมพิจารณาตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาการแก้ไขปัญหาการค้าข้าว
ตกต่ำอย่างเป็นระบบ

เหตุผล

ด้วยข้าพเจ้าได้พบปัญหาจากการร้องเรียนของราษฎร และปัญหาการบริหารจัดการ
ของรัฐบาลเกี่ยวกับราคาข้าวของชาวนาในแต่ละภาคทั่วประเทศ รวมถึงการแก้ไขราคาข้าวแต่ละชนิดก็ไม่มี
ความเท่าเทียมกันโดยข้าวแต่ละชนิดมีราคาตกต่ำเป็นอย่างมาก ซึ่งราคาข้าวต่าง ๆ ภายในประเทศสวนทาง
กับราคาข้าวในตลาดโลกที่มีราคาสูงขึ้น เนื่องจากการบริโภคที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งรัฐบาลได้เปลี่ยน
นโยบายวิธีการดำเนินการด้านราคาจากการรับจํานําเป็นการประกันรายได้เกษตรกรแต่ไม่ประสบผลสำเร็จ
ประการใด ส่งผลให้ชาวนาแต่ละพื้นที่ได้รับความเดือดร้อนเป็นจํานวนมาก และได้มาเรียกร้องเพื่อให้
รัฐบาลเข้าดำเนินการแก้ไขปัญหาการค้าข้าวตกต่ำอย่างไม่เป็นธรรมนี้ แต่ไม่ได้รับความช่วยเหลือใด ๆ
จากรัฐบาลจึงทำให้ชาวนาในจังหวัดต่าง ๆ เช่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา นครปฐม ปทุมธานี และ
นครสวรรค์ ได้ทำการปิดเส้นทางจราจรในจังหวัดส่งผลกระทบต่อจราจรในพื้นที่ดังกล่าว ซึ่งปัญหา
การค้าข้าวตกต่ำนี้เป็นปัญหาที่ส่งผลให้ชาวนาทั่วประเทศได้รับความเดือดร้อนอย่างต่อเนื่องยาวนานมาก

โครงการประกันราคาข้าวเปลือก

ความเป็นมา

สืบเนื่องจากที่ประชุมคณะรัฐมนตรี นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ (นายกรัฐมนตรี) เมื่อวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๒ ได้มีมติปรับใช้ระบบประกันราคาสินค้ามาใช้แทนระบบการรับจำนำ ในการแทรกแซงราคาข้าวในฤดูกาลผลิตปี ๒๕๕๒/๕๓ ตามหลักการที่คณะกรรมการนโยบายข้าวแห่งชาติ (กขช.) เห็นชอบเมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๒

โดยมีรายละเอียดของที่ประชุมคณะรัฐมนตรีวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๒ ดังนี้ คณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบกรอบและแนวทางการดำเนินมาตรการข้าว ปี ๒๕๕๒/๕๓ ตามมติคณะกรรมการนโยบายข้าวแห่งชาติ (กขช.) เมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๒ ตามที่กระทรวงพาณิชย์ เสนอ และให้กระทรวงพาณิชย์เร่งจัดทำรายละเอียดของแนวทางการดำเนินมาตรการข้าวดังกล่าว เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไปภายใน ๒ สัปดาห์

สาระสำคัญของเรื่อง

คณะกรรมการนโยบายข้าวแห่งชาติ ได้ประชุมเมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๒ เพื่อพิจารณารายงานผลการพิจารณาของคณะอนุกรรมการพิจารณาแนวทางการประกันราคาและประกันภัยข้าวเปลือกแล้ว มีมติดังนี้

๑. เห็นชอบแนวทางการดำเนินมาตรการข้าวปี ๒๕๕๒/๕๓ โดยให้ดำเนินการประกันราคาข้าวเปลือกแก่เกษตรกรเป็นการทั่วไป เพื่อให้เกษตรกรได้รับประโยชน์อย่างทั่วถึง และแก้ไขปัญหาค่าความสามารถในการแข่งขันส่งออกของประเทศ และมอบหมายดังนี้

๑.๑ ให้คณะอนุกรรมการนโยบายข้าวแห่งชาติด้านการผลิต พิจารณากำหนดราคาประกันข้าวเปลือกแต่ละชนิดที่เหมาะสม โดยพิจารณาจากต้นทุนการผลิตข้าวเปลือกแต่ละชนิด และค่าตอบแทนที่เหมาะสมที่เกษตรกรควรจะได้รับ พร้อมทั้งเร่งรัดการจัดทำทะเบียนเกษตรกร เพื่อนำมาใช้ประกอบในการประกันราคาข้าวเปลือกและมาตรการอื่น ๆ และนำเสนอคณะกรรมการนโยบายข้าวแห่งชาติพิจารณาในการประชุมครั้งต่อไป

๑.๒ ให้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ทำการประชาสัมพันธ์การประกันราคาข้าวเปลือก เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องให้แก่เกษตรกรเกี่ยวกับราคาประกันราคาอ้างอิง และการชดเชยราคาของรัฐ รวมทั้งหลักเกณฑ์ วิธีการ และผลที่เกษตรกรจะได้รับจากการประกันราคาข้าวเปลือก

๒. มอบหมายให้คณะอนุกรรมการนโยบายข้าวแห่งชาติด้านการตลาด พิจารณากำหนดมาตรการการรักษาเสถียรภาพราคาข้าวเปลือก เพื่อเป็นมาตรการเสริมเพิ่มเติมจากการ

ประกันราคาข้าวเปลือก และนำเสนอมาตรการต่อคณะกรรมการนโยบายข้าวแห่งชาติพิจารณาในครั้งต่อไป

สำหรับผลการประชุมคณะกรรมการนโยบายข้าวแห่งชาติ ครั้งที่ ๕/๒๕๕๒ วันศุกร์ที่ ๑๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ เวลา ๑๐.๐๐ น. ณ ห้องประชุมสี่เขียว ตึกไทยคู่ฟ้า ทำเนียบรัฐบาล ที่ประชุมได้พิจารณาและมีมติ (ฝ่ายเลขานุการ กษช. กรมการค้าภายใน วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๒) ดังนี้:-

๑. กรอบและแนวทางการดำเนินมาตรการข้าว ปี ๒๕๕๒/๕๓

๑.๑ เห็นชอบแนวทางการดำเนินมาตรการข้าว ปี ๒๕๕๒/๕๓ โดยให้

ดำเนินการประกันราคาข้าวเปลือกแก่เกษตรกรเป็นการทั่วไป เพื่อให้เกษตรกรได้รับประโยชน์อย่างทั่วถึง และแก้ไขปัญหาความสามารถในการแข่งขันส่งออกของประเทศ และมอบหมายดังนี้

(๑) ให้คณะกรรมการนโยบายข้าวแห่งชาติด้านการผลิตพิจารณา

กำหนด ราคาประกันข้าวเปลือกแต่ละชนิดที่เหมาะสม โดยพิจารณาจากต้นทุนการผลิตข้าวเปลือกแต่ละชนิด และค่าตอบแทนที่เหมาะสมที่เกษตรกรควรจะได้รับ พร้อมทั้งเร่งรัดการจัดทำทะเบียนเกษตรกร เพื่อนำมาใช้ประกอบในการประกันราคาข้าวเปลือกและมาตรการอื่นๆ และนำเสนอคณะกรรมการนโยบายข้าวแห่งชาติพิจารณา ในการประชุมครั้งต่อไป

(๒) ให้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ทำการ

ประชาสัมพันธ์การประกันราคาข้าวเปลือก เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องให้แก่เกษตรกรเกี่ยวกับราคาประกัน ราคาอ้างอิง และการชดเชยราคาของรัฐ รวมทั้งหลักเกณฑ์ วิธีการ และผลที่เกษตรกรจะได้รับจากการประกันราคาข้าวเปลือก

๑.๒ มอบหมายให้คณะกรรมการนโยบายข้าวแห่งชาติด้านการตลาดพิจารณา

กำหนดมาตรการการรักษาเสถียรภาพราคาข้าวเปลือก เพื่อเป็นมาตรการเสริมเพิ่มเติมจากการประกันราคาข้าวเปลือกและนำเสนอคณะกรรมการนโยบายข้าวแห่งชาติพิจารณาในการประชุมครั้งต่อไป

๒. ขอนุมัติข้าวสารเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัย

อนุมัติข้าวสาร ๕% โครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปรัง ปี ๒๕๕๒ ให้ อคส. จำนวน ๓๐,๐๐๐ตันในราคาตันละ ๑ บาท เพื่อนำไปบรรจุถุงชนิด ๔ กิโลกรัม รวมจำนวน ๗,๕๐๐,๐๐๐ ถุง เพื่อเตรียมการสำรองไว้ช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัยในประเทศ โดยนำไปจัดสรรให้แก่ผู้ขอรับการจัดสรรตามหลักเกณฑ์ที่ได้รับอนุมัติไว้ พร้อมทั้งจัดส่งให้แก่ผู้ร้องขอรับการจัดสรรสำหรับประชาชน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส ในกรณีที่ประสบปัญหาให้ช่วยเหลือเป็นกรณีพิเศษ ทั้งนี้ ให้ อคส.ได้รับค่าใช้จ่ายในการบรรจุและค่าขนส่งตามที่เกิดขึ้นจริง ตามหลักเกณฑ์ที่วางไว้

๓. กรอบยุทธศาสตร์การระบายข้าวสารตามโครงการแทรกแซงของรัฐบาล

เห็นชอบในหลักการกรอบยุทธศาสตร์การระบายข้าวสารตามโครงการแทรกแซงของรัฐบาลตามที่อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศ ในฐานะประธานคณะทำงานระบายสินค้าเกษตรเสนอซึ่งเป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๕๒

ทั้งนี้ให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาทบทวนมติเมื่อวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๕๒ กรณีให้ผู้ตรวจสอบคุณภาพข้าว (Surveyor) ตรวจสอบคุณภาพข้าวทุกคลังก่อนที่จะประมูลขาย เนื่องจากต้องใช้เวลาในการตรวจสอบและอาจส่งผลกระทบต่อ การระบายข้าวสารตามยุทธศาสตร์ที่วางไว้ กรณีการเปิดประมูลขายเป็นการทั่วไป (๑) ต้องเปิดโอกาสให้ผู้สนใจสามารถตรวจสอบคุณภาพข้าวที่เสนอขาย แต่ละคลังได้ก่อน (๒) เพื่อให้เกิดความเป็นธรรม และโปร่งใสให้คณะทำงานดำเนินการระบายข้าวสารเจรจาต่อรองราคากับผู้เสนอราคาสูงสุดในแต่ละคลังก่อน หากไม่สามารถตกลงราคากันได้ จึงให้เจรจาต่อรองราคากับผู้เสนอราคาสูงเป็นอันดับ ๒ ต่อไป (๓) ให้คณะทำงานดำเนินการระบายข้าวสารเสนอปริมาณและราคาข้าวที่จะพิจารณาจำหน่ายให้ประธานคณะอนุกรรมการพิจารณาการระบายข้าวสารพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติต่อไป

๔. การประมูลข้าวสารในสต็อกรัฐบาลในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย

๔.๑ รับทราบผลการดำเนินการระบายข้าวโดยวิธีจัดประมูลจำหน่ายข้าวสารแบบ Basis ตามโครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต ๒๕๕๘/๕๙ ที่ อคส. ได้รับอนุมัติวงเงินจ่ายขาดและเงินสำรองจ่ายเพื่อเป็นทุนหมุนเวียนสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในการซื้อขายล่วงหน้าใน AFET จำนวน ๒๕๘.๘๓๑ ล้านบาทแยกเป็น เงินจ่ายขาด ๘.๘๓๑ ล้านบาท และเงินสำรองจ่ายเพื่อเป็นทุนหมุนเวียน ๒๕๐ ล้านบาท สำหรับค่าใช้จ่ายใน AFET มีจำนวนทั้งสิ้น ๔๓.๔๕๑ ล้านบาท แยกเป็นเงินจ่ายขาดใช้ไปจำนวน ๑.๖๓๕ ล้านบาท เพื่อเป็นค่าตอบแทนนายหน้าซื้อขายล่วงหน้าและค่าจ้างผู้จัดการซื้อขายล่วงหน้า และค่าใช้จ่ายจากเงินทุนหมุนเวียนจำนวน ๔๑.๘๑๖ ล้านบาท ซึ่งเป็นส่วนต่างจากการผันผวนของราคาข้าวที่ซื้อขายใน AFET

๔.๒ เห็นชอบให้ อคส. นำเสนอคณะกรรมการนโยบายและมาตรการช่วยเหลือเกษตรกร (คชก.) เพื่อส่งคืนเงินคงเหลือจากการระบายโดยวิธีจัดประมูลจำหน่ายข้าวสารแบบ Basis ตามโครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต ๒๕๕๘/๕๙ จำนวน ๒๑๕.๓๔๐ ล้านบาท แยกเป็นเงินจ่ายขาด จำนวน ๗.๑๕๒ ล้านบาท ส่งคืนกองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร และเงินทุนหมุนเวียน จำนวน ๒๐๘.๑๘๘ ล้านบาท ให้ส่งคืนโครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต ๒๕๕๘/๕๙ เพื่อให้ อคส. นำไปชำระคืน ธ.ก.ส.ต่อไป

๔.๓ รับทราบการแต่งตั้งคณะทำงานจำหน่ายข้าวสารในสต็อกของรัฐบาลในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย (AFET) ซึ่งมีปลัดกระทรวงพาณิชย์ เป็นประธาน และอธิบดีกรมการค้าภายใน เป็นคณะทำงานและเลขานุการ เพื่อพิจารณากำหนดแนวทางในการ

จำหน่ายข้าวสารในสต็อกของรัฐ โดยใช้กลไกในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย ด้วยวิธีการประมูลแบบใช้ส่วนต่างของราคาจากผู้ประมูลยินดีจ่ายกับราคาข้าวในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย (Basis) โดยให้นำข้าวสารในสต็อกของรัฐบาลตามโครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต ๒๕๕๑/๕๒ ปริมาณ ๗๖๓,๕๒๐ ตัน แยกเป็น ข้าวหอมมะลิ ๑๐๐% ชั้น ๒ ปริมาณ ๓๐๐,๐๐๐ ตัน และข้าวขาว ๕% ปริมาณ ๔๖๓,๕๒๐ ตัน นำมาจำหน่ายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย โดยประมูลให้เสร็จสิ้นครั้งเดียว และให้ทยอยรับมอบ

๔.๔ เห็นชอบให้ อคส.นำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา ดังนี้

๔.๔.๑ อนุมัติให้ อคส.นำเงินค่าข้าวสาร โครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี

ปีการผลิต ๒๕๕๑/๕๒ ที่ระบายจำหน่ายได้ ซึ่งต้องส่งคืน ธ.ก.ส. จำนวน ๔๒๕ ล้านบาท มาเป็นทุนหมุนเวียนเพื่อให้ อคส.ใช้เป็นหลักประกันการซื้อขายล่วงหน้าใน AFET เพื่อป้องกันการบิดพลิ้วสัญญาของผู้ซื้อและผู้ขาย ปริมาณข้าวสาร โครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต ๒๕๕๑/๕๒ จำนวน ๗๖๓,๕๒๐ ตัน แยกเป็น ข้าวหอมมะลิ ๑๐๐% ชั้น ๒ ปริมาณ ๓๐๐,๐๐๐ ตัน และข้าวขาว ๕% ปริมาณ ๔๖๓,๕๒๐ ตัน ทั้งนี้ เมื่อหมดภาระผูกพันแล้ว หากเงินที่ได้รับคืนเพิ่มขึ้นหรือลดลง ตามเกณฑ์การวางหลักประกันซื้อขายของตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า ให้นำไปคำนวณเป็นรายได้หรือภาระขาดทุนตามโครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต ๒๕๕๑/๕๒ ต่อไป

๔.๔.๒ อนุมัติงบกลางเงินสำรองจ่ายกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น วงเงินจ่ายขาด จำนวน ๒๔.๖๔ ล้านบาท ให้ อคส.เพื่อเป็นค่าตอบแทนนายหน้าซื้อขายล่วงหน้า และค่าจ้างผู้จัดการการซื้อขายล่วงหน้า

๕. การระบายข้าวเปลือกหลุดจำนำยุ่งฉางเกษตรกรของ ธ.ก.ส. โครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต ๒๕๕๑/๕๒

มอบหมายให้คณะอนุกรรมการดำเนินการรับจำนำข้าวเปลือกกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการระบายข้าวเปลือกหลุดจำนำยุ่งฉางเกษตรกรของ ธ.ก.ส. โครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต ๒๕๕๑/๕๒ โดยให้คณะอนุกรรมการ กษช. ระดับจังหวัด และ ธ.ก.ส. ตรวจสอบความมืออยู่จริงของปริมาณข้าวเปลือกหลุดจำนำยุ่งฉางเกษตรกรที่คงเหลืออยู่ในจังหวัด และนำมาระบายจำหน่ายตามหลักเกณฑ์ที่คณะอนุกรรมการดำเนินการรับจำนำข้าวเปลือกกำหนดต่อไป

๖. การขอขยายระยะเวลาโครงการและเพิ่มวงเงินชดเชยดอกเบี้ยเงินกู้โครงการรับจำนำผลิตผล

มอบหมายให้คณะทำงานพิจารณาค่าใช้จ่ายโครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต ๒๕๔๖/๔๗ - ๒๕๔๘/๕๐ และโครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปี ๒๕๔๘ - ๒๕๕๐ ที่คณะอนุกรรมการนโยบายข้าวแห่งชาติด้านการตลาดได้มีมติแต่งตั้งเมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๒ ซึ่งมีผู้แทนกรมบัญชีกลางเป็นประธาน และผู้แทนองค์การคลังสินค้า เป็นคณะทำงานและเลขานุการ พิจารณาค่าใช้จ่ายและการขยายระยะเวลาโครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต ๒๕๔๖/๔๗ - ๒๕๔๘/๕๐ และนาปี ปี ๒๕๔๘ - ๒๕๕๐ รวมทั้งพิจารณาโครงการ

รับจำหน่ายข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต ๒๕๕๐/๕๑ ตามที่ ธ.ก.ส. เสนอ และนำ เสนอ คณะอนุกรรมการนโยบายข้าวแห่งชาติด้านการตลาดพิจารณาโดยเร็ว ก่อนนำ เสนอ คณะกรรมการนโยบายข้าวแห่งชาติพิจารณาต่อไป

โครงการประกันราคาผลผลิตการเกษตร ปีการผลิต ๒๕๕๒/๕๓*

หลักการ

จากการที่รัฐบาลได้นำมาตรการรับจำหน่ายผลิตผลมาใช้ในการแก้ไขปัญหาผลผลิตตกต่ำ โดยการกำหนดราคารับจำหน่ายสูงกว่าราคาตลาดจำนวนมาก ส่งผลให้กลไกตลาดไม่สามารถทำงานได้เป็นปกติ รัฐบาลต้องแบกรับภาระค่าใช้จ่ายจำนวนมาก ทั้งค่าแปรสภาพ ค่าเก็บรักษา อีกทั้งการระบายสินค้าที่ไม่มีประสิทธิภาพ การเก็บผลผลิตการเกษตรไว้เป็นระยะเวลานานและต้องขาดทุนก่อให้เกิดภาระทางการคลังเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ยังส่งผลให้เกษตรกรเพิ่มผลผลิตจำนวนมาก จนกลายเป็นปัญหาที่รัฐบาลต้องแก้ไขอย่างไม่มีที่สิ้นสุด การประกันความเสี่ยงด้านราคาจะเป็นแนวทางหนึ่งในการแก้ไขปัญหาความเสี่ยงด้านราคาที่จะช่วยให้เกษตรกรสามารถวางแผนตัดสินใจลงทุนผลิตสินค้าเกษตรได้ โดยไม่ต้องกังวลว่าเมื่อเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้วจะประสบปัญหาราคาตกต่ำจนต้องขาดทุน

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อป้องกันความเสี่ยงด้านราคาให้แก่เกษตรกรไม่ให้ประสบปัญหาขาดทุน
๒. เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาผลผลิตตกต่ำ
๓. เพื่อให้กลไกตลาดทำงานเป็นปกติ ผู้ประกอบการสามารถแข่งขันทางการค้าได้

หลักเกณฑ์โครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปี ปีการผลิต ๒๕๕๒/๕๓

๑. เป้าหมาย พื้นที่ดำเนินการจังหวัดที่เป็นแหล่งผลิตข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต ๒๕๕๒/๕๓ ทั่วประเทศ โดยมีปริมาณผลผลิตข้าวเปลือกที่เข้าร่วมโครงการ ๒๓.๕ ล้านตัน สำหรับข้าวเปลือกเข้าที่มีระยะเวลาเก็บเกี่ยวน้อยกว่า ๑๐๐ วัน ไม่อนุญาตให้เข้าร่วมโครงการ

๒. กำหนดราคาระดับ จำแนกตามประเภทข้าวเปลือก ดังนี้

- ๒.๑ ข้าวเปลือกหอมมะลิ ๑๕,๓๐๐ บาท/ตัน (๑๕.๓๐ บาท/กิ โลกรัม) ไม่เกิน ๑๔ ตัน
- ๒.๒ ข้าวเปลือกหอมจังหวัด ๑๔,๓๐๐ บาท/ตัน (๑๔.๓๐ บาท/กิ โลกรัม) ไม่เกิน ๑๖ ตัน
- ๒.๓ ข้าวเปลือกปทุมธานี ๑๐,๐๐๐ บาท/ตัน (๑๐.๐๐ บาท/กิ โลกรัม) ไม่เกิน ๒๕ ตัน

* ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร.

๒.๔ ข้าวเปลือกเจ้าหน้าปี ๑๐,๐๐๐ บาท/ตัน (๑๐.๐๐ บาท/กิโลกรัม) ไม่เกิน ๒๕ ตัน

๒.๕ ข้าวเปลือกเหนียว ๘,๕๐๐ บาท/ตัน (๘.๕๐ บาท/กิโลกรัม) ไม่เกิน ๑๖ ตัน

ซึ่งกรณีเกษตรกรผลิตมากกว่า ๑ ชนิด จะแจ้งปริมาณประกันสูงสุดให้ทราบต่อไป

๓. ระยะเวลาดำเนินการ

๓.๑ การขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าวหน้าปี ปีการผลิต ๒๕๕๒/๕๓ โดยกรมส่งเสริมการเกษตร ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม ๒๕๕๒ ถึง เดือนกันยายน ๒๕๕๒ กรมส่งเสริมการเกษตรอยู่ระหว่างขอขยายเวลาดำเนินงาน

๓.๒ การทำสัญญาประกันรายได้เกษตรกร โดย ธ.ก.ส. ตั้งแต่เดือนสิงหาคม ๒๕๕๒ ถึง เดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๒ และภาคใต้ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๕๒ ถึงเดือน กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

๔. กำหนดปริมาณผลผลิตที่เกษตรกรแต่ละครัวเรือน สามารถใช้สิทธิทำสัญญาประกันรายได้เกษตรกร เพื่อขอรับเงินชดเชยส่วนต่างระหว่างราคาประกันกับราคาอ้างอิงได้คำนวณ โดยใช้พื้นที่การผลิตของเกษตรกรหน่วยเป็น ไร่คูณด้วยอัตราผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ตามประเภทข้าว ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องพิจารณา ทั้งนี้เมื่อกำหนดเรียบร้อยแล้วธนาคารจะแจ้งให้สาขาทราบต่อไป

๕. การกำหนดราคาอ้างอิงและประกาศราคาอ้างอิง

คณะกรรมการกำหนดราคาอ้างอิง ฯ จะกำหนดราคาอ้างอิง เพื่อที่ใช้เป็นเกณฑ์คำนวณจ่ายเงินชดเชยส่วนต่างระหว่างราคาประกันและราคาอ้างอิง ให้แก่เกษตรกรและจะประกาศราคาอ้างอิงให้ส่วนงานที่เกี่ยวข้องทราบ ทั้งนี้ ราคาอ้างอิงที่ประกาศจะถือใช้เป็นราคาเดียวเท่านั้นทุกจังหวัดแหล่งผลิต และคณะกรรมการกำหนดราคาอ้างอิงจะประกาศราคาอ้างอิง ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๒ เป็นต้นไป โดยประกาศทุกวันวันที่ ๑ และ ๑๖ ของเดือน

- ตัวอย่าง -

ราคาอ้างอิงที่ประกาศวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๒ จะใช้เป็นเกณฑ์ในการคำนวณส่วนต่างให้แก่เกษตรกรที่ขอใช้สิทธิตั้งแต่วันที่ ๑ ถึง ๑๕ ของเดือนตุลาคม ๒๕๕๒ และราคาอ้างอิงที่ประกาศวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๒ จะใช้เป็นเกณฑ์ในการคำนวณส่วนต่างให้แก่เกษตรกรที่ขอใช้สิทธิตั้งแต่วันที่ ๑๖ ถึง ๓๑ ของเดือนตุลาคม ๒๕๕๒ (กรณีเดือนใดมี ๓๐ วันจะครอบคลุมตั้งแต่วันที่ ๑๖ ถึงวันที่ ๓๐)

๖. กำหนดวันใช้สิทธิขอรับเงินชดเชยส่วนต่างราคาประกัน

เกษตรกรสามารถกำหนดวันใช้สิทธิได้ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๕๒ และไม่เกินวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ และภาคใต้ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ ถึงเดือน พฤษภาคม ๒๕๕๓

๗. ระยะเวลาโครงการตั้งแต่ เดือนกรกฎาคม ๒๕๕๒ ถึง เดือนกรกฎาคม ๒๕๕๓

คุณสมบัติของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ

๑. เป็นเกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปี ปีการผลิต ๒๕๕๒/๕๓ ที่ขึ้นทะเบียนการปลูกและผ่านการประชาคมกับกรมส่งเสริมการเกษตร โดยมีใบรับรองผลการขึ้นทะเบียนเกษตรกรการปลูกข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต ๒๕๕๒/๕๓ (ทพศ. ๑/๓) ทั้งนี้ เกษตรกรที่ได้ขึ้นทะเบียนผู้ปลูกข้าวกับกรมส่งเสริมการเกษตรและผ่านการประชาคมรับรองการผลิตแล้ว ต่อมามีการขายผลผลิตไปจะไม่ได้รับสิทธิในการทำสัญญาประกันรายได้กับ ธ.ก.ส.

๒. เกษตรกรครัวเรือนหนึ่ง จะเข้าร่วม โครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปีได้เพียง ๑ รายเท่านั้น ยกเว้นเกษตรกรอาศัยอยู่ในครัวเรือนเดียวกันมากกว่า ๑ ครอบครั้ว และแต่ละครอบครั้วแยกการทำกินเป็นอิสระต่างหากจากกันอย่างชัดเจน โดยพนักงานพัฒนาธุรกิจได้ตรวจสอบการทำการผลิตถึงบ้านและนาไร่แล้ว ให้เกษตรกรรายดังกล่าวนั้นเข้าโครงการได้

๓. เกษตรกรทั่วไปสามารถขอเข้าโครงการเพื่อจัดทำสัญญาประกันฯ ได้ตามภูมิลำเนา (สำเนาทะเบียนบ้านของเกษตรกร ณ ธ.ก.ส. สาขาที่ตั้งภูมิลำเนา กรณีเกษตรกรทั่วไปมีภูมิลำเนาอยู่ห่างไกลคนละจังหวัดกับพื้นที่เพาะปลูก ยกเว้นเกษตรกรที่มีภูมิลำเนาอยู่ห่างไกลคนละจังหวัดกับพื้นที่เพาะปลูก อนุโลมให้เข้าร่วมโครงการ ณ ธ.ก.ส.สาขาที่ตั้งแหล่งพื้นที่เพาะปลูก (พิจารณาตามความจำเป็น โดยพิจารณาเป็นราย ๆ ไป)

การขอขึ้นทะเบียนเกษตรกรเพื่อเข้าร่วมโครงการประกันรายได้เกษตรกร ปีการผลิต ๒๕๕๒/๕๓

การขึ้นทะเบียนการปลูกข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต ๒๕๕๒/๕๓ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์โดยกรมส่งเสริมการเกษตร จะรับขึ้นทะเบียนเกษตรกรตั้งแต่เดือนกรกฎาคม ๒๕๕๒ จนถึงเดือนกันยายน ๒๕๕๒ โดยเกษตรกรทุกรายต้องไปติดต่อขอขึ้นทะเบียนเกษตรกรที่สำนักงานเกษตรอำเภอ หรือศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีประจำตำบลที่เกษตรกรมีภูมิลำเนาอยู่หรือพื้นที่ที่เกษตรกรทำการเกษตรแห่งใดแห่งหนึ่ง โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานและวิธีปฏิบัติตามที่กรมส่งเสริมการเกษตรกำหนด โดยกรมส่งเสริมการเกษตรเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินการ

การเข้าร่วมโครงการ

การเข้าร่วมโครงการ ฯ กำหนดให้เกษตรกรขอเข้าร่วมโครงการฯ ได้ ณ ธ.ก.ส. สาขา ซึ่งเป็นที่ตั้งตามภูมิลำเนา (สำเนาทะเบียนบ้านของเกษตรกรเป็นหลัก) ยกเว้นเกษตรกรที่มีภูมิลำเนาอยู่ห่างไกลคนละจังหวัดกับพื้นที่เพาะปลูก อนุโลมให้เข้าร่วมโครงการ ณ ธ.ก.ส.สาขาที่ตั้งแหล่งพื้นที่เพาะปลูก (พิจารณาตามความจำเป็น โดยพิจารณาเป็นราย ๆ ไป)

ราคาเกณฑ์กลางอ้างอิง : ข้าวเปลือกนาปี ๒๕๕๒/๕๓

โดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

คณะกรรมการกำหนดเกณฑ์กลางอ้างอิงโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปี ๒๕๕๒/๕๓
เห็นชอบเกณฑ์กลางอ้างอิงข้าวเปลือก (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร) ดังนี้

ราคาประกันข้าวเปลือก นาปี (ความชื้น ๑๕%) ตันละ (บาท)	หอมมะลิ	หอมจังหวัด	ปทุมธานี	เจ้านาปี	เหนียว
	๑๕,๓๐๐	๑๔,๓๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๕,๕๐๐
ปริมาณใช้สิทธิ์ ได้เท่ากับผลผลิตจริง แต่ไม่เกินขั้นสูงที่กำหนด (ตัน)	๑๔	๑๖	๒๕	๒๕	๑๖

ครั้งที่	ประจำวันที่	ข้าวเปลือก ตันละ(บาท)				
		หอมมะลิ	หอมจังหวัด	หอมปทุม	เจ้านาปี	เหนียว
๑	๑ ตุลาคม ๒๕๕๒	๑๔,๕๘๖	๑๓,๘๕๕	๕,๘๕๖	๘,๘๐๖	๗,๕๒๓
๒	๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๒	๑๔,๕๔๐	๑๓,๘๖๐	๘,๕๔๐	๘,๔๖๖	๗,๔๗๐
๓	๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๒	๑๔,๘๔๐	๑๓,๗๒๕	๕,๑๗๕	๘,๓๘๕	๗,๖๘๐
๔	๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๒	๑๓,๐๐๒	๑๒,๖๒๐	๑๐,๕๐๑	๘,๕๑๔	๘,๔๗๓
๕	๑ ธันวาคม ๒๕๕๒	๑๓,๗๒๐	๑๓,๓๘๘	๑๐,๕๖๕	๕,๒๔๒	๕,๕๕๑
๖	๑๖ ธันวาคม ๒๕๕๒	๑๔,๘๕๕	๑๔,๕๐๓	๑๒,๐๗๒	๑๐,๒๑๒	๑๑,๕๓๓
๗	๑ มกราคม ๒๕๕๓	๑๕,๓๖๕	๑๔,๗๕๗	๑๒,๑๕๘	๑๐,๐๗๒	๑๑,๗๐๖
๘	๑๖ มกราคม ๒๕๕๓	๑๕,๐๗๓	๑๔,๕๔๘	๑๒,๐๗๖	๑๐,๑๖๔	๑๑,๔๘๖
๙	๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓	๑๔,๕๑๕	๑๔,๓๕๕	๑๒,๑๐๔	๕,๕๕๓	๑๑,๕๑๑
๑๐	๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓	๑๔,๗๕๖	๑๔,๑๔๘	๑๑,๘๒๔	๕,๘๘๖	๑๑,๒๐๗
๑๑	๑ มีนาคม ๒๕๕๓	-	-	๑๑,๓๑๓	๕,๐๗๔	๑๐,๖๖๕

ราคาประกัน	หอม มะลิ	หอม จังหวัด	ปทุมธานี	เจ้านาปี	เหนียว	ข้าวโพด ๑	มันสำปะหลัง
	๑๕,๓๐๐	๑๔,๓๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๕,๕๐๐	๗.๑๐	๑.๘๖

ประกาศคณะกรรมการกำหนดเกณฑ์กลางอ้างอิง
โครงการการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว
เรื่อง กำหนดเกณฑ์กลางอ้างอิงข้าวเปลือก

ตามที่ กชช. ได้มีมติเมื่อวันที่ 16 กันยายน 2552 และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 22 กันยายน และ 15 ธันวาคม 2552 เห็นชอบหลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณโครงการการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปี 2552/53 (รอบที่ 1) รวมทั้งหลักเกณฑ์และวิธีการในการกำหนดเกณฑ์กลางอ้างอิง และระยะเวลา ประมวล เกณฑ์กลางอ้างอิง โดยให้ประกาศเกณฑ์กลางอ้างอิงทุก 15 วัน (ทุกวันที่ 1 และ 16 ของเดือน) เพื่อใช้ในการ คำนวณส่วนค่าราคาในการจ่ายเงินส่วนต่างตามโครงการการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวในปี ปีการผลิต 2552/53 ระยะเวลาดำเนินการตั้งแต่เดือนตุลาคม 2552 – กุมภาพันธ์ 2553 ยกเว้นภาคใต้ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ – พฤษภาคม 2553 และ กชช. ได้มีมติเมื่อวันที่ 14 ธันวาคม 2552 และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2552 เห็นชอบหลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณโครงการการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปี 2552/53 (รอบที่ 2) และการประกาศเกณฑ์กลางอ้างอิงให้คณะกรรมการกำหนดเกณฑ์กลางอ้างอิงเป็นผู้กำหนดและประกาศ เกณฑ์กลางอ้างอิงตั้งแต่ 1 มกราคม – 31 ตุลาคม 2553 นั้น

เพื่อให้การดำเนินการ โครงการการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปี 2552/53 รอบที่ 1 และ รอบที่ 2 ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์ของรัฐบาลในการช่วยเหลือเกษตรกร ให้มีรายได้สูงขึ้น คณะกรรมการกำหนดเกณฑ์กลางอ้างอิงโครงการการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว จึงออกประกาศ ดังนี้

1. กำหนดเกณฑ์กลางอ้างอิงประจำวันที่มีนาคม 2553 เพื่อใช้ในการชดเชยส่วนต่างของการ ประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปี 2552/53 รอบที่ 1 และรอบที่ 2 ช่วงระหว่างวันที่ 1 – 15 มีนาคม 2553 สำหรับข้าวเปลือกชนิดต่างๆ ณ ความชื้นไม่เกิน 15% ดังนี้

ชนิดข้าว	หน่วย : บาท/ตัน	
	รอบที่ 1	รอบที่ 2
(1) ข้าวเปลือกก่ำ	9,074	9,074
(2) ข้าวเปลือกปทุมธานี	11,313	11,313
(3) ข้าวเปลือกเหนียว	10,665	10,665

ทั้งนี้ ในกรณีที่ราคาตลาดรับซื้อข้าวเปลือกของ อ.ค.ส. และ อ.ค.ก. ในช่วงระหว่างวันที่ 1 - 15 มีนาคม 2553 ให้รับซื้อตามเกณฑ์กลางอ้างอิงเฉพาะชนิดที่มีราคาต่ำกว่าราคาประกันดังกล่าวข้างต้นด้วย

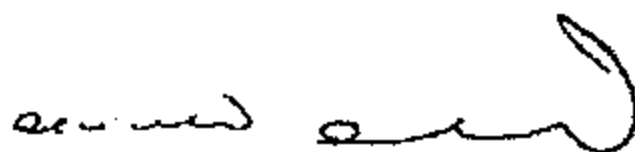
2. การคำนวณส่วนต่างระหว่างเกณฑ์กลางอ้างอิง กับราคาประกันรายได้ปรากฏว่ามีอัตราส่วนต่างของข้าวเปลือกชนิดต่างๆ ซึ่งเกษตรกรที่มาใช้สิทธิ์ในระหว่างวันที่ 1-15 มีนาคม 2553 จะได้รับเงินชดเชย ดังนี้

ชนิดข้าว	หน่วย : บาท/ตัน	
	รอบที่ 1	รอบที่ 2
(1) ข้าวเปลือกเจ้า	926	926
(2) ข้าวเปลือกปทุมธานี	(1,313) ไม่ชดเชย	(313) ไม่ชดเชย
(3) ข้าวเปลือกเหนียว	(1,165) ไม่ชดเชย	(1,165) ไม่ชดเชย

3. การจ่ายเงินส่วนต่างตามข้อ 2. ให้มีผลระหว่างวันที่ 1 – 15 มีนาคม 2553

4. กำหนดราคาซื้อขายให้ อคส. และ อ.ค.ก. แทรกแซงตลาดรับซื้อข้าวเปลือก กรณีข้าวคุณภาพต่ำ ซึ่งเป็นข้าวเปลือกเจ้า 10% และ 25% จากเกษตรกรในช่วงระหว่างวันที่ 1 – 15 มีนาคม 2553 ณ ความชื้น 15% ในราคาตันละ 8,874 บาท และตันละ 8,474 บาท ตามลำดับ

ประกาศ ณ วันที่ ๒ มีนาคม 2553

(นายบรรยง พงราช)

ปลัดกระทรวงพาณิชย์

ประธานคณะกรรมการกำหนดเกณฑ์กลางอ้างอิง

โครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว

หมายเหตุฉบับท้ายประกาศ

เกณฑ์กลางอ้างอิงโครงการการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวปี 2552/53 ณ ระดับความชื้นต่าง ๆ

สำหรับใช้ช่วงระหว่างวันที่ 1-15 มีนาคม 2553

(หน่วย:บาท/ตัน)

ความชื้น	หักลดน้ำหนัก (กิโลกรัม)	ข้าวเจ้า	ข้าวปทุมธานี	ข้าวเหนียว
ไม่เกิน 15 %	-	9,074.00	11,313.00	10,665.00
ไม่เกิน 16 %	15.0	8,937.89	11,143.31	10,505.03
ไม่เกิน 17 %	30.0	8,801.78	10,973.61	10,345.05
ไม่เกิน 18 %	45.0	8,665.67	10,803.92	10,185.08
ไม่เกิน 19 %	60.0	8,529.56	10,634.22	10,025.10
ไม่เกิน 20 %	75.0	8,393.45	10,464.53	9,865.13
ไม่เกิน 21 %	90.0	8,257.34	10,294.83	9,705.15
ไม่เกิน 22 %	105.0	8,121.23	10,125.14	9,545.18
ไม่เกิน 23 %	120.0	7,985.12	9,955.44	9,385.20
ไม่เกิน 24 %	135.0	7,849.01	9,785.75	9,225.23
ไม่เกิน 25 %	150.0	7,712.90	9,616.05	9,065.25
ไม่เกิน 26 %	165.0	7,576.79	9,446.36	8,905.28
ไม่เกิน 27 %	180.0	7,440.68	9,276.66	8,745.30
ไม่เกิน 28 %	195.0	7,304.57	9,106.97	8,585.33
ไม่เกิน 29 %	210.0	7,168.46	8,937.27	8,425.35
ไม่เกิน 30 %	225.0	7,032.35	8,767.58	8,265.38

หมายเหตุ : 1. การหักลดน้ำหนักความชื้นข้าวเปลือก เมื่อข้าวเปลือกมีความชื้นสูงกว่าความชื้นมาตรฐาน (15%)

จะคิดหักน้ำหนักข้าวเปลือกลดลง 15 กก. ต่อ 1% ความชื้น

2. การหักลดน้ำหนักข้าวเปลือกได้รวมค่าใช้จ่ายในการลดความชื้นด้วยแล้ว และมีสิ่งเจือปนไม่เกิน 2% ของน้ำหนัก

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการฯ
กรมการค้าภายใน
วันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2553

สำหรับใช้รับซื้อข้าวเปลือกจากเกษตรกร

โครงการการแทรกแซงตลาดรับซื้อข้าวเปลือก ปี 2552/53 ณ ระดับความชื้นต่าง ๆ

สำหรับใช้ช่วงระหว่างวันที่ 1-15 มีนาคม 2553

(หน่วย:บาท/ตัน)

ความชื้น	หักลดน้ำหนัก (กิโลกรัม)	ข้าวเจ้า 10%	ข้าวเจ้า 25%
ไม่เกิน 15 %	-	8,874.00	8,474.00
ไม่เกิน 16 %	15.0	8,740.89	8,346.89
ไม่เกิน 17 %	30.0	8,607.78	8,219.78
ไม่เกิน 18 %	45.0	8,474.67	8,092.67
ไม่เกิน 19 %	60.0	8,341.56	7,965.56
ไม่เกิน 20 %	75.0	8,208.45	7,838.45
ไม่เกิน 21 %	90.0	8,075.34	7,711.34
ไม่เกิน 22 %	105.0	7,942.23	7,584.23
ไม่เกิน 23 %	120.0	7,809.12	7,457.12
ไม่เกิน 24 %	135.0	7,676.01	7,330.01
ไม่เกิน 25 %	150.0	7,542.90	7,202.90
ไม่เกิน 26 %	165.0	7,409.79	7,075.79
ไม่เกิน 27 %	180.0	7,276.68	6,948.68
ไม่เกิน 28 %	195.0	7,143.57	6,821.57
ไม่เกิน 29 %	210.0	7,010.46	6,694.46
ไม่เกิน 30 %	225.0	6,877.35	6,567.35

- หมายเหตุ : 1. การหักลดน้ำหนักความชื้นข้าวเปลือก เมื่อข้าวเปลือกมีความชื้นสูงกว่าความชื้นมาตรฐาน (15%) จะคิดหักน้ำหนักข้าวเปลือกลดลง 15 กก. ต่อ 1% ความชื้น
2. การหักลดน้ำหนักข้าวเปลือกได้รวมค่าใช้จ่ายในการลดความชื้นด้วยแล้ว และมีสิ่งเจือปนไม่เกิน 2% ของน้ำหนัก

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการ
กรมการค้าภายใน
วันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2553

ราคากลางอ้างอิงและอัตราชดเชย

ข้าวเปลือก และมันสำปะหลัง

1. ราคาข้าวเปลือกรอบที่ 1 และ รอบที่ 2 มันสำปะหลัง ประจำวันที่ 1 มีนาคม 2553 เพื่อใช้ในการ
จ่ายเงินชดเชย ระหว่างวันที่ 1-15 มีนาคม 2553

(1) ข้าวเปลือก (รอบที่ 1)

- ข้าวเปลือกเจ้า ต้นละ 9,074 บาท อัตราชดเชยต้นละ 926 บาท
- ข้าวเปลือกปทุมธานี ต้นละ 11,313 บาท ไม่ต้องชดเชย
- ข้าวเปลือกเหนียว ต้นละ 10,665 บาท ไม่ต้องชดเชย

(2) ข้าวเปลือก (รอบที่ 2)

- ข้าวเปลือกเจ้า ต้นละ 9,074 บาท อัตราชดเชยต้นละ 926 บาท
- ข้าวเปลือกปทุมธานี ต้นละ 11,313 บาท ไม่ต้องชดเชย
- ข้าวเปลือกเหนียว ต้นละ 10,665 บาท ไม่ต้องชดเชย

(3) มันสำปะหลัง

- หัวมันสำปะหลังสด เนื้อแป้ง 25% กิโลกรัมละ 1.86 บาท ไม่ต้องชดเชย

2. คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2553 ให้ดำเนินโครงการแทรกแซงตลาดรับซื้อ
ข้าวเปลือกโดยให้ อคส. และอ.ค.ก. รับซื้อข้าวเปลือกในราคาเกณฑ์กลางอ้างอิงที่กำหนดเฉพาะชนิดข้าวที่มี
ราคาต่ำกว่าราคาประกัน ตามมติ ครม.ข้อ 3 กรณีเป็นข้าวคุณภาพต่ำ 10% หรือ 25% จะต้องปรับราคาลดลง
จากเกณฑ์กลางอ้างอิง ต้นละ 200 บาท หรือ 600 บาท ตามลำดับ

3. ราคาข้าวที่ อคส.และอ.ค.ก.ตั้งโต๊ะรับซื้อ ณ จุดรับซื้อของรัฐบาลตามมาตรการรักษาเสถียรภาพ
ราคาข้าวเปลือก ปี 2552/2553

- ราคาข้าวเปลือกเจ้า ต้นละ 9,074 บาท
- ราคาข้าวเปลือกเจ้า 10 % ต้นละ 8,874 บาท
- ราคาข้าวเปลือกเจ้า 25 % ต้นละ 8,474 บาท

ผลการดำเนินงาน

โครงการประกันรายได้เกษตรกร รอบที่ ๑ และความก้าวหน้า รอบที่ ๒

(ที่มา: สรุปผลการประชุมคณะรัฐมนตรี นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ (นายกรัฐมนตรี) วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี)

คณะรัฐมนตรี รับทราบและเห็นชอบตามที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเสนอ

๑. รับทราบสรุปผลการดำเนินงาน โครงการประกันรายได้เกษตรกร รอบที่ ๑ ผลการติดตามการดำเนินโครงการประกันรายได้เกษตรกร และความก้าวหน้าการดำเนินโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว รอบที่ ๒ ตามข้อ ๑, ๒ และ ๓

๒. เห็นชอบให้เกษตรกรที่ทำสัญญาในรอบที่ ๑ (พ.ย. ๕๒) แต่ยังไม่ได้รับการชดเชยสามารถอนุโลมขอใช้สิทธิ์รับการชดเชย ณ ราคาที่มีการประกาศการชดเชยสิทธิ์ในช่วงเวลาสุดท้ายของประเภทข้าว นั้น ๆ กล่าวคือ ข้าวเหนียว (ราคา ณ ๑๖-๓๐ พ.ย. ๕๒) ข้าวปทุมธานี (ราคา ณ ๑-๑๕ พ.ย. ๕๒) ข้าวอื่น ๆ (ราคา ณ ๑-๑๕ ธ.ค. ๕๒)

๓. เห็นชอบให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ธ.ก.ส. และจังหวัดเร่งรัดการดำเนินงานตามข้อ ๑.๕ และข้อ ๓.๓

๔. เห็นชอบให้ยุติการดำเนินงานของคณะกรรมการประสานการดำเนินงานโครงการประกันรายได้เกษตรกร ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๒ และให้มีคณะกรรมการติดตามและเร่งรัดการดำเนินงานโครงการประกันรายได้เกษตรกร โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ตามข้อ ๔.๒

สาระสำคัญของเรื่อง

ในคราวประชุมคณะกรรมการประสานการดำเนินงานโครงการประกันรายได้เกษตรกร ครั้งที่ ๑/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ ที่ประชุมมีมติรับทราบผลการดำเนินงานโครงการประกันรายได้เกษตรกร รอบที่ ๑ และความก้าวหน้าของประกันรายได้ผู้ปลูกข้าว รอบที่ ๒ ณ วันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ และที่ประชุมได้หารือเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานในระยะต่อไป โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. สรุปผลการดำเนินงานโครงการประกันรายได้เกษตรกร รอบที่ ๑ ณ วันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

๑.๑ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ธ.ก.ส. ได้ทำสัญญาประกันรายได้ ๓๘๓,๘๕๑ ราย และเกษตรกรได้ขอใช้สิทธิ์ชดเชยรายได้ จำนวน ๓๖๕,๘๑๘ ราย หรือร้อยละ ๙๒.๘๑ ของจำนวนเกษตรกรที่ทำสัญญา ซึ่งจะสิ้นสุดระยะเวลาการใช้สิทธิ์ในวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ โดย ธ.ก.ส. ได้จ่ายเงินชดเชยรายได้ให้กับเกษตรกร เป็นเงิน ๕,๔๔๘.๕๓ ล้านบาท

๑.๒ มันสำปะหลัง ธ.ก.ส. ได้ทำสัญญาประกันรายได้ให้กับเกษตรกร ๔๓๐,๖๖๑ ราย และเกษตรกรได้ขอใช้สิทธิ์รับการชดเชยรายได้แล้ว จำนวน ๒๒๒,๗๗๑ ราย หรือร้อยละ ๕๑.๗๑ ของจำนวนเกษตรกรที่ทำสัญญา ซึ่งจะสิ้นสุดระยะเวลาการใช้สิทธิ์ในเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๓ ขณะนี้ ธ.ก.ส. ได้จ่ายเงินชดเชยแล้วจำนวน ๑,๕๔๕.๔๘ ล้านบาท

๑.๓ ข้าว ธ.ก.ส.ได้ทำสัญญาประกันรายได้ให้กับเกษตรกร ๓,๒๖๐,๐๔๒ ราย และมีเกษตรกรมาขอใช้สิทธิรับการชดเชยรายได้แล้ว ๒,๕๔๒,๔๑๒ ราย หรือร้อยละ ๗๗.๕๘ ของจำนวนเกษตรกรที่ทำสัญญา ซึ่งจะสิ้นสุดระยะเวลาการใช้สิทธิในวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ ขณะนี้ ธ.ก.ส.ได้จ่ายเงินชดเชยแล้วจำนวน ๒๓,๕๐๘.๐๖ ล้านบาท

๑.๔ กรณีของข้าวภาคใต้ กรมส่งเสริมการเกษตรได้ขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าวแล้วจำนวน ๑๒๕,๑๕๖ ราย คิดเป็นร้อยละ ๕๔.๑๘ ของเป้าหมาย ๒๓๘,๓๖๘ ราย ธ.ก.ส.ได้จัดทำสัญญาประกันรายได้กับเกษตรกร ๖๕,๖๕๕ ราย คิดเป็นร้อยละ ๕๗.๑๓ ของจำนวนเกษตรกรผ่านประชาคมแล้ว ทั้งนี้ มีเกษตรกรขอใช้สิทธิรับการชดเชยรายได้แล้ว ๑,๖๘๘ ราย ซึ่งจะสิ้นสุดระยะเวลาการใช้สิทธิในวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๓ และ ธ.ก.ส. ได้จ่ายเงินชดเชยแล้ว จำนวน ๒.๖๕ ล้านบาท ซึ่งในการขึ้นทะเบียนผู้ปลูกข้าวในเขตภาคใต้ จะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน วันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ และสิ้นสุดการทำสัญญาประกันรายได้ในวันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๕๓

๑.๕ ที่ประชุมคณะกรรมการประสานฯ มีมติให้กรมส่งเสริมการเกษตรเร่งรัดดำเนินการขึ้นทะเบียนเกษตรกรและทำประชาคมเพื่อออกใบรับรองให้เกษตรกร และให้ธ.ก.ส.เร่งดำเนินการทำสัญญาประกันรายได้ให้กับเกษตรกร โดยเร็ว เนื่องจากขณะนี้ราคาข้าวเปลือกเจ้าเริ่มมีแนวโน้มลดลง และมีอัตราการชดเชยรายได้จากราคาประกันแล้ว

๒. ผลการติดตามการดำเนินงานโครงการประกันรายได้เกษตรกร ของคณะกรรมการติดตามผลการดำเนินงานโครงการประกันรายได้เกษตรกร

คณะกรรมการประสานฯ ได้มีมติรับทราบสรุปผลการติดตามการดำเนินโครงการประกันรายได้เกษตรกรของคณะกรรมการติดตามผลการดำเนินงานโครงการประกันรายได้เกษตรกร และคณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อตรวจสอบและติดตามการดำเนินงานโครงการประกันรายได้เกษตรกรในระดับพื้น จำนวน ๓๕ คณะ โดยมีข้อเสนอแนะที่สำคัญ คือ (๑) การประชาสัมพันธ์โครงการ ควรให้กรมส่งเสริมการเกษตรร่วมกับ ธ.ก.ส. ทำการประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึงและชัดเจนในแต่ละขั้นตอน เพื่อความเข้าใจของเกษตรกรและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน โดยเฉพาะการสุ่มตรวจพื้นที่จริงร้อยละ ๑๐ ของจำนวนแปลงที่มีการทำประชาคม ตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปี ๒๕๕๒/๕๓ รอบที่ ๒ (๒) การประกันรายได้เกษตรกรอาจส่งผลให้เกษตรกรมีการขยายพื้นที่ปลูกมากขึ้น โดยเฉพาะข้าว จึงควรเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตร และสร้างความตระหนักแก่เกษตรกรถึงข้อจำกัดเรื่องน้ำ (๓) ปรับปรุงระบบฐานข้อมูลให้มีประสิทธิภาพ และสามารถเชื่อมโยง ข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ใช้ประโยชน์ร่วมกันได้

๓. ความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการประกันรายได้ผู้ปลูกข้าว รอบที่ ๒

๓.๑ กรมส่งเสริมการเกษตรได้ดำเนินการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าว รอบที่ ๒ ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม — ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ จำนวน ๒๘๕,๔๘๒ ราย คิดเป็นร้อยละ ๕๕.๕๓ ของเกษตรกร ๕๑๓,๐๒๕ ราย ที่ทำนาปรังในปีการผลิต ๒๕๕๒ (ฐานข้อมูลของ

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร) โดยได้จัดทำประชาคมเพื่อรับรองการเพาะปลูกแล้ว ๑๑,๕๑๒ ราย หรือร้อยละ ๔.๑๑ ของจำนวนเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียน ซึ่ง ธ.ก.ส. ยังไม่ได้เริ่มทำสัญญากับเกษตรกร

๓.๒ จากการตรวจสอบความก้าวหน้าของการดำเนินงานในพื้นที่ พบว่า ในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบน และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ ลำปาง อุตรดิตถ์ หนองบัวลำภู และขอนแก่น เกษตรกรเริ่มทำการเพาะปลูกข้าวนาปรังในเดือนมกราคม ๒๕๕๓ และคาดว่าจะเก็บเกี่ยวในช่วงกลางเดือนเมษายน ๒๕๕๓ สำหรับภาคเหนือตอนล่างและภาคกลาง ตั้งแต่จังหวัดกำแพงเพชร พิจิตร โลก นครสวรรค์ ชัยนาท สิงห์บุรี อ่างทอง และพระนครศรีอยุธยา รวม ๗ จังหวัด เกษตรกรได้เริ่มทำการเพาะปลูกข้าวนาปรังในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๒ และคาดว่าจะเก็บเกี่ยวในช่วงกลางเดือนมีนาคม ๒๕๕๓ ร้อยละ ๔๑ ของพื้นที่เพาะปลูก ๓.๘๒ ล้านไร่

ในพื้นที่ ๗ จังหวัด ภาคเหนือตอนล่างและภาคกลาง ได้ดำเนินการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าว รอบที่ ๒ แล้ว จำนวน ๖๖,๕๑๘ ราย หรือร้อยละ ๕๐.๖ ของเกษตรกร ๑๓๒,๒๔๓ รายที่ทำนาปรังในปี ๒๕๕๒ ในขณะที่กรมส่งเสริมการเกษตรและธ.ก.ส. ยังไม่ได้เริ่มดำเนินการในขั้นตอนของกระบวนการทำประชาคม การสุ่มตรวจพื้นที่จริง การออกใบรับรองให้เกษตรกร และการทำสัญญาประกันรายได้ ซึ่งจะเกิดความล่าช้าไม่ทันกับช่วงเก็บเกี่ยวผลผลิตของเกษตรกร และจะไม่สามารถสุ่มตรวจ พื้นที่จริงร้อยละ ๑๐ ตามขั้นตอนการประกันรายได้ผู้ปลูกข้าว ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ ทำให้ต้องมีการเสนอขออนุโลมในภายหลัง

๓.๓ ที่ประชุมคณะกรรมการประสานฯ ได้มีมติ ดังนี้ (๑) ให้กรมส่งเสริมการเกษตรเร่งรัดดำเนินการจัดทำประชาคม และออกใบรับรองเกษตรกรในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนล่างและภาคกลางให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๓ สำหรับภาคภาคเหนือตอนบน และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ให้ดำเนินการแล้วเสร็จภายในวันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๕๓ เพื่อให้ทันกับช่วงการเก็บเกี่ยวของแต่ละพื้นที่ โดยให้สามารถปรับกระบวนการทำงานตามความเหมาะสม เพื่อให้ทันกำหนดการดังกล่าว และให้ ธ.ก.ส. ประสานกับกรมส่งเสริมการเกษตร เพื่อเร่งรัดการทำสัญญาประกันรายได้ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว (๒) ให้จังหวัดร่วมกับกรมส่งเสริมการเกษตร เร่งรัดกระบวนการตรวจสอบในพื้นที่ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ (๓) ให้จังหวัดร่วมกับกรมส่งเสริมการเกษตรและกรมชลประทาน เร่งการประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกร รับทราบ ปริมาณน้ำและการจัดสรรน้ำ รวมทั้งผลกระทบของการทำนาปรังในระยะต่อไป เพื่อไม่ให้เกิดความเสียหายต่อผลผลิต โดยเฉพาะในเขตพื้นที่ภาคกลาง

๔. กลไกประสานการดำเนินงานโครงการประกันรายได้ในระยะต่อไป

การดำเนินงานตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๓ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้มีหนังสือด่วนที่สุดที่ นร ๑๑๑๔/๐๕๘๖ ลงวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ แจ้งกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการนโยบายข้าวแห่งชาติ เพื่อนำเสนอ กษช. พิจารณากลไกการดำเนินงานโครงการในลักษณะที่ถาวร และยกฐานะเป็นสำนักงานรัฐมนตรีว่าด้วยการประกันรายได้เกษตรกร เพื่อให้การ

ดำเนินงานของโครงการเป็นไปอย่างต่อเนื่อง มีประสิทธิภาพและเป็นระบบ ทั้งนี้ในการประชุมคณะกรรมการ
 ประสานฯ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ ที่ประชุมมีมติให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา
 ให้ความเห็นชอบดังนี้

๔.๑ มอบหมายให้กระทรวงการพาณิชย์ในฐานะกรรมการและเลขานุการ
 คณะกรรมการนโยบายข้าวแห่งชาติ หรือร่วมกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงการคลัง
 ธ.ก.ส. พิจารณากำหนดรูปแบบและกลไกการดำเนินงานประกันรายได้เกษตรกรในลักษณะถาวร
 เพื่อให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง มีประสิทธิภาพและเป็นระบบ

๔.๒ ให้อยุติการดำเนินงานของคณะกรรมการประสานฯ ตามคำสั่งสำนัก
 นายกรัฐมนตรี ที่ ๑๕๕/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๕๒ และแต่งตั้งคณะกรรมการติดตาม
 และเร่งรัดการดำเนินงานโครงการ โดยอาศัยบทบาทและกลไกของผู้ตรวจราชการกระทรวงประจำ
 ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ในการติดตามความก้าวหน้าและประสานแนวทางปฏิบัติกับ
 คณะกรรมการนโยบายข้าวแห่งชาติ คณะกรรมการนโยบายมันสำปะหลัง และ
 คณะกรรมการนโยบายข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ โดยคณะกรรมการติดตามและเร่งรัดการดำเนินงาน
 โครงการประกันรายได้เกษตรกร มีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑) องค์ประกอบ

(๑) ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี	ประธานกรรมการ
(๒) ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หรือผู้แทน	กรรมการ
(๓) ปลัดกระทรวงพาณิชย์ หรือผู้แทน	กรรมการ
(๔) ปลัดกระทรวงมหาดไทย หรือผู้แทน	กรรมการ
(๕) เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ หรือผู้แทน	กรรมการ
(๖) อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร หรือผู้แทน	กรรมการ
(๗) เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร หรือผู้แทน	กรรมการ
(๘) รองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมาย	กรรมการ
(๙) หัวหน้าผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี	กรรมการ
(๑๐) หัวหน้าผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	กรรมการ
(๑๑) หัวหน้าผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย	กรรมการ
(๑๒) หัวหน้าผู้ตรวจราชการกระทรวงพาณิชย์	กรรมการ
(๑๓) ผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตร และสหกรณ์การเกษตร หรือผู้แทน	กรรมการ
(๑๔) เจ้าหน้าที่สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีมอบหมาย	กรรมการและ เลขานุการ

๒) อำนาจหน้าที่

(๑) ติดตาม ตรวจสอบและเร่งรัดดำเนินงาน โครงการประกันรายได้เกษตรกร รวมทั้งประสานแนวทางการปฏิบัติ และรายงานความก้าวหน้า ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ ต่อคณะกรรมการนโยบายข้าวแห่งชาติ คณะกรรมการนโยบายมันสำปะหลัง และ คณะกรรมการนโยบายข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

(๒) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ คณะทำงาน เพื่อดำเนินการอื่นใดได้ตามความเหมาะสม

(๓) ปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะรัฐมนตรี หรือนายกรัฐมนตรี มอบหมาย

ทั้งนี้ การเบิกจ่ายงบประมาณของคณะกรรมการฯ ให้ใช้เงินเหลือจ่ายจากงบประมาณ รายจ่ายประจำปี ๒๕๕๒ งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ซึ่งได้รับ อนุมัติตามมติรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๕๒ โดยให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ทำความตกลงในรายละเอียดกับสำนักงานงบประมาณ ค่อยไป

สภาพปัญหา

การปิดเส้นทางจราจรของชาวนา

เพื่อเรียกร้องให้รัฐบาลเข้าดำเนินการแก้ไขปัญหาการขาดค่า

ชาวนากรุงเก่าปิดถนนร้องแก้ข้าวราคาตกต่ำ (โพสต์ทูเดย์ วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓)

ชาวนากรุงเก่าปิดถนนสายสี่แยกเสนา-ปทุมธานี เรียกร้องรัฐแก้ปัญหาข้าวราคาตกต่ำ เกษตรกรจาก อ.ลาดบัวหลวง อ.เสนาและ อ.บางไทร จ.พระนครศรีอยุธยา กว่า ๑๐๐ คน นำ รถบรรทุก ๑๐ ล้อ รถ ๖ ล้อรถกระบะ รถเก๋ง และรถอีแต๋น จำนวน ๑๐ คัน ปิดถนนที่บริเวณกลางสี่แยกวงแหวนซึ่งเป็นจุดเชื่อมต่อกับถนนสายปทุมธานีบางปะหัน (๑๔๗) และถนนอยุธยา-เสนา ต.บ้านป้อม อ.พระนครศรีอยุธยา ทำให้การจราจรเป็นอัมพาตตลอดทั้งสาย เพื่อเรียกร้องรัฐบาล ปรับราคาการรับซื้อข้าวเปลือกของโรงสี ซึ่งปัจจุบันราคาตกต่ำอยู่ที่ ๖,๐๐๐-๗,๐๐๐ บาทถ้วนทำให้ ไม่คุ้มกับการลงทุน

นายสมชัย ไตรถาวร แกนนำกลุ่มเกษตรกร กล่าวปราศรัยบนรถกระบะเรียกร้องให้รัฐบาลรับซื้อ ข้าวจากชาวนาราคาดันละ ๑-๑.๒ หมื่นบาท โดยขอให้รัฐบาลเจรจากับกรมการค้าภายในสั่งการให้ โรงสีรับซื้อข้าวในราคาตามที่เรียกร้อง

นายวิชัย โภชนกิจ ผู้เชี่ยวชาญด้านต้นทุนและกำหนดราคาสินค้ากรมการค้าภายในกระทรวง พาณิชย์พร้อมคณะ ได้รับข้อเสนอซื้อเรียกร้องของชาวนา ๒ ข้อ คือ ๑.จะไปเจรจากับโรงสีเปิดรับ ซื้อข้าวเพิ่มขึ้นอีกหลายจุด จากเดิมเปิดจุดเดียวที่ อ.ลาดบัวหลวง และ ๒.กำหนดราคาในเบื้องต้นอยู่ที่ ราคา ๘,๐๐๐ บาทต่อตัน อย่างไรก็ตาม ในส่วนของราคาดังกล่าวจะนำเสนอในการประชุม คณะรัฐมนตรี (ครม.)

ในวันอังคารที่ ๒๖ ก.พ. ซึ่งตามที่เคยตกลงกันว่าจะประกันราคาข้าวความชื้น ๒๓%ราคาขั้นต่ำ ตั้งแต่ ๘,๐๐๐-๑ หมื่นบาท

ชาวนา๓อำเภอสุโขทัยประท้วงรัฐประกันราคาข้าว (เว็บไซต์สำนักข่าวเนชั่น วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓)

ตัวแทนเกษตรกรชาวนาจาก อ.บางระกำ อ.พรหมพิราม จ.พิษณุโลก และอ.กงไกรลาศ จ.สุโขทัย จำนวนกว่า ๒๐๐ คน รวมตัวประท้วงบริเวณศาลาประชาคม ด้านหน้าศาลากลางจังหวัดสุโขทัย เรียกร้องให้รัฐบาลประกันราคากลางของข้าวจากราคา ๑๐,๐๐๐ บาทต่อตัน เป็นราคา ๑๔,๐๐๐ บาท ที่ความชื้น ๑๕ เปอร์เซ็นต์ และขอให้เปิดตลาดแทรกแซงพร้อมรับซื้อข้าวเปลือกในเขต อ.กงไกรลาศ จากเกษตรกรโดยตรงในราคาที่สูงกว่าท้องตลาดเพราะ ณ ปัจจุบัน ในท้องตลาดรับซื้อในราคาเวียนละ ๗,๕๐๐-๗,๘๐๐ บาท เท่านั้น ทั้งนี้เพื่อคุณภาพชีวิตของชาวนาใน จ.สุโขทัย และบางส่วนของ จ.พิษณุโลกจะได้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ด้าน นายไพบูลย์ ปัญจะ รองผู้ว่าราชการจังหวัดสุโขทัย ออกมาเจรจากับชาวนาที่ชุมนุมประท้วงพร้อมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและรับหนังสือร้องเรียนจากกลุ่มชาวนาดังกล่าว พร้อมรับปากจะรีบนำเสนอเรื่องดังกล่าวไปยังรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างเร่งด่วนต่อไป

บูปิตถนถ้าไม่ได้เกี่ยวละหมื่น (เดลินิวส์ วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓)

เมื่อเวลา ๐๘.๐๐ น. วันที่ ๒๑ ก.พ. นายประทุม แสงคำ ตัวแทนกลุ่มเกษตรกรจังหวัดพิษณุโลก พร้อมชาวนาในพื้นที่จำนวน ๓๐ คน เดินทางไปที่หน้าจวนผู้ว่าราชการจังหวัดพิษณุโลก เพื่อยื่นหนังสือให้รัฐบาลเร่งแก้ไขปัญหาการประกันราคาข้าว หลังถูกกลุ่มผู้ประกอบการ โรงสีในเขตภาคเหนือตอนล่างรับประกันราคาจากกลุ่มเกษตรกรเพียงเกี่ยวละ ๖,๐๐๐ บาท ทั้งที่รัฐบาลประกาศไว้เกี่ยวละ ๑๐,๐๐๐ บาทจึงทำให้กลุ่มเกษตรกรประสบภาวะขาดทุนอย่างหนัก ประกอบกับช่วงที่ผ่านมามีเพลิงกระ โครครบาดอย่างหนัก ยิ่งสร้างความเสียหายเพิ่มขึ้น

ซึ่งทางนายปรีชา เรืองจันทร์ ผวจ.พิษณุโลก ได้ออกมารับหนังสือร้องเรียนพร้อมต่อโทรศัพท์สายตรงไปยังนายไตรรงค์ สุวรรณคีรี รองนายกรัฐมนตรีด้านเศรษฐกิจที่กำลังประชุมเรื่องปัญหาข้าวตกต่ำอยู่ นายไตรรงค์ จึงมอบให้เลขารับเรื่องไว้พร้อมรับปากว่าจะเร่งแก้ไขให้เร็วที่สุด กลุ่มเกษตรกรจึงพอใจ แต่ก่อนกลับได้แจ้งว่าหากไม่ได้ตามที่ร้องก็จะรวมตัวกันปิดถนนสายพิษณุโลก-นครสวรรค์ บริเวณหน้ามหาวิทยาลัยนเรศวร ต.ท่าโพธิ์ ในวันพรุ่งนี้ต่อไป

ชาวนาสุพรรณบุรีบุกศาลากลางประท้วงราคาข้าวตกต่ำ (เว็บไซต์สำนักข่าวเนชั่น วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓)

เช้าวันนี้ (๒๓) ชาวนา ๖ อำเภอ ของจังหวัดสุพรรณบุรี ประกอบด้วย เมือง สองพี่น้อง สามชุก บางปลาม้า คอนเจดีย์ และสามชุก ประมาณ ๒,๕๐๐ คน รวมตัวกันเดินทางไปศาลากลางจังหวัดสุพรรณบุรี พร้อมปิดถนนหน้าทางเข้าศาลากลางจังหวัดฯ นานกว่า ๓๐ นาที ก่อนเคลื่อนตัวเข้าไปที่หน้าศาลากลางจังหวัด เพื่อยื่นหนังสือผ่านผู้ว่าราชการจังหวัดสุพรรณบุรี เป็นตัวแทนของชาวนาแจ้งไปยังรัฐบาล ให้แก้ไขปัญหาราคาข้าวตกต่ำ โดยมีนายวันชัย โอสุคนธ์ทิพย์ รองผู้ว่าราชการจังหวัด รักษาการแทนผู้ว่าราชการจังหวัดสุพรรณบุรี เป็นตัวแทนรับมอบหนังสือ

ตัวแทนกลุ่มเกษตรกรชาวนาสุพรรณบุรี กล่าวว่าขณะนี้ราคาข้าวตกต่ำอย่างมากเหลือเพียงตันละ ๘,๐๐๐ บาท ค่าปุ๋ย ค่ายา ยังไม่พอ ชำร่วยยังมาโดนเพี้ยกระ โคคสีน้ำดาลเล่นงาน ปัจจุบันรัฐบาลไม่ให้ความสำคัญกับชาวนา ทั้งที่พูดว่าภาวะข้าวในโลกลดลง มีความต้องการข้าวสารมาก รัฐบาลจะบริหารอย่างไรจะไม่ให้ราคาข้าวเปลือกตกต่ำไปมากกว่านี้

ด้าน นายวันชัย กล่าวว่า จะได้นำหนังสือเรียกร้องส่งไปยังกระทรวงมหาดไทยเพื่อนำเสนอเข้าหารือในคณะรัฐมนตรีต่อไป

ชาวนา ๒ จังหวัดเหนือบุกศาลากลางพิษณุโลกยื่นคำขาดปรับราคาข้าว (ผู้จัดการออนไลน์ วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓)

มีอบชาวนาจาก ๒ จังหวัด "สุโขทัย-พิษณุโลก" กว่า ๕๐๐ คนยกขบวนบุกศาลากลางพิษณุโลกยื่นคำขาดต้องปรับราคาข้าวให้ได้เกวียนละหมื่นสี่พันบาท ก่อนเจอชุมนุมปิดถนน ๓ จุดพรุ่งนี้

เมื่อเวลาประมาณ ๐๘.๐๐ น.วันนี้ (๒๓ ก.พ.๕๓) ที่ศาลากลางจังหวัดพิษณุโลก ชาวนาใน ๔ ตำบล คือ ค.วังอิทก ค.บางแก้ว ค.ชุมแสงสงคราม และ ค.บางระกำ อำเภอบางระกำ และชาวนาในจังหวัดสุโขทัย รวม ๕๐๐ คนนำโดยนายประทุม แสงคำ แกนนำ ค.ชุมแสงสงคราม อ.บางระกำ ได้ร่วมกันชุมนุมประท้วงให้รัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ช่วยเหลือเรื่องราคาข้าวหลังถูกโรงสีกดราคาซื้อเหลือเพียงตันละ ๖,๐๐๐-๖,๕๐๐ บาท ชำยังถูกเพี้ยกระ โคคซ่า โดยขอให้รัฐบาลปรับราคาข้าวเพิ่มขึ้นเป็นตันละหมื่นบาทขึ้นไป

นายประทุม แสงคำ แกนนำ ค.ชุมแสงสงคราม อ.บางระกำ จ.พิษณุโลกกล่าวว่า อยากให้รัฐบาลเข้ามาช่วยเหลือชาวนาโดยควรปรับการประกันราคาข้าวขึ้น จากเดิมตันละ ๑๐,๐๐๐ บาท ราคากลาง ๘,๘๘๖ บาท ให้ขยับขึ้นเป็น ๑๔,๐๐๐ บาท ราคากลางขึ้นลง ประมาณ ๑๐,๐๐๐ บาทเพื่อให้เกษตรกรอยู่ได้

ต่อมา นายปรีชา เรืองจันทร์ ผู้ว่าราชการจังหวัดพิษณุโลก พร้อมด้วยนายแพทย์วรงค์ เดชกิจวิกรม ส.ส.พิษณุโลก ได้ร่วมเจรจากับแกนนำของเกษตรกร และตกลงที่จะทำหนังสือถึงคณะรัฐมนตรี โดยขอเวลาอีก ๑ วัน คาดว่าคณะรัฐมนตรีจะพิจารณาอีกครั้งในวันพรุ่งนี้ (๒๔ ก.พ.) ทำให้กลุ่มชาวนายอมสลายการชุมนุม เมื่อเวลา ๑๑.๐๐ น.ของวันเดียวกัน

อย่างไรก็ตาม ในวันพรุ่งนี้ (๒๔ ก.พ.) กลุ่มเกษตรกรจะเดินทางมาฟังคำตอบผลจาก ครม.อีกครั้ง หากไม่เป็นที่พอใจจะปิดถนน ๓ จุด เพื่อให้การจราจรเป็นอัมพาตทั้งเมือง จนกว่ารัฐบาลจะยอมให้ตามข้อเรียกร้องของชาวนาคังกล่าว

ชาวนา ๓ จว.ได้จับพันมือบจี้ รบ.แก้ราคาข้าวตกต่ำ - ชู ๗ วันไม่รู้ผลปิดสะพานติณฯ (ผู้จัดการออนไลน์ วันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓)

ชาวนาในพื้นที่ ๓ จังหวัดภาคใต้กว่าพันคนรวมตัวชุมนุมเรียกร้องให้รัฐบาลแก้ปัญหาราคาข้าวตกต่ำ ชูให้เวลา ๗ วันปิดสะพาน "ติณสุลานนท์" ประท้วง

วันนี้ (๒๔ ก.พ.) ที่วัดวาริปราโมกษ์ บ้านบางตะเคียน อ.ระโนด จ.สงขลา เกษตรกรชาวนาในพื้นที่ ๕ อำเภอ จาก ๓ จังหวัดภาคใต้ ประกอบด้วย อ.หัวไทร จ.นครศรีธรรมราช อ.ควนขนุน จ.พัทลุง และ อ.สะทิงพระ อ.กระแสสินธุ์ อ.ระโนด จ.สงขลา กว่า ๑,๐๐๐ คน รวมตัวชุมนุมเรียกร้องให้รัฐบาลช่วยแก้ปัญหาราคาข้าวที่ตกต่ำ เนื่องจากขณะนี้โรงสีข้าวรับซื้อข้าวเปลือกแค่ตันละ ๗,๐๐๐ บาท ทำให้ชาวนาขาดทุนตันละ ๑,๒๐๐ บาท เมื่อเทียบกับนโยบายประกันราคาข้าวอ้างอิงตลาดกลางตันละ ๘,๘๘๖ บาท ชาวนาทั้ง ๓ จังหวัดซึ่งมีพื้นที่ปลูกข้าวกว่า ๑.๕ แสนไร่ จึงได้รับความเดือดร้อน

นายไกรธนู แก้วทนต์ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา เขตอ.ระโนด เปิดเผยว่า ชาวนาต้องการเรียกร้องให้รัฐบาลเร่งแก้ปัญหา ๔ ข้อคือ ๑.รัฐบาลต้องรับซื้อข้าวเปลือกตันละ ๑๒,๐๐๐ บาท ๒.ให้โรงสีข้าวในพื้นที่รับซื้อข้าวเปลือกตามราคาอ้างอิง โดยไม่หักความชื้น ๓.ข้าวที่รัฐบาลให้ความช่วยเหลือไร่ละ ๔๕๐ ก.ก. เพิ่มเป็น ๘๐๐ ก.ก. และ ๔. ถ้าโรงสีข้าวในพื้นที่เต็มหมัดให้รัฐบาลเร่งแทรกแซงราคาทันที หลังจากนั้นทางแกนนำจะทำหนังสือถึงผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลาในวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์นี้ และรอคำตอบจากรัฐบาลภายใน ๗ วัน หากไม่มีคำตอบก็จะรวมตัวกันปิดสะพานติณสุลานนท์ทันที

สมาคมชาวนาชูมือบจี้ ๒๖ก.พ.หน้าทำเนียบฯ (โพสต์ทูเดย์ วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓)

นายวิเชียร พวงลำเจียก อุปนายกสมาคมชาวนาไทย เปิดเผยว่าวันที่ ๒๖ ก.พ. นี้ ชาวนา จ.พระนครศรีอยุธยา พร้อมชาวนาภาคกลางชาวนาจากภาคเหนือตอนล่าง เช่นจ.สุโขทัย พิจิตร กำแพงเพชรนครสวรรค์ และภาคอีสาน จะเดินทางเข้าทำเนียบรัฐบาล โดยรถกระบะและรถที่ใช้ในการทำงาน เพื่อเร่งให้รัฐบาลช่วยเหลือชาวนาอย่างเป็นทางการแก้ปัญหาราคาข้าวเปลือกตกต่ำ ต้นทุนผลิตสูง และขอให้ยกเลิกโครงการประกันราคาข้าวและหันมาใช้โครงการรับจำนำข้าว โดยให้กำหนดราคารับจำนำไม่ต่ำกว่า ๑-๑.๒ หมื่นบาท/ตัน ที่โควตารายละ ๔๐-๕๐ ตันหากรัฐบาลยังเมินเฉยชาวนาจะถูกขี้นมาประท้วงปิดถนนในจังหวัดของตนเอง เหมือนชาวนาพระนครศรีอยุธยา

สำหรับการชุมนุมครั้งนี้เป็นการเรียกร้องเพื่อปากท้อง ไม่เกี่ยวกับการเมือง แต่อาจไปรวมกับการชุมนุมของกลุ่มคนเสื้อแดงได้ เพื่อให้รัฐบาลได้รับรู้ปัญหา

ด้านการเข้าพบนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ของตัวแทนชาวนาจาก จ.พิษณุโลก และสุโขทัย ที่รัฐสภา หลังการเข้าพบ นพ.วงศ์ เศรษฐกิจวิกรม สส.พิษณุโลกพรรคประชาธิปัตย์ แถลงร่วมกับตัวแทนชาวนาว่า ผลหารือกับนายกฯคาดกระทรวงพาณิชย์จะเปิดจุดรับซื้อข้าวได้วันที่ ๒๖ ก.พ. นี้

มือชาวนา ๔จว.ภาคกลางปิดถนน เหนือรถจี "รบ." แก้วข้าวราคาตก (เว็บไซต์มติชน ๒๓)

กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓)

เมื่อเวลา ๑๐.๐๐ น. วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ชาวนามากกว่า ๑,๐๐๐ คน จาก ๔ จังหวัด ประกอบด้วยเขต จ.พระนครศรีอยุธยา ปทุมธานี สุพรรณบุรี และนนทบุรี มีนายสมชัย ไตรถาวร เป็นแกนนำ รวมตัวที่ อ.ลาดบัวหลวง จ.พระนครศรีอยุธยา นำรถยนต์กว่า ๑๐๐ คัน ปิดถนนสายอยุธยา-สุพรรณบุรีทั้งขาเข้าและขาออก ตรงหลัก กม.๕๔ หมู่ที่ ๓ ต.สามเมือง อ.ลาดบัวหลวง จากนั้นตั้งเวทีเปิดปราศรัยโจมตีการทำงานของรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ และเรียกร้องให้รัฐบาลแก้ปัญหาราคาข้าวตกต่ำระหว่างการประท้วง นายสุวิทย์ กมลวิศิษฎ์ อดีตนักการเมืองชื่อดัง ร่วมขึ้นเวทีปราศรัยให้กำลังใจชาวนา

กระทั่งเวลา ๑๒.๐๐ น. ชาวนายุติการปิดถนนในเขต อ.ลาดบัวหลวง และเคลื่อนขบวนทั้งหมด ไปชุมนุมบริเวณถนนตลิ่งชัน-สุพรรณบุรี ช่วงแยกกรุงเทพมหานครตัดกับถนนสาย ๓๔๕ เขตพื้นที่ อ.บางบัวทอง จ.นนทบุรี โดย นายสมชัย ไตรถาวร เป็นแกนนำ กล่าวว่า กลุ่มชาวนาที่รวมตัวกันครั้งนี้ไม่ได้เป็นคนเสื้อแดง แต่ต้องการยกระดับการประท้วง เพื่อให้รัฐบาลมองเห็นความสำคัญของชาวนาและหันมาแก้ไขปัญหาวินิจฉัยเป็นรูปธรรมมากกว่านี้ หากรัฐบาลยังเมินเฉยจะปิดถนนชุมนุมเรียกร้องต่อไป

ที่ จ.นครสวรรค์ นายไววิทย์ โรจนศศิธรชัย นายชาญณรงค์ ปกวง และนายสุทัศน์ สิงห์ กวาง แกนนำชาวนาจาก อ.ชุมแสง อ.เก้าเลี้ยว และ อ.ท่าตะโก ประมาณ ๒๐๐ คน รวมตัวชุมนุมหน้าศาลากลางจังหวัดนครสวรรค์เรียกร้องให้นายกวี กิตติสถาพร ผู้ว่าราชการจังหวัดนครสวรรค์ แจ้งให้รัฐบาลแก้ไขปัญหาราคาข้าวตกต่ำและเร่งตั้งจุดรับซื้อข้าว

ที่ อ.โพธิ์ประทับช้าง จ.พิจิตร กลุ่มชาวนา ๓๐๐ คน รวมตัวกันประท้วงเรียกร้องให้รัฐบาลประกันราคาข้าวคันละ ๑๒,๐๐๐ บาท ควบคุมราคาปุ๋ย ยาม่าแมลง พักชำระหนี้เกษตรกรชาวนาและเปิดจุดรับประกันราคา นายสุวิทย์ วัชโรทยางกูร ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจิตร พร้อมคณะเจรจากับกลุ่มชาวนาโดยรับปากว่าจะนำหนังสือขอเรียกร้องส่งถึงมือนายกรัฐมนตรี เพื่อให้แก้ไขปัญหาก่อนผู้ชุมนุมสลายตัวในเวลาต่อมา

ตัวแทนชาวนาบุกทำเนียบฯ ร้องแก้ปัญหาราคาข้าว (เว็บไซต์สำนักข่าวเนชั่น วันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๓)

นายขวัญชัย มหาชื่นใจ นายวิชา คาวแจ่ม พร้อมแกนนำชาวนาภาคกลางจากจังหวัดนครปฐม สุพรรณบุรี อัญญา อ่างทอง ประมาณ ๑๐ คน ได้เดินทางมาที่ศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์ทำเนียบรัฐบาล เพื่อยื่นหนังสือทวงถามจากนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ขอให้รัฐบาลแก้ไขปัญหาราคาข้าวตกต่ำ นายสุธรรม ลิ้มสุวรรณเกษม ที่ปรึกษารองนายกรัฐมนตรี (นายไครรงค์ สุวรรณศิริ) พร้อมคณะทำงาน ได้เข้ามาเจรจาและไปพูดคุยกับตัวแทนชาวนาที่ศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์

ผู้สื่อข่าวรายงานว่า สำหรับข้อเรียกร้องขอความเป็นธรรมให้กับชาวนา และแนวทางที่จะให้รัฐบาลช่วยแก้ไขปัญหามีดังนี้ คือ การปรับราคาข้าวในความชื้น ๑๕ เปอร์เซ็นต์ เป็น ๑๒,๐๐๐ บาท ต่อเกวียน เปลี่ยนจากการประกันราคาข้าวเป็นการรับจำนำข้าว การแก้ไขจากการประกันหรือการจำนำจาก ๒๕ เกวียนเป็น ๔๐ เกวียน และให้เพิ่มจำนวนน้ำหนักจาก ๐.๖๒๐ เป็น ๑.๐๐๐ กิโลกรัม ต่อไร่ และแก้ไขปัญหาให้กับชาวนาที่ได้ขายข้าวในราคาที่ต่ำกว่า ๘,๐๐๐ บาทต่อเกวียน ในขณะนี้ ด้วย เพื่อเป็นการเยียวยาให้เกษตรกรชาวนา

ชาวนาเดือดลูกฮือปิดถนน (เว็บไซต์เดลินิวส์ วันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๓)

เมื่อช่วงเช้าวันที่ ๒ มี.ค. ผู้สื่อข่าวรายงานว่า ได้มีเกษตรกรชาวนาใน อ.เก้าเลี้ยว และ อ.ชุมแสง จ.นครสวรรค์ จำนวนกว่า ๑,๐๐๐ คน นำรถอีแต๋นและรถบรรทุกกว่า ๑๐๐ คัน มารวมตัวกันที่โรงสีร้าง ริมถนนสายนครสวรรค์-พิษณุโลก อ.เก้าเลี้ยว พร้อมปราศรัยผ่านเครื่องขยายเสียง วิพากษ์วิจารณ์นโยบายประกันราคาข้าวของรัฐบาล ค่อมานายชาญเดช คงเอี่ยมตระกูล รอง ผวจ. นครสวรรค์ นายสุเทพ วงษ์พาณิชย์ นายอำเภอเก้าเลี้ยว และการค้าภายในจังหวัดนครสวรรค์ ได้เดินทางไปเจรจากับแกนนำ เป็นเวลานานกว่า ๔๐ นาที ปรากฏว่าไม่สามารถตกลงกันได้ เพราะชาวนาต้องการ ยกเลิกการประกันราคาข้าว แล้วให้รัฐบาลหันมาใช้โครงการรับจำนำเหมือนเดิมแทน สำหรับข้อเรียกร้องของชาวนามีด้วยกัน ๕ ข้อคือ ให้รัฐบาลรับซื้อข้าวเปลือกที่ความชื้น ๒๕% ในราคาตันละ ๑๐,๐๐๐ บาท ให้รัฐบาลขยายการรับซื้อข้าวเปลือกจากครัวเรือนละ ๒๕ ตัน เป็น ๕๐ ตัน ให้การรับซื้อมีผลย้อนหลังไปถึงวันที่ ๑ ก.พ. ๕๓ ให้รับตั้งโต๊ะรับซื้อข้าวให้ทั่วถึงโดยด่วน และให้รับช่วยเหลือดูแลแก้ไขปัญหาลูกฮือกระโดดที่กำลังระบาคอย่างมา

จนในที่สุด เวลา ๑๖.๓๐ น. นายทวี กิตติสถาพร ผวจ.นครสวรรค์ ได้เดินทางมาถึงพื้นที่ชุมนุม เข้าไปเจรจากับชาวนาทันที โดยรับปากว่าในวันพรุ่งนี้ (๓ มี.ค.) จะเปิดจุดรับซื้อข้าวของชาวนา ๕ จุดด้วยกัน คือ พื้นที่ อ.ชุมแสง ชาวนาสามารถนำข้าวไปขายได้ที่ สหกรณ์การเกษตร ชุมแสง จำกัด สหกรณ์การเกษตร ต.มะมั่ง และทำข้าวเกษีย ค.เกษีย ส่วนพื้นที่ อ.เก้าเลี้ยว นำข้าวไปขายได้ที่ โรงสี โสภณพาณิชย์ ต.หนองเต่า และสหกรณ์การเกษตรแก้ว จำกัด สำหรับกรณีเรียกร้องขอให้เพิ่มราคาข้าว ๒๕ เปอร์เซ็นต์ เป็น ๑ หมื่นบาทนั้น ไม่สามารถทำได้เนื่องจากต้องแก้ไขในระดับนโยบายก่อน แต่อย่างไรก็ตาม จากผลการประชุมระหว่างตัวแทนชาวนากับ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้ประกอบการโรงสี ได้ผลสรุปว่า ในเบื้องต้นข้าวความชื้น ๒๕% จะอยู่ที่ราคา ๘,๐๗๔ บาทต่อดัน หากความชื้นเกิน ๒๕% ให้หักไปเปอร์เซ็นต์ละ ๗๐ บาท สำหรับเงินค่าชดเชยของทางรัฐบาลชาวนาที่ขึ้นทะเบียนกับเกษตรจังหวัดนครสวรรค์ จะได้รับเงินชดเชยอยู่ที่ ๘๒๖ บาทต่อดัน ส่วนข้อเรียกร้องอื่น ๆ ทางผู้ว่าราชการจังหวัดจะรีบดำเนินการ ส่งเรื่องเสนอไปยังคณะรัฐมนตรีต่อไป ซึ่งในเบื้องต้นกลุ่มผู้ชุมนุมพอใจจึงพากันสลายตัวชั่วคราว โดยบอกว่าหากภายใน ๖ วันยังไม่ได้รับคำตอบที่ชัดเจน จะกลับมารวมตัวชุมนุมกันยังจุดเดิมอีกครั้ง

ส่วนที่ จ.กำแพงเพชร เมื่อเวลา ๑๐.๐๐ น. วันเดียวกัน นายทองใบ อินทร์จันทร์ อายุ ๔๗ ปี อยู่บ้านเลขที่ ๑๑๐ หมู่ ๔ ต.หนองคล้า อ.ไทรงาม จ.กำแพงเพชร แกนนำเกษตรกรชาวนาของ อ.ไทรงาม พร้อมกับแกนนำ อ.เมืองกำแพงเพชร อ.พรานกระต่าย อ.คลองลาน อ.บึงสามัคคี และ อ.ขาณุวรลักษบุรี จำนวนกว่า ๑๕๐ คน ได้เดินทางมาโดยรถยนต์มารวมตัวชุมนุมกันบริเวณหน้าประตูทางเข้าศูนย์ราชการจังหวัดกำแพงเพชร พร้อมกันนี้กลุ่มผู้ชุมนุมได้ยื่นจดหมายเรียกร้องการประกันราคาข้าว ผ่านทาง ผวจ. กำแพงเพชร ไปถึงนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ให้รัฐบาลช่วยประกันราคากลางของข้าว จากราคา ๘,๗๐๐ บาทต่อดัน ในความชื้น ๑๕ เปอร์เซ็นต์ เป็นราคา ๑๒,๐๐๐ บาท ซึ่งในเวลาต่อมา นายธงชัย ธรรมสุคติ รอง ผวจ.กำแพงเพชร ได้ออกมารับหนังสือร้องเรียนจากกลุ่มชาวนา เพื่อเสนอ ต่อนายกรัฐมนตรี โดยกลุ่มผู้ชุมนุมระบุว่า หากรัฐบาลไม่ได้รับข้อตกลงตามเงื่อนไขจะนัดชุมนุมกันอีกครั้งในวันที่ ๑๐ มี.ค.นี้ บริเวณ สามแยกสำนักงานปฏิรูปที่ดิน จ.กำแพงเพชรเพื่อปิดถนนพหลโยธิน เส้นกำแพงเพชร-นครสวรรค์

นายฉัตรชัย ชูแก้ว ที่ปรึกษา รมว.พาณิชย์ เปิดเผยด้วยว่า กระทรวงพาณิชย์ได้นำข้อเสนอแก้ปัญหาการค้าข้าวเปลือกคดดำของกลุ่มชาวนา ๕ จังหวัดภาคกลาง ได้แก่ พระนครศรีอยุธยา สุพรรณบุรี ชัยนาท ปทุมธานี และนครปฐม เสนอให้ กรม.พิจารณาแล้วเมื่อวันที่ ๒ มี.ค.ที่ผ่านมา ๑ ข้อ ได้แก่ ให้รัฐบาลเพิ่มราคาประกันเป็นตันละ ๑๒,๐๐๐ บาท เพิ่มปริมาณประกันข้าวเปลือกจากครัวเรือนละ ๒๕ ตัน เป็น ๔๐ ตัน และให้มีผลย้อนหลังกับเกษตรกร ที่ขายข้าวไปแล้วตั้งแต่ ก.พ. ๕๓ แต่นายอภิสิทธิ์ได้สั่งให้นำเรื่องกลับไปพิจารณา คณะกรรมการนโยบายข้าวแห่งชาติแทน ทำให้ขณะนี้ต้องรอการนัดประชุม เพื่อเสนอให้ กษช.พิจารณาอีกครั้ง

รายงานข่าวแจ้งเพิ่มว่า กระทรวงพาณิชย์ได้เพิ่มมาตรการช่วยเหลือเกษตรกรจากราคาข้าวคดดำ โดยเปิดจุดรับซื้อข้าวใน ๘ พื้นที่ที่มีปัญหาแล้ว คือ สุพรรณบุรี ๒ แห่ง ชัยนาท ๒ แห่ง พระนครศรีอยุธยา ๒ แห่ง สุโขทัย ๒ แห่ง พิษณุโลก ๑ แห่ง นคร สวรรค์ ๑ แห่ง นนทบุรี ๑ แห่ง นครปฐม ๒ แห่ง และได้เปิดตลาดนัดซื้อข้าวเปลือกให้กับเกษตรกร โดยวันที่ ๒๖-๒๗ ก.พ.ที่ จ.พิษณุโลก ๒๘ ก.พ.-๑ มี.ค. ที่นครสวรรค์ และ ๓-๔ มี.ค. ที่สุพรรณบุรี

ส่วนกำหนดราคาอ้างอิงข้าวที่จะใช้ชดเชยรายได้ให้กับเกษตรกร สำหรับวันที่ ๑-๑๕ มี.ค. ๕๓ โดยข้าวเปลือกเจ้า ๕% ราคาอ้างอิงตันละ ๘,๐๗๔ บาท ชดเชย ๘๒๖ บาท จากราคาประกัน ๑๐,๐๐๐ บาท ข้าวปทุมธานี ราคาอ้างอิงตันละ ๑๑,๓๑๓ บาท ไม่ต้องชดเชยเพราะสูงกว่าราคา

ประกันที่กำหนดไว้ ๑๑,๐๐๐ บาท และข้าวเหนียว ราคาอ้างอิงตันละ ๑๐,๖๖๕ บาท ไม่ต้องชดเชย เพราะสูงกว่าราคาประกันที่กำหนดไว้ ๘,๕๐๐ บาท

มือบโผล่ปิดถนนรายวัน จีร.บ.แก้ราคาข้าวตกต่ำ พณ.งครบบายสต็อก เปิดรับซื้อเพิ่ม๓๐จุด (แนวหน้า วันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๕๓)

ยังคงมีชาวนาหลายพื้นที่ออกมาปิดถนนประท้วงรายวัน เรียกร้องให้รัฐบาลแก้ปัญหาาราคาข้าวตกต่ำ เมื่อเวลา ๑๐.๓๐ น. วันที่ ๓ มีนาคม กลุ่มชาวนาจากอ.เมือง อ.เนินสง่า อ.บ้านเขว้าและอ.จักรีส จ.ชัยภูมิกว่า ๕๐๐ คน นำโดย นายแดง พระลาชัย อายุ ๔๓ ปี รวมตัวปิดถนนชัยภูมิ-สีคิ้ว อ.เมืองชัยภูมิ เพื่อติดตามความคืบหน้าหลังยื่นข้อเรียกร้องต่อนายวันชัย สุทธิวรชัย ผู้ว่าราชการจังหวัดชัยภูมิ ให้ช่วยแก้ปัญหาาราคาข้าวตกต่ำตั้งแต่วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ที่ผ่านมาชาวนาชัยภูมิปิดถนนประท้วงทั้งนี้ ข้อเรียกร้องของชาวบ้านคือ ให้ปรับราคารับซื้อข้าวเปลือกแบบไม่จำกัดเปอร์เซ็นต์ความชื้นตันละ ๑๒,๐๐๐ บาทหรือกิโลกรัมละ ๑๒ บาท ปัจจุบันชาวนาเดือดร้อน เพราะราคาข้าวตกต่ำมากอยู่ที่กิโลกรัมละ ๖.๕๐ บาท แต่จนวันนี้ยังไม่มีคำตอบเรื่องการช่วยเหลือชาวนาออกมาเลย ทำให้เกษตรกรออกมาเคลื่อนไหวทางคำตอบ

ส่วนความคืบหน้าชาวนาในอ.ชุมแสง เก้าเลี้ยว และท่าตะโก จ.นครสวรรค์ออกมาปิดสะพานเคชาดิวงส์ เรียกร้องให้จังหวัดแก้ปัญหาาราคาข้าวเมื่อวันอังคารที่ผ่านมา และยอมสลายตัวไปเมื่อนายกวิ กิตติสถาพร ผู้ว่าราชการจังหวัดนครสวรรค์รับปากจะจ่ายเงินชดเชยให้ชาวนาสามารถขายข้าวได้ตันละ ๘,๐๗๔ บาท โดยตั้งจุดรับซื้อ ๕ จุดกระจายใน ๓ อำเภอดังกล่าวปากน้ำยังข้องใจชี้แจงไม่ตรงจุด

นายไววิทย์ โรจนศศิธร แกนนำชาวนาในอำเภอชุมแสงกล่าวว่า ผู้ว่าราชการจังหวัดนครสวรรค์ รับปากจะชดเชยเงินส่วนต่างให้ชาวนาขายข้าวได้ตันละ ๘,๐๗๔ บาท หากชาวนาขายข้าวได้ตันละเท่าใด ก็มารับเงินชดเชยไปจนครบ ๘,๐๗๔ บาท ทำให้ชาวนาไม่มีทางเลือก แกรมเข้าใจผิดในข้อมูลตัวเลขที่จังหวัดนำมาอ้าง จึงยอมสลายการชุมนุม ซึ่งคนเห็นว่าเป็นการแก้ปัญหาไม่ถูกจุด ไม่ยั่งยืน เพราะหากชาวนาขายข้าวได้ตันละ ๖-๗ พันบาท จะไปรับเงินอีก ๒-๓ พันบาท ค่อยต้นจากใคร ซึ่งเป็นไปไม่ได้ คิดว่าไม่นานชาวนาก็ออกมาเต็มถนนอีกแน่นอนนครหลวง โรงสี-จ่ายชดเชย๘๒๒บ./ตันผู้สื่อข่าวรายงานว่า วันเดียวกันนี้ น.ส.พัชราพรณ์ ไชยานุพงษ์ การค้าภายในจังหวัดนครสวรรค์ ลงพื้นที่ตรวจความพร้อมจุดรับซื้อข้าวตามโรงสีที่ร่วมโครงการในอ.ชุมแสง เก้าเลี้ยว และท่าตะโก ซึ่งตลอดทั้งวันมีเกษตรกรนำข้าวมาขายต่อเนื่อง โดยโรงสีรับซื้อจากชาวนาความชื้นร้อยละ ๑๕ คันละ ๘,๘๐๐ บาท ความชื้นร้อยละ ๒๕ คันละ ๗,๔๘๐ บาท และความชื้นร้อยละ ๓๐ รับซื้อคันละ ๖,๘๒๐ บาท ซึ่งชาวนาสามารถนำไปประทวนมารับเงินชดเชยได้ตันละ ๘๒๖ บาททันที

น.ส.พัชราพรณ์เผยว่า ขณะนี้มีโรงสีร่วมโครงการ ๑๔ แห่ง โดยชาวนาที่นำข้าวมาขายตั้งแต่วันที่ ๑-๑๕ มีนาคม จะได้รับเงินชดเชยตันละ ๘๒๖ บาท หากผ่านช่วงเวลาดังกล่าวแล้วจะประกาศอัตราเงิน

ชดเชยใหม่อีกครั้ง ซึ่งแต่ละช่วงเวลาไม่เท่ากัน แล้วแต่กระทรวงจะประกาศออกมา จากนั้น อ.ค.ก.และอคส. จะตั้งจุดรับซื้อข้าวความมาตรการของรัฐบาล เพื่อรักษาเสถียรภาพราคาข้าวปี ๒๕๕๒/๒๕๕๓ โดยข้าวเปลือกเจ้าความชื้นร้อยละ ๑๕ รับซื้อตันละ ๘,๐๗๔ บาท ความชื้นร้อยละ ๒๕ รับซื้อตันละ ๘,๔๗๔ บาท หากความชื้นสูงขึ้นไปตามเงื่อนไข ซึ่งมาตรการนี้ช่วยบรรเทาความเดือดร้อนของชาวนาได้ เกษตรกรจำใจขายแต่พอใจราคา นายวิฑูรย์ โมลาสขุ ชาวนาในอ.เก้าเลี้ยวกล่าวว่า ชาวนาจำใจขายข้าวเมื่อเกี่ยวข้าวแล้วมีจุดรับซื้อได้ราคาแน่นอน แม้จะไม่ได้เท่าราคาประกันก็พอใจ ยอมขายข้าวไป ๑๐ ตัน ได้ตันละ ๗,๔๘๐ บาท ได้เงิน ๗๔,๘๐๐ บาท รวมเงินค่าชดเชยอีกตันละ ๘๒๖ บาท เป็นเงิน ๘,๒๖๐ บาท รวมได้เงินไปใช้หนี้ ๘๓,๐๖๐ บาท รู้สึกพอใจ แม้โครงการประกันราคาจะไม่ดีเท่าโครงการรับจำนำ เพราะไม่คุ้มทุนที่แพงขึ้นกว่าเดิม แต่ยังคงดีกว่าก่อนหน้านี้ที่ชาวนาไม่รู้จะขายข้าวที่ไหน การที่ชาวนาออกมาประท้วงกัน เพราะราชการทำงานช้ากว่าชาวนาที่ข้าวออกสู่ตลาดทุกวัน"สามสี"ยังใช้ระบบประกันค่อขณะที่นายไตรรงค์ สุวรรณคีรี รองนายกรัฐมนตรีด้านเศรษฐกิจกล่าวว่า ราคาข้าวขณะนี้ยังไม่ใช่อ่างที่ควรจะเป็น แต่จะไม่เปลี่ยนระบบจากการประกันราคาข้าวเป็นรับจำนำตามที่ชาวนาร้องขอ โดยจะปรับปรุงระบบการช่วยเหลือเกษตรกร ซึ่งการตั้งโต๊ะรับซื้อที่ผ่านมา ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของเกษตรกร และวันเดียวกันนี้ได้หารือกับนายกสมาคมโรงสีข้าวเพิ่มจุดรับซื้อ หากโรงสีที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงพาณิชย์ไม่เพียงพอที่จะรับซื้อ โดยจะรับซื้อตามราคาประกัน ตามความชื้นที่รัฐบาลกำหนด ชะลอระบายข้าวหวั่นทุบราคาค้านายบรรยง พวงราช ปลัดกระทรวงพาณิชย์เผยว่า ขณะนี้รัฐบาลมีนโยบายชะลอการระบายสต็อกข้าว ทั้งข้าวเปลือกและข้าวสารออกไปไม่มีกำหนด โดยจะรอดูสถานการณ์ราคาตลาดข้าวอย่างน้อย ๓-๔ เดือนหาจังหวะที่เหมาะสมก่อนเปิดระบายต่อไป เนื่องจากมองว่าหากมีการระบายข้าวในสต็อกรัฐบาลออกมาช่วงนี้ ทำให้เกิดผลกระทบต่อราคาข้าวในตลาดปรับตัวลดลงได้อีก อีกทั้ง ปริมาณข้าวเปลือกนาปรังที่ออกสู่ตลาดช่วงเดือนมีนาคม-กรกฎาคม มีสูงถึง ๖ ล้านตันข้าวเปลือก จึงต้องเลื่อนการระบายข้าวออกไปก่อน แม้รัฐบาลต้องรับภาระค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษาสภาพข้าวสารในสต็อกของรัฐบาล รวมทั้งค่าประกันและดอกเบี้ยในแต่ละเดือนเฉลี่ย ๓๘๐ ล้านบาท เชื่อว่ารัฐบาลยังสามารถดูแลค่าใช้จ่ายได้เร่งเปิดจุดรับซื้อข้าวเพิ่มเป็น ๓๐ จุด

นายบรรยงยังยืนยันด้วยว่า รัฐบาลจะใช้นโยบายประกันรายได้ เพื่อแก้ปัญหาการค้าข้าวตกต่ำจะไม่เปลี่ยนมาใช้โครงการรับจำนำข้าว โดยกระทรวงจะเปิดจุดรับซื้อข้าวเปลือกนาปรังในเขตพื้นที่ภาคกลางเป็นการเร่งด่วนให้ได้กว่า ๓๐ จุดภายในสัปดาห์นี้ จากปัจจุบันที่เปิดรับอยู่ ๒๑ จุดใน ๘ จังหวัดได้แก่ จ.สุพรรณบุรี ชัยนาท สุโขทัย พิษณุโลก นครปฐม นครสวรรค์ พิจิตร นนทบุรี และอยุธยา ซึ่งเกษตรกรในพื้นที่ดังกล่าวสามารถนำข้าวเปลือกมาขายตามจุดที่กระทรวงพาณิชย์รับซื้อ แม้เกษตรกรยังไม่ได้รับรองการผ่านประชาคม โดยข้าวเปลือกความชื้นไม่เกิน ๑๕ % จะรับซื้อในราคาตันละ ๘,๐๗๔ บาท โดยจะเริ่มตั้งแต่วันที่ ๑-๑๕ มีนาคมนอกจากนี้ กระทรวงพาณิชย์ ยังร่วมมือกับองค์การตลาดเพื่อเกษตรกร (อ.ค.ก.) และองค์การคลังสินค้า (อคส.) และกรมการค้าภายใน ร่วมจัดตลาดนัดข้าวเปลือกในจุดที่ไม่มีโรงสีรับซื้อเพิ่มขึ้น จากปัจจุบันสามารถจัดตลาดนัดข้าวเปลือกแล้ว ๕๓ ครั้ง

แนวทางการแก้ไขปัญหาคาข้าว

แนวทางการแก้ไขปัญหาคาข้าวเปลือกตกต่ำ และการขยายระยะเวลาดำเนินมาตรการรักษาเสถียรภาพราคาข้าว (ที่ประชุมคณะรัฐมนตรี นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ (นายกรัฐมนตรี) วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓)-

คณะรัฐมนตรีอนุมัติแนวทางการแก้ไขปัญหาคาข้าวเปลือกตกต่ำและการขยายระยะเวลาดำเนินมาตรการรักษาเสถียรภาพราคาข้าว ตามที่กระทรวงพาณิชย์เสนอ ดังนี้

๑. ให้กระทรวงพาณิชย์ดำเนินการช่วยเหลือเกษตรกรตามมาตรการรักษาเสถียรภาพราคาข้าว ๒ โครงการ ได้แก่ โครงการแทรกแซงตลาดรับซื้อข้าวเปลือก โดยให้องค์การคลังสินค้า (อคส.) และองค์การตลาดเพื่อเกษตรกร (อ.ค.ก.) รับซื้อข้าวเปลือกในราคาเกณฑ์กลางอ้างอิงที่กำหนดเฉพาะชนิดข้าวที่มีราคาต่ำกว่าราคาประกันตามมติ ครม. เมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๒ กรณีเป็นข้าวคุณภาพต่ำ ๑๐ % หรือ ๒๕ % จะต้องปรับราคาตกลงจากเกณฑ์กลางอ้างอิงต้นละ ๒๐๐ บาท หรือ ๖๐๐ บาท ตามลำดับ และโครงการจัดตลาดนัดข้าวเปลือก แต่เนื่องจากระยะเวลาการดำเนินการมาตรการดังกล่าวจะสิ้นสุดในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ จึงเห็นควรขยายเวลาการดำเนินการมาตรการรักษาเสถียรภาพราคาข้าว ทั้งโครงการแทรกแซงตลาดรับซื้อข้าวเปลือก และโครงการจัดตลาดนัดข้าวเปลือกตลอดไป โดยไม่ต้องกำหนดระยะเวลาการสิ้นสุด ส่วนปัญหาอื่น ๆ ที่อาจมีเพิ่มเติมให้กระทรวงพาณิชย์เสนอแนวทางแก้ไข เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอีกครั้ง

๒. ให้กรมส่งเสริมการเกษตรเร่งรัดการออกหนังสือรับรองเกษตรกรเพื่อใช้ในการเข้าร่วมโครงการแทรกแซงรับซื้อข้าวเปลือก และการทำสัญญากับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ในการเข้าร่วมโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปี ๒๕๕๒/ ๕๓ (รอบที่ ๒) ต่อไป

๓. ให้กรมส่งเสริมการเกษตรเร่งประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรที่ปลูกข้าวนาปรังนอกเขตชลประทานทราบว่าหลักเกณฑ์ที่จะเข้าร่วมโครงการประกันรายได้ข้าวเปลือก ปี ๒๕๕๒/ ๕๓ รอบที่ ๒ จะต้องมีการเพาะปลูกและเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ด้วยจึงจะสามารถเข้าร่วมโครงการได้

การแก้ไขปัญหาคาประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว (รอบที่๑) เพิ่มเติม และการกำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนการประกันรายได้ผู้ปลูกข้าว (รอบที่ ๒) (ที่ประชุมคณะรัฐมนตรี นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ (นายกรัฐมนตรี) วันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓)

คณะรัฐมนตรีเห็นชอบการแก้ไขปัญหาคาประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว (รอบที่๑) เพิ่มเติม และการกำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนการประกันรายได้ผู้ปลูกข้าว (รอบที่ ๒) ตามมติคณะกรรมการนโยบายข้าวแห่งชาติ (กชช.) เมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ ตามที่กระทรวงพาณิชย์เสนอ ดังนี้

๑. การแก้ไขปัญหาประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว (รอบที่ ๑) เพิ่มเติม

๑.๑ กรณีไม่ได้ขึ้นทะเบียนเกษตรกรภายในระยะเวลาตามโครงการฯ ไม่เห็นชอบให้เกษตรกรจังหวัดร้อยเอ็ด มหาสารคาม และนครสวรรค์ ที่ไม่ได้มาขึ้นทะเบียนเกษตรกรภายในระยะเวลาที่กำหนดเดือนตุลาคม ๒๕๕๒ เข้าร่วมโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปี ๒๕๕๒/๕๓ (รอบที่ ๑) เพื่อให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๕๓

๑.๒ กรณีทำสัญญาและขอใช้สิทธิภายในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๒ และกรณีมีที่นาหลายแปลงแต่ขึ้นทะเบียนได้แปลงเดียว มอบหมายให้คณะอนุกรรมการ กษช.ระดับจังหวัด แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อได้สวนให้ได้ข้อเท็จจริงในพื้นที่ที่มีปัญหา เช่น จังหวัดร้อยเอ็ด มหาสารคาม บุรีรัมย์ อุบลราชธานี ลำปาง และเลย กรณีที่กลุ่มเกษตรกรขอใช้สิทธิ ๑๖ -๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ แต่ ร.ก.ส. ให้ใช้สิทธิช่วงวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๒ - ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ และกรณีเกษตรกรจังหวัดมหาสารคามที่ปลูกข้าวในที่นาหลายแปลง แต่เกษตรกรอำเภอขึ้นทะเบียนให้ใช้สิทธิเพียงแปลงเดียว เพื่อให้เกิดความชัดเจนและเป็นธรรมกับทุกฝ่ายโดยให้หาต้นเหตุดังกล่าวและดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน เพื่อแจ้งฝ่ายเลขานุการ กษช. ดำเนินการต่อไป

๑.๓ กรณีเกษตรกรปลูกข้าว ๒ ชนิด ทำสัญญาประกันรายได้ และต่อมาขอเปลี่ยนแปลงใช้สิทธิวันเดียวกันคือ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ แต่ ร.ก.ส.กำหนดวันใช้สิทธิต่างกันสำหรับข้าวแต่ละชนิด มอบหมายให้ ร.ก.ส.แก้ไขเปลี่ยนแปลงการใช้สิทธิของเกษตรกรให้ถูกต้อง โดยให้ได้รับสิทธิวันเดียวกันคือวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ ตามที่เกษตรกรจังหวัดมหาสารคามที่ปลูกข้าว ๒ ชนิดร้องขอ เนื่องจากเกิดความผิดพลาดทางเอกสารและไม่ใช้ความผิดของเกษตรกร

๑.๔ กรณีเกษตรกรทำสัญญาช่วงวันที่ ๑ - ๑๖ ธันวาคม ๒๕๕๒ แต่ ร.ก.ส.ระบุวันที่ใช้สิทธิให้เกษตรกรในช่วงวันที่ ๑๖ - ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๒ เห็นชอบให้เกษตรกรจังหวัดขอนแก่นที่ ทำสัญญากับ ร.ก.ส. ช่วงวันที่ ๑ - ๑๖ ธันวาคม ๒๕๕๒ ใช้สิทธิชดเชยได้ในวันที่ ๑- ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๒ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๒

๑.๕ กรณีเกษตรกรทำสัญญาช่วงวันที่ ๑๖ - ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๒ ขอใช้สิทธิในวันที่ ๑ - ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๒ มอบหมายให้ ร.ก.ส.และสำนักงานการค้าภายในจังหวัดขอนแก่นตรวจสอบข้อเท็จจริงว่าเกษตรกรจังหวัดขอนแก่น จำนวน ๒๘,๓๖๕ ราย ทำสัญญาช่วงวันที่ ๑๖ - ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๒ จริงหรือไม่ หรือเป็นการใช้สิทธิในช่วงเวลาดังกล่าว แต่ได้รับเงินชดเชยน้อยหรือไม่ได้รับเงินชดเชย จึงมาขอใช้สิทธิช่วงวันที่ ๑ - ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๒ โดยขอให้ตรวจสอบแล้วเสร็จภายใน ๑ วัน และแจ้งฝ่ายเลขานุการ กษช.เพื่อดำเนินการต่อไป

๑.๖ กรณีเกษตรกรปลูกข้าวเหนียวขอรับเงินชดเชยช่วงเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๒ เนื่องจากมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๒ เห็นชอบให้เกษตรกรที่ทำสัญญาช่วง ๑๖ - ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๒ ใช้สิทธิชดเชยได้ในช่วง ๑ - ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๒ แต่เกษตรกรที่ปลูกข้าวเหนียวและข้าวปทุมธานี ๑ ไม่ได้รับเงินชดเชยเพราะไม่มีส่วนต่างของราคาประกันกับเกณฑ์กลาง

อ้างอิง จึงเห็นชอบให้เกษตรกรที่ปลูกข้าวเหนียวและข้าวปทุมธานี ๑ ที่ทำสัญญาในช่วงวันที่ ๑ -๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๒ สามารถใช้สิทธิชดเชยได้ โดยให้เกษตรกรที่ปลูกข้าวเหนียวใช้สิทธิในช่วงวันที่ ๑๖ -๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ และเกษตรกรที่ปลูกข้าวปทุมธานี ๑ ให้ใช้สิทธิในช่วงวันที่ ๑ - ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ ซึ่งเป็นช่วงสุดท้ายของชนิดข้าวดังกล่าวที่จะได้รับเงินชดเชย เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมเพราะเป็นช่วงขยายเวลาทำสัญญา เนื่องจากหน่วยงานของรัฐทำสัญญาไม่ทัน

๑.๗ กรณีกรมส่งเสริมการเกษตรออกหนังสือรับรองให้เกษตรกรไม่ตรงตามชนิดข้าวที่เกษตรกรปลูก รับทราบตามที่กรมส่งเสริมการเกษตรยืนยันว่าได้ตรวจสอบและแก้ไขให้เกษตรกรจังหวัดอุบลราชธานี และเชียงใหม่ ถูกต้องตามความเป็นจริงแล้ว

๑.๘ กรณีเจ้าหน้าที่ ธ.ก.ส.ขอเงินชดเชยบางส่วนคืนจากเกษตรกร และในกรณีนำเงินชดเชยมาจ่ายให้เกษตรกรแล้วคิดค่าธรรมเนียมจากเกษตรกร รายละเอียด ๓๐ บาท รับทราบตามที่ ธ.ก.ส.จะแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้ถูกต้องและคืนเงินชดเชยและค่าธรรมเนียมดังกล่าวแก่เกษตรกรจังหวัดอุบลราชธานี และมหาสารคาม

๑.๙ กรณีเกษตรกรภาคใต้ขอใช้สิทธิช่วงวันที่ ๑ - ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๒ เห็นชอบยืนยันให้เกษตรกรในจังหวัดภาคใต้ ใช้สิทธิประกันรายได้ รอบที่ ๑ ช่วงหลังการเก็บเกี่ยวตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๕๒ เพื่อให้เป็นไปตามหลักการของ โครงการประกันรายได้ เนื่องจากหน่วยงานของรัฐสามารถทำสัญญาได้ทันตามกำหนดเวลา

๒. การกำหนดเกณฑ์กลางอ้างอิงข้าวเปลือก

เห็นชอบให้กำหนดเกณฑ์กลางอ้างอิงโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปี ๒๕๕๒/๕๓ ทั้งรอบที่ ๑ และรอบที่ ๒ เป็นราคาเดียวกัน โดยให้ยึดหลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้เดิม คือให้คำนวณจากมูลค่าข้าวสาร ณ ตลาดกรุงเทพมหานครรวมกับมูลค่าผลิตภัณฑ์ หักด้วยค่าแปรสภาพข้าวเปลือกเป็นข้าวสาร และค่าขนส่งเฉลี่ยจากกรุงเทพมหานครถึงจังหวัดจุดซื้อขายของเกษตรกร ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับข้อเท็จจริงให้คำนวณค่าขนส่งเฉลี่ยกรุงเทพฯ ถึงจังหวัดจุดซื้อขายของเกษตรกรในพื้นที่ที่มีผลผลิตออกสู่ตลาดในขณะนั้นและนำปริมาณผลผลิตมาเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักอัตรา ค่าขนส่งเพื่อใช้ในการคำนวณเกณฑ์กลางอ้างอิงด้วย

๓. หลักเกณฑ์ขั้นตอน การประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปี ๒๕๕๒/๕๓ รอบที่ ๒

เห็นชอบหลักเกณฑ์ ขั้นตอน และแนวทางการปฏิบัติโครงการประกันรายได้เกษตรกร ปี ๒๕๕๒/๕๓ รอบที่ ๒ ตามคู่มือการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปี ๒๕๕๒/๕๓ รอบที่ ๒ ของกรมส่งเสริมการเกษตร และหลักเกณฑ์กรทำสัญญาและการใช้สิทธิโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปี ๒๕๕๒/๕๓ รอบที่ ๒ ของ ธ.ก.ส. ตามที่เสนอ โดยให้เพิ่มเติม ดังนี้

๓.๑ ขั้นตอนการทำประชาคม กรณีที่ทำประชาคมแล้วไม่มีการคัดค้าน ให้คณะกรรมการตรวจสอบระดับตำบลสุ่มตรวจสอบพื้นที่จริงร้อยละ ๑๐ ของจำนวนแปลงที่มีการทำประชาคมภายในระยะเวลาที่กำหนด หากตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วพบว่าเกินกว่าร้อยละ ๕๐ ของจำนวนแปลงที่สุ่มตรวจสอบไม่เป็นไปตามที่เกษตรกรแจ้งในแบบขึ้นทะเบียน ทพศ.๑ คณะกรรมการตรวจสอบระดับตำบลจะต้องทำการตรวจสอบ

จำนวนแปลงที่มาทำประชาคมทั้งหมด ภายในระยะเวลา ๓๐ วัน นับจากวันสุ่มตรวจสอบพื้นที่จริง โดยให้คณะกรรมการตรวจสอบระดับตำบลดำเนินการเพิกถอนสิทธิการขึ้นทะเบียนแปลงที่แจ้งข้อมูลไม่ตรงกับความเป็นจริง และให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการฯ ที่จะดำเนินการตามกฎหมาย

ทั้งนี้ ให้กรมส่งเสริมการเกษตรดำเนินการออกใบรับรองเกษตรกรให้กับเกษตรกรทุกแปลงตามที่ขึ้นทะเบียน โดยให้เพิ่มในรายละเอียดว่าอยู่ในระหว่างดำเนินการตรวจสอบ เมื่อเกษตรกรนำไปทำสัญญากับ ธ.ก.ส. ให้กำหนดการใช้สิทธิตามขั้นตอน แต่ ธ.ก.ส.จะยังไม่จ่ายเงินให้กับเกษตรกร จนกว่าการดำเนินการตรวจสอบของคณะกรรมการตรวจสอบระดับตำบลจะเสร็จสิ้น และแจ้งผลให้ ธ.ก.ส. ดำเนินการต่อไป

๓.๒ การออกใบรับรองผลการขึ้นทะเบียนเกษตรกร ให้กรมส่งเสริมการเกษตรออกใบรับรองผลการขึ้นทะเบียนเกษตรกร จำนวน ๓ ใบ ประกอบด้วย (๑) ต้นฉบับ จะมอบให้เกษตรกรเพื่อนำไปทำสัญญากับ ธ.ก.ส. (๒) สำเนาฉบับใบที่ ๑ เกษตรอำเภอจะต้องเก็บไว้เป็นหลักฐาน (๓) สำเนาฉบับใบที่ ๒ ให้เกษตรกรเก็บไว้ หากต้องการสามารถนำไปใช้เป็นหลักฐานในการเข้าร่วมโครงการแทรกแซงตลาดรับซื้อข้าวเปลือก ในกรณีที่ราคาเกณฑ์กลางอ้างอิงมีราคาต่ำกว่าราคาประกัน

ทั้งนี้ กำหนดให้ระบุในใบรับรองผลการขึ้นทะเบียนว่าเกษตรกรต้องนำใบรับรองผลการขึ้นทะเบียนเกษตรกรมาขอทำสัญญากับ ธ.ก.ส. ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ออกหนังสือรับรอง ณ สาขาที่ตั้งภูมิลำเนา

๓.๓ ขั้นตอนการจัดทำสัญญาประกันรายได้กับ ธ.ก.ส. เกษตรกรสามารถกำหนดวันใช้สิทธิได้ตั้งแต่วันที่เก็บเกี่ยวที่ระบุในใบรับรองผลการขึ้นทะเบียนเกษตรกรเป็นต้นไป และต้องอยู่ในช่วงเวลาดังแต่วันที่ ๒๑ มกราคม – ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๓ และภาคใต้ตั้งแต่วันที่ ๒๑ เมษายน – ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๓ โดยมีรายละเอียดดังนี้

๓.๓.๑ กรณีจัดทำสัญญาประกันรายได้ก่อนวันที่เก็บเกี่ยวตามใบรับรองผลการขึ้นทะเบียนเกษตรกร ให้ใช้สิทธิได้ตั้งแต่วันที่เก็บเกี่ยวเป็นต้นไป ซึ่งต้องไม่เกินวันสิ้นสุดกำหนดวันใช้สิทธิ โดยเกษตรกรสามารถแจ้งในวันทำสัญญาหรือแจ้งในภายหลังได้ ทั้งนี้ กรณีแจ้งขอใช้สิทธิในภายหลังวันที่เกษตรกรจะกำหนดวันขอใช้สิทธิให้นับตั้งแต่วันที่เกษตรกรมาแจ้งขอใช้สิทธิเป็นต้นไป ซึ่งต้องไม่เกินวันสิ้นสุดกำหนดวันใช้สิทธิ

๓.๓.๒ กรณีส่วนราชการไม่สามารถออกใบรับรองผลการขึ้นทะเบียน หรือจัดทำสัญญาประกันรายได้ให้เกษตรกรก่อนวันที่เกษตรกรเก็บเกี่ยวตามที่ระบุไว้ในใบรับรองฯ อนุโลมให้เกษตรกรจัดทำสัญญาประกันรายได้ โดยสามารถใช้สิทธิย้อนหลังตั้งแต่วันที่เกษตรกรเก็บเกี่ยวหรือใช้สิทธิในอนาคต แต่ไม่เกินวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๓ และภาคใต้ไม่เกินวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๓ ทั้งนี้ เกษตรกรจะต้องจัดทำสัญญากับ ธ.ก.ส. ภายใน ๑๕ วัน นับถัดจากวันที่กรมส่งเสริมการเกษตรออกใบรับรอง

๓.๓.๓ กรณีที่เกษตรกรมาทำสัญญาเกิน ๑๕ วัน นับถัดจากวันที่กรมส่งเสริมการเกษตรออกใบรับรองผลการขึ้นทะเบียน เกษตรกรสามารถใช้สิทธิได้ตั้งแต่วันที่ทำสัญญาเป็นต้นไป แต่ไม่

เกินวันสิ้นสุดกำหนดวันใช้สิทธิ และเกษตรกรจะต้องกำหนดการใช้สิทธิในวันที่มาทำสัญญาด้วย หากในอนาคตจะเปลี่ยนแปลงวันที่ใช้สิทธิอีกต้องมาแจ้ง ธ.ก.ส. ล่วงหน้า ๓ วันทำการ ก่อนถึง กำหนดวันใช้สิทธิ

๓.๓.๔ กรณีทบทวนการขึ้นทะเบียนใหม่หรือกรณีตรวจสอบการขึ้นทะเบียนและทำ ประชาคม เกษตรกรสามารถใช้สิทธิได้ตั้งแต่วันที่มาทำสัญญาเป็นต้นไป

ปัญหาการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปี ๒๕๕๒/๕๓ (รอบที่ ๑) เพิ่มเติม (ที่ประชุม คณะรัฐมนตรี นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ (นายกรัฐมนตรี) วันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๕๓)

คณะรัฐมนตรีรับทราบปัญหาในทางปฏิบัติโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปี ปี ๒๕๕๒/๕๓ (รอบที่ ๑) เพิ่มเติม ตามที่กระทรวงพาณิชย์เสนอ และมอบหมายให้กระทรวง พาณิชย์ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปพิจารณาแนวทางแก้ไขปัญหาให้เป็นไปตามกรอบและ หลักเกณฑ์ที่รัฐบาลกำหนด และเสนอคณะกรรมการนโยบายข้าวแห่งชาติ (กขช.) พิจารณา ตามลำดับต่อไป

ข้อเท็จจริง

กระทรวงพาณิชย์ ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการนโยบายข้าวแห่งชาติ รายงานว่า ได้รับการร้องเรียนปัญหาการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปี ปี ๒๕๕๒/๕๓ (รอบที่ ๑) เพิ่มเติมจาก (๑) คณะอนุ กขช. ระดับจังหวัดขอนแก่น และบุรีรัมย์ (๒) เกษตรกร (มหาสารคามและ ร้อยเอ็ด) และนายสุชาติ ศรีสังข์ อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และ (๓) ผลการประชุมคณะอนุ กรรมการติดตามการบริหารงบประมาณในการพยุงราคาสินค้าเกษตร สรุปประเด็นปัญหาได้ดังนี้

๑. เกษตรกรตกหล่นไม่ได้ขึ้นทะเบียนเกษตรกร เกษตรกร จ.ร้อยเอ็ดและมหาสารคาม ได้ไป ติดต่อขอขึ้นทะเบียนเกษตรกรวันที่ ๑๕-๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๒ แต่เจ้าหน้าที่ของสำนักงานเกษตร อำเภอไม่รับขึ้นทะเบียนเกษตรกร โดยอ้างว่าระบบปิดแล้ว

๒. เจ้าหน้าที่ ธ.ก.ส. กำหนดวันใช้สิทธิให้ซึ่งไม่ใช่วันที่เกษตรกรเลือก เกษตรกรจังหวัด ร้อยเอ็ด มหาสารคาม บุรีรัมย์ และขอนแก่น ได้ทำสัญญาประกันรายได้ในช่วงวันที่ ๑-๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ และแจ้ง ธ.ก.ส. ขอใช้สิทธิวันที่ ๑๖ - ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ แต่เจ้าหน้าที่ ธ.ก.ส. ให้มาใช้สิทธิช่วงวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๒ - ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ เกษตรกรจึงเห็นว่า ไม่ได้รับความเป็นธรรมและทำให้เสียสิทธิที่จะได้รับเงินชดเชยที่มากกว่า ซึ่งเกษตรกรบางรายก็ ได้รับเงินไปแล้ว

๓. เกษตรกรมีที่นาหลายแปลงแต่เกษตรกรอำเภอขึ้นทะเบียนให้เพียงแปลงเดียว เนื่องจาก เกษตรอำเภออ้างต้นกล้าอาชีพมาดำเนินการ เกษตรกร จ.มหาสารคาม ซึ่งมีโฉนดที่นาหลายแปลง แต่เกษตรกรอำเภอขึ้นทะเบียนให้แปลงเดียวทำให้เกษตรกรได้สิทธิประกันรายได้น้อยกว่าที่เป็นจริง

๔. เกษตรกรปลูกข้าว ๒ ชนิด ทำสัญญาประกันรายได้วันเดียวกันแต่ ธ.ก.ส. กำหนดวันใช้สิทธิ ต่างกัน เกษตรกร อ.นาเชือก จ.มหาสารคาม ปลูกข้าวหอมมะลิและข้าวเหนียวคนละแปลง ได้ทำสัญญาประกันรายได้ในวันเดียวกัน แต่เจ้าหน้าที่ ธ.ก.ส. กำหนดวันใช้สิทธิต่างกัน ทำให้เกษตรกรได้รับเงินชดเชยน้อยกว่าที่ควรจะได้รับ

๕. ธ.ก.ส. จ่ายเงินชดเชยรายได้ให้เกษตรกรแล้วขอคืนบางส่วน เกษตรกร อ.นาเชือก จ.มหาสารคาม ได้รับเงินชดเชยประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวแล้ว แต่เจ้าหน้าที่ ธ.ก.ส. มาขอเงินชดเชยบางส่วนคืน โดยอ้างว่าจ่ายเงินชดเชยให้เกษตรกรเกินกว่าสิทธิที่เกษตรกรจะได้จึงขอคืนบางส่วน

๖. เกษตรกรขอให้จ่ายส่วนต่างชดเชยช่วงวันที่ ๑- ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๒ เกษตรกรจังหวัดอุบลราชธานี ที่ได้ปฏิบัติเป็นไปตามหลักเกณฑ์โครงการประกันรายได้ โดยปฏิบัติตามเป็นเกษตรกรที่ดีมีการขึ้นทะเบียน การทำประชาคม การทำสัญญา และการใช้สิทธิตามที่หน่วยงานราชการกำหนด แต่ได้รับเงินชดเชยข้าวหอมมะลิ ต้นละ ๔๐๕ บาท ซึ่งน้อยกว่าเกษตรกรที่ตกสำรวจ และรัฐบาลได้ผ่อนผันให้ใช้สิทธิวันที่ ๑ - ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๒ ซึ่งได้รับเงินส่วนต่างชดเชย ข้าวหอมมะลิ ต้นละ ๑,๕๘๐ บาท ทำให้เกษตรกรคิดว่ารัฐบาลไม่ได้ให้ความยุติธรรมและมีความต้องการให้รัฐบาลจ่ายเงินชดเชยให้เกษตรกรตามประกาศเกณฑ์กลางอ้างอิง วันที่ ๑-๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๒ ทั้งเกษตรกรที่ได้รับเงินชดเชยไปแล้ว และเกษตรกรที่ยังไม่ถึงกำหนดการใช้สิทธิ

๗. เกษตรอำเภอยกหนังสือรับรองให้เกษตรกรไม่ตรงตามชนิดข้าวที่เกษตรกรปลูก เกษตรกรจังหวัดอุบลราชธานีปลูกข้าวหอมมะลิแต่เกษตรอำเภอยกหนังสือรับรองให้เป็นปลูกข้าวเจ้า ทำให้เกษตรกรได้รับเงินชดเชยประกันรายได้ไม่สอดคล้องกับข้อเท็จจริง

๘. เจ้าหน้าที่ ธ.ก.ส. นำเงินชดเชยมาจ่ายให้เกษตรกรและคิดค่าใช้จ่ายจากเกษตรกร เจ้าหน้าที่ ธ.ก.ส. จังหวัดอุบลราชธานีได้นำเงินชดเชยรายได้มาจ่ายให้เกษตรกรที่บ้าน (ในหลักการ ธ.ก.ส. จะต้องโอนเงินเข้าบัญชีเกษตรกร) และคิดค่าใช้จ่ายจากเกษตรกรรายละ ๓๐ บาท นี้ คาดว่าจะยังมีการร้องเรียนปัญหาการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวมาปี ปี ๒๕๕๒/๕๓ รอบที่ ๑ ของจังหวัดต่าง ๆ เพิ่มเติมเข้ามาอีก

ปัญหาการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปี ๒๕๕๒/๕๓ รอบที่ ๑ และการประกันรายได้เกษตรกร ผู้ปลูกข้าว ปี ๒๕๕๒/๕๓ รอบที่ ๒ (ที่ประชุมคณะรัฐมนตรี นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ (นายกรัฐมนตรี) วันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๓)

คณะรัฐมนตรีเห็นชอบผลสรุปปัญหาการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปี ๒๕๕๒/๕๓ รอบที่ ๑ และการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปี ๒๕๕๒/๕๓ รอบที่ ๒ ตามที่กระทรวงพาณิชย์เสนอ

ข้อเท็จจริง

ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๓ มอบหมายให้คณะกรรมการนโยบายข้าวแห่งชาติพิจารณาเรื่องการขยายระยะเวลาการออกหนังสือรับรองเกษตรกรผู้ปลูกข้าวรอบที่ ๑ ของกรมส่งเสริมการเกษตร และการขยายระยะเวลาการทำสัญญาประกันรายได้ของ ธ.ก.ส. รวมทั้งการกำหนดปริมาณประกันรายได้ต่อครัวเรือน โครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปี ๒๕๕๒/๕๓ รอบที่ ๒ นั้น กระทรวงพาณิชย์ ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการนโยบายข้าวแห่งชาติ ขอเรียนว่า

๑. ปัญหาการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปี ๒๕๕๒/๕๓ รอบที่ ๑

๑.๑ คณะกรรมการนโยบายข้าวแห่งชาติ มีมติเมื่อวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๕๓ เพื่อแก้ไขปัญหาการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปี ๒๕๕๒/๕๓ (รอบที่ ๑) ดังนี้

เห็นชอบให้ขยายระยะเวลาการออกหนังสือรับรองเกษตรกรผู้ปลูกข้าวรอบที่ ๑ ออกไปจนถึงวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๓ และขยายระยะเวลาการทำสัญญาประกันรายได้ของ ธ.ก.ส. ออกไปเป็นสิ้นสุดวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๓ สำหรับเกษตรกรที่ตกสำรวจซึ่งได้ขึ้นทะเบียนเกษตรกรและผ่านการประชาคมผู้ปลูกข้าวมา ปี ปีการผลิต ๒๕๕๒/๕๓ รอบที่ ๑ ตามที่กรมส่งเสริมการเกษตรแจ้งและไม่สามารถออกหนังสือรับรองเกษตรกรผู้ปลูกข้าว รอบที่ ๑ ได้ทันภายในระยะเวลาที่กำหนดตามโครงการฯ รวมทั้งเกษตรกรที่กรมส่งเสริมการเกษตรแก้ไขข้อมูลการขึ้นทะเบียนเกษตรกร โดยเกษตรกรที่ตกสำรวจให้ถือวันทำประชาคมเป็นวันทำสัญญา และเกษตรกรที่กรมส่งเสริมการเกษตรได้แก้ไขข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ให้ใช้วันที่ออกใบรับรองเกษตรกรที่กรมส่งเสริมการเกษตรออกให้ในครั้งแรก ไม่ใช่วันที่ปรับปรุงข้อมูลเป็นวันทำสัญญา

กรณีเกษตรกรที่ไม่ได้ทำการขึ้นทะเบียนเกษตรกรและไม่ได้ทำประชาคมไม่สามารถเข้าร่วมโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปี ๒๕๕๒/๕๓ (รอบที่ ๑)

เพื่อให้สอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ ซึ่งระบุให้เกษตรกรทำสัญญาประกันรายได้กับ ธ.ก.ส. สามารถเปลี่ยนแปลงวันที่ขอใช้สิทธิ โดยให้ใช้สิทธิได้ทันที ในหลักการอนุโลมให้เปลี่ยนแปลงวันใช้สิทธิและให้ได้รับเงินชดเชยจากราคาอ้างอิงตามประกาศคณะกรรมการกำหนดเกณฑ์กลางอ้างอิงโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ในช่วงระหว่างวันที่ ๑-๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๒ เท่านั้น

๑.๒ คณะกรรมการนโยบายข้าวแห่งชาติ มีมติเมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๓ มอบหมายให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ประชุมหารือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมส่งเสริมการเกษตร กรมการข้าว สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) และกรมการค้าภายใน เพื่อพิจารณาปัญหาการใช้สิทธิตามสัญญาประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวเปลี่ยนปี ปีการผลิต ๒๕๕๒/๕๓ (รอบที่ ๑) ของเกษตรกรเพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป นั้น กระทรวงพาณิชย์ ได้มีหนังสือแจ้งให้จังหวัดต่างๆ ดำเนินการสำรวจปัญหาประกันรายได้ที่เกิดขึ้น พร้อมแจ้งผลให้ทราบภายในวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๕๓ และได้ประชุมหารือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๓ ผลการประชุมสรุปได้ดังนี้

(๑) กลุ่มปัญหาเกษตรกรทำสัญญาประกันรายได้กับ ธ.ก.ส. ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๒ แต่ ธ.ก.ส. ให้ใช้สิทธิช่วงเดือนธันวาคม ๒๕๕๒ ขอเปลี่ยนแปลงวันใช้สิทธิเป็นวันที่ทำสัญญา เช่น เกษตรกร

จังหวัดลำพูน ประมาณ ๑๐,๐๐๐ ราย กำแพงเพชร (อำเภอคลองขลุง) จำนวนประมาณ ๕๐๐ ราย จังหวัด
สิงห์บุรี ประมาณ ๓๑ ราย และจังหวัดเพชรบุรี จำนวนประมาณ ๔๘๖ ราย

ที่ประชุมเห็นชอบในหลักการให้เปลี่ยนแปลงวันใช้สิทธิและให้ได้รับเงินชดเชยจากราคาอ้างอิง
ตามประกาศคณะกรรมการกำหนดเกณฑ์กลางอ้างอิง โครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว
ในช่วงระหว่างวันที่ ๑-๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๒ ซึ่งเป็นไปตามมติ กษช.วันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๕๓

(๒) กลุ่มปัญหาเกษตรกรทำสัญญาประกันรายได้ก่อนมติคณะรัฐมนตรี ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ (ที่
ให้เกษตรกรสามารถใช้สิทธิและเปลี่ยนแปลงวันที่ใช้สิทธิได้ทันที) ขอเปลี่ยนแปลงใช้สิทธิวันที่ ๑-๑๕
พฤศจิกายน ๒๕๕๒ เช่น เกษตรกรอำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวนประมาณ ๔๘๐ ราย จังหวัด
กำแพงเพชรบางส่วน (ช.ก.ส. ไม่แจ้งข้อมูล) และเกษตรกรอำเภอหันคา จังหวัดชัยนาท จำนวนประมาณ ๕๐๐ ราย

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นว่าเกษตรกรไม่สามารถใช้สิทธิย้อนหลังได้ซึ่งเป็นไปตามมติ
คณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๒

(๓) กลุ่มปัญหาเกษตรกรขอใช้สิทธิช่วงกลางเดือนพฤศจิกายน - ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ แต่ ช.ก.ส.
ให้ใช้สิทธิช่วง ๑๖ - ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๒ เกษตรกรขอผ่อนผันใช้สิทธิช่วง ๑ - ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๒
เช่น เกษตรกรจังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวนประมาณ ๑,๕๐๐ ราย

ที่ประชุมเห็นชอบให้เกษตรกรสามารถใช้สิทธิเพื่อขอรับเงินชดเชยประกันรายได้ ช่วงวันที่ ๑-๑๕
ธันวาคม ๒๕๕๒ เนื่องจากไม่ใช่ความผิดของเกษตรกรแต่เป็นความล่าช้าของหน่วยงาน จึงควรให้สิทธิ
แก่เกษตรกรและเป็นไปตามมติ กษช.เมื่อวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๕๓

(๔) กลุ่มปัญหาเกษตรกรระบุวันใช้สิทธิตั้งแต่ ๑ มกราคม - ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ ขอใช้สิทธิช่วง
ดังกล่าวหรือช่วง ๑-๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๒ เช่น เกษตรกรจังหวัดเพชรบุรี จำนวน ๒๔๖ ราย

ที่ประชุมพิจารณาแล้วเห็นว่าเกษตรกรจะต้องเลือกระบุวันที่จะใช้สิทธิประกันรายได้ให้ชัดเจน
เพียงวันเดียว และเนื่องจากเกษตรกรอาจไม่ทราบมติ ครม. เมื่อวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ จึงไม่ได้
เปลี่ยนแปลงการใช้สิทธิ จึงอนุโลมให้เลือกใช้สิทธิวันที่ ๑ - ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๒ ได้เพื่อให้ได้รับเงิน
ชดเชยส่วนต่างจากราคาอ้างอิงตามประกาศคณะกรรมการกำหนดเกณฑ์กลางอ้างอิง โครงการประกัน
รายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ในช่วงระหว่างวันที่ ๑-๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๒ ได้เพื่อให้ได้รับเงินชดเชยส่วน
ต่างจากราคาอ้างอิงตามประกาศคณะกรรมการกำหนดเกณฑ์กลางอ้างอิง โครงการประกันรายได้
เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ในช่วงระหว่างวันที่ ๑-๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๒ ตามมติ กษช. เมื่อ ๑๓ มกราคม ๒๕๕๓

๒. การประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปี ๒๕๕๒/๕๓ รอบที่ ๒ คณะกรรมการนโยบายข้าว
แห่งชาติ ได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๕๓ เห็นชอบปริมาณประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปี
๒๕๕๒/๕๓ รอบที่ ๒ ต่อครัวเรือน เท่ากับปริมาณประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวฯ รอบที่ ๑ คือ
ข้าวเปลือกเจ้าปทุมธานี ๑ และข้าวเปลือกเจ้าพันธุ์ที่ทางราชการรับรอง ปริมาณประกันรายได้ครัวเรือนละ
๒๕ ตัน และข้าวเปลือกเหนียวปริมาณประกันรายได้ครัวเรือนละ ๑๖ ตัน

สถานการณ์การผลิตและการตลาดข้าวของโลก ปี 2552/2553

(ณ เดือนกุมภาพันธ์ 2553)

สถานการณ์การผลิตข้าว

กระทรวงเกษตร สหรัฐอเมริกา ได้ประเมินสถานการณ์การผลิตข้าวทั่วโลก ณ เดือนกุมภาพันธ์ 2553 ว่า ในฤดูกาลผลิต 2551/2552 มีพื้นที่ปลูกรวม 978.94 ล้านไร่ ผลผลิตข้าวเปลือกเฉลี่ย 682 กิโลกรัมต่อไร่ และพยากรณ์ว่า สถานการณ์การผลิตข้าวทั่วโลก ในฤดูกาลผลิต 2552/2553 มีพื้นที่ปลูกรวม 953.19 ล้านไร่ (ลดลงจากปีที่แล้ว 25.75 ล้านไร่ หรือร้อยละ 2.63 โดยลดลงจากรายงานเดือนมกราคมที่ผ่านมา 0.12 ล้านไร่ หรือร้อยละ 0.01) คาดว่าจะมีผลผลิตข้าวเปลือกเฉลี่ย 683 กิโลกรัมต่อไร่ (ซึ่งมากกว่าปีที่แล้ว 1 กิโลกรัมต่อไร่ และมากกว่าการพยากรณ์เมื่อเดือนที่แล้ว 3 กิโลกรัม)

ประเทศ/ภูมิภาค	พื้นที่ปลูก (ล้านไร่)				ผลผลิตข้าวเปลือกเฉลี่ย (กิโลกรัมต่อไร่)			
	2550/51	ประเมิน 2551/2552	2552/2553		2550/51	ประเมิน 2551/2552	2552/2553	
			มกราคม	กุมภาพันธ์			มกราคม	กุมภาพันธ์
ทั่วโลก	969.25	978.94	953.31	953.19	669	682	680	683
สหรัฐอเมริกา	6.94	7.50	7.88	7.88	1,294	1,229	1,270	1,270
ประเทศอื่นๆ	962.31	971.44	945.43	945.31	664	677	675	678
เอเชียตะวันออก								
จีน	180.75	182.75	185.50	185.50	1,029	1,050	1,054	1,054
ญี่ปุ่น	10.44	10.19	10.06	10.06	1,042	1,085	1,040	1,040
เกาหลีใต้	5.94	5.88	5.81	5.81	1,005	1,118	1,147	1,147
เกาหลีเหนือ	3.75	3.69	3.69	3.69	630	782	715	715
เอเชียใต้								
อินเดีย	273.56	275.00	242.50	242.50	530	541	523	523
บังกลาเทศ	69.38	72.50	72.50	72.50	622	642	621	621
ปากีสถาน	15.94	18.19	17.50	17.50	536	552	531	531
เอเชียตะวันออกเฉียงใต้								
อินโดนีเซีย	74.38	76.06	75.00	75.00	771	781	765	802
เวียดนาม	46.31	45.75	45.81	45.81	797	808	803	803
ไทย	67.69	67.50	68.13	68.13	443	445	456	454
พม่า	44.31	41.88	43.75	43.75	418	418	422	422
ฟิลิปปินส์	27.19	28.31	27.81	27.81	613	603	587	582

ประเทศ/ภูมิภาค	พื้นที่ปลูก (ล้านไร่)				ผลผลิตข้าวเปลือกเฉลี่ย (กิโลกรัมต่อไร่)			
	2550/51	ประเมิน 2551/2552	2552/2553		2550/51	ประเมิน 2551/2552	2552/2553	
			มกราคม	กุมภาพันธ์			มกราคม	กุมภาพันธ์
กัมพูชา	16.06	16.31	16.56	16.56	419	440	443	443
ลาว	5.13	5.31	5.50	5.50	562	565	579	579
มาเลเซีย	4.06	4.13	4.19	4.19	558	571	579	579
อเมริกาใต้								
บราซิล	17.94	18.19	17.81	17.63	672	693	646	653
เปรู	2.38	2.31	2.06	2.25	1,178	1,107	1,184	1,126
แอฟริกา								
ไนจีเรีย	13.75	14.38	15.00	15.00	363	371	378	378
มาดากัสการ์	8.44	8.50	8.63	8.63	427	482	488	488
สหภาพยุโรป								
อิตาลี	1.44	1.38	1.50	1.50	1,026	1,000	1,078	1,078
สเปน	0.63	0.63	0.75	0.75	1,157	1,110	1,197	1,197
อียิปต์	4.19	4.19	4.19	4.19	1,611	1,606	1,606	1,606
อิหร่าน	3.94	3.63	3.94	3.94	838	632	776	776
อื่นๆ	64.19	64.31	66.81	66.69	459	474	480	478

ที่มา : Foreign Agricultural Service, กระทรวงเกษตร, สหรัฐอเมริกา, 12 กุมภาพันธ์ 2553

หมายเหตุ : ปี 2551/2552 = ประเมิน ปี 2552/2553 = พยากรณ์

กระทรวงเกษตร สหรัฐอเมริกา ได้ประเมินผลผลิตข้าวทั่วโลก ในฤดูกาลผลิต 2551/2552 ว่า มีผลผลิตข้าวเปลือกรวม 667.24 ล้านตัน หรือ 447.31 ล้านตันข้าวสาร และได้พยากรณ์ ณ เดือนกุมภาพันธ์ 2553 ว่าในฤดูกาลผลิต 2552/2553 จะมีผลผลิตข้าวเปลือกรวม 651.22 ล้านตัน หรือ 436.28 ล้านตันข้าวสาร (ลดลงจากปีที่แล้ว 11.03 ล้านตันข้าวสาร หรือลดลงร้อยละ 2.47 แต่เพิ่มขึ้นจากการพยากรณ์เมื่อเดือนที่แล้ว 1.55 ล้านตันข้าวสาร หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.36)

สถานการณ์การค้าข้าว

ปริมาณการค้าข้าวของโลกในปี 2552 (ปีการผลิต 2551/2552) กระทรวงเกษตร สหรัฐอเมริกาได้ประเมิน ณ เดือนกุมภาพันธ์ 2553 ว่า จะมีปริมาณการซื้อขายที่ระดับ 29.029 ล้านตันข้าวสาร ลดลงจากปีการค้า 2551 ที่มี การซื้อขายที่ระดับ 29.751 ล้านตันข้าวสาร จำนวน 0.722 ล้านตันข้าวสาร (หรือลดลงร้อยละ 2.43) โดยผู้ส่งออก รายใหญ่ที่มีการส่งออกลดลง คือ ไทย (ลดลง 1.441 ล้านตัน) อินเดีย (ลดลง 1.383 ล้านตัน) อียิปต์ (ลดลง 2.50 แสนตัน) จีน (ลดลง 2.09 แสนตัน) และสหรัฐอเมริกา (ลดลง 1.73 แสนตัน)

ในขณะที่เดียวกันประเทศที่มีปริมาณการส่งออกเพิ่มขึ้น คือ เวียดนาม (เพิ่มขึ้น 1.301 ล้านตัน) พม่า (เพิ่มขึ้น 5.11 แสนตัน) กัมพูชา (เพิ่มขึ้น 3 แสนตัน) อาร์เจนตินา (เพิ่มขึ้น 1.92 แสนตัน) อูรุกวัย (เพิ่มขึ้น 1.84 แสนตัน) บราซิล (เพิ่มขึ้น 1.39 แสนตัน) และกายานา (เพิ่มขึ้น 4 หมื่นตัน)

สำหรับปีการค้า 2553 (ปีการผลิต 2552/2553) กระทรวงเกษตร สหรัฐอเมริกา ได้พยากรณ์ ณ เดือน กุมภาพันธ์ 2553 ว่า ปริมาณการค้าข้าวจะมีปริมาณเพิ่มขึ้นจากปีการค้า 2552 ที่ระดับ 30.845 ล้านตันข้าวสาร (เพิ่มขึ้นจำนวน 1.816 ล้านตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.26) โดยมีประเทศที่คาดว่าจะมีปริมาณการค้าข้าวเพิ่มขึ้น ได้แก่ ไทย (เพิ่มขึ้น 1.43 ล้านตัน) ปากีสถาน (เพิ่มขึ้น 8 แสนตัน) และจีน (เพิ่มขึ้น 7.4 แสนตัน) และอียิปต์ (เพิ่มขึ้น 1 แสนตัน) ในขณะที่เดียวกัน ประเทศที่คาดว่าจะมีปริมาณการค้าข้าวลดลง ได้แก่ เวียดนาม (ลดลง 4.5 แสนตัน) พม่า (ลดลง 2.52 แสนตัน) บราซิล (ลดลง 2.5 แสนตัน) อุรุกวัย (ลดลง 1.76 แสนตัน) อาร์เจนตินา (ลดลง 5 หมื่นตัน) กายานา (ลดลง 3 หมื่นตัน) และสหภาพยุโรป (ลดลง 5 พันตัน)

ผู้ส่งออกข้าว

ประเทศ	2548/2549	2549/2550	2550/2551	2551/2552	2552/2553 ณ กุมภาพันธ์	% เปลี่ยนแปลง
ไทย	7,376	9,557	10,011	8,570	10,000	16.69
เวียดนาม	4,705	4,522	4,649	5,950	5,500	-7.56
ปากีสถาน	3,579	2,696	3,000	3,000	3,800	26.67
สหรัฐอเมริกา	3,307	3,029	3,273	3,100	3,150	1.67
อินเดีย	4,537	6,301	3,383	2,000	2,000	0.00
จีน	1,216	1,340	969	760	1,500	97.37
พม่า	47	31	541	1,052	800	-23.95
กัมพูชา	350	450	500	800	800	0.00
อุรุกวัย	812	734	742	926	750	-19.01
อาร์เจนตินา	487	436	408	600	550	-8.33
อียิปต์	958	1,209	750	500	600	20.00
บราซิล	291	201	511	650	300	-53.85
กายานา	250	210	210	250	220	-12.00
ญี่ปุ่น	200	200	200	200	200	0.00
สหภาพยุโรป 27	144	139	157	140	135	-3.57
เปรู	10	20	17	90	90	0.00
อื่น ๆ	876	809	430	441	450	2.04
รวม	29,145	31,884	29,751	29,029	30,845	6.26

ที่มา : World Markets & Trade, กระทรวงเกษตร, สหรัฐอเมริกา, กุมภาพันธ์ 2553
หมายเหตุ : ปี 2551/52 = ประเมิน ปี 2552/53 = พยากรณ์

หน่วยนับ : พันเมตริกตัน

ประเทศที่มีการประเมินว่า จะมีการนำเข้าข้าว ในปีการค้า 2552 (ปีการผลิต 2551/2552) ในปริมาณที่เกินกว่า 1 ล้านตันข้าวสาร ได้แก่ ฟิลิปปินส์ (2.6 ล้านตัน) อิหร่าน (1.7 ล้านตัน) ไนจีเรีย (1.6 ล้านตัน) ซาอุดีอาระเบีย (1.4 ล้านตัน) สหภาพยุโรป (1.35 ล้านตัน) และอิรัก (1.1 ล้านตัน) ตามลำดับ

สำหรับปีการค้า 2553 (ปีการผลิต 2552/2553) ได้มีการคาดหมายว่า สถานการณ์การนำเข้าข้าวยังคงเป็นไปในลักษณะเช่นเดิม โดยพยากรณ์ว่าจะมีปริมาณการนำเข้ารวม 30.845 ล้านตันข้าวสาร เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว ที่ระดับ 29.029 ล้านตันข้าวสาร จำนวน 1.816 ล้านตันข้าวสาร (หรือ เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.26)

๓๗

ประเทศที่คาดว่าจะจะมีการนำเข้าเพิ่มขึ้นอีก จากปีการค้า 2552 คือ ฟิลิปปินส์ (เพิ่มขึ้น 6 แสนตัน) บังกลาเทศ (เพิ่มขึ้น 3.50 แสนตัน) คิวบา (เพิ่มขึ้น 1.5 แสนตัน) บราซิล (เพิ่มขึ้น 1.2 แสนตัน) อิรัก (เพิ่มขึ้น 1 แสนตัน) สิงคโปร์ (เพิ่มขึ้น 5 หมื่นตัน) ซาอุดีอาระเบีย (เพิ่มขึ้น 3 หมื่นตัน) เติร์กเมนิสถาน (เพิ่มขึ้น 2.5 หมื่นตัน) มาเลเซีย (เพิ่มขึ้น 2 หมื่นตัน) ฮองกง (เพิ่มขึ้น 5 พันตัน) โดยมีประเทศที่คาดว่าจะนำเข้าข้าวลดลง คือ ไนจีเรีย (ลดลง 3 แสนตัน) และแคนาดา (ลดลง 5 หมื่นตัน) เป็นต้น

ผู้นำเข้าข้าว

ประเทศ	2548/2549	2549/2550	2550/2551	2551/2552	2552/2553 ณ กุมภาพันธ์	% เปลี่ยนแปลง
ฟิลิปปินส์	1,791	1,900	2,500	2,000	2,600	30.00
อิหร่าน	1,500	1,500	1,500	1,700	1,700	0.00
ไนจีเรีย	1,600	1,550	1,600	1,900	1,600	-15.79
ซาอุดีอาระเบีย	958	981	1,380	1,370	1,400	2.19
สหภาพยุโรป 27	1,221	1,342	1,520	1,350	1,350	0.00
อิรัก	1,308	813	975	1,000	1,100	10.00
ไอวอรีโคสต์	750	980	800	800	880	7.50
มาเลเซีย	986	799	1,020	830	850	2.41
แอฟริกาใต้	800	980	665	800	800	0.00
บราซิล	691	684	417	630	750	18.46
สหรัฐอเมริกา	633	695	651	700	735	5.00
ญี่ปุ่น	681	642	546	700	700	0.00
เซเนกัล	600	700	860	715	700	-2.10
เม็กซิโก	586	609	578	610	600	-1.64
คิวบา	594	574	558	425	575	35.29
บังกลาเทศ	531	1,570	1,658	150	500	233.33
เวียดนาม	350	450	300	500	500	0.00
ฮ่องกง	309	348	399	385	400	1.27
จีน	654	472	295	330	350	6.06
กานา	440	340	300	350	350	0.00
โบซเนีย	330	410	300	350	350	0.00
สิงคโปร์	350	393	320	300	350	16.67
แคนาดา	333	341	385	345	340	-1.45
อินเดีย	200	240	150	150	330	120.00
เติร์กเมนิสถาน	399	292	320	300	325	8.33
เยอรมัน	250	338	325	325	325	0.00
อื่น ๆ	7,680	9,649	7,958	7,790	8,419	4.10
รวม	29,145	31,884	29,751	29,029	30,845	6.26

ที่มา : World Markets & Trade, กระทรวงเกษตร, สหรัฐอเมริกา, กุมภาพันธ์ 2553
หมายเหตุ : ปี 2551/52 = ปรมาณ ปี 2552/53 = พยากรณ์

หน่วยงาน : สำนักวิเคราะห์ข้าวสาร

๔๐
ความเคลื่อนไหวตลาดต่างประเทศที่สำคัญ (ที่มา : กรมการค้าต่างประเทศ)

กลุ่มประเทศผู้นำเข้า

ฟิลิปปินส์ ในเดือนธันวาคม 2552 องค์การอาหารแห่งชาติ (National Food Authority : NFA) ได้รับซื้อข้าวเปลือกจากเกษตรกรชาวนา จำนวน 441,893 ตัน ต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ (525,000 ตัน) เนื่องจากผลผลิตข้าวในปีการผลิต 2552/53 ได้ลดลง ดังนั้น เพื่อเพิ่มปริมาณข้าวในสต็อกเป็น 4.4 ล้านตัน NFA จึงได้เร่งเปิดประมูลนำเข้าข้าวขาว 25% ในเดือนพฤศจิกายน 2552 จำนวน 1 ครั้ง และในเดือนธันวาคม 2552 จำนวน 3 ครั้ง รวม 4 ครั้ง ปริมาณรวมทั้งสิ้น 2.05 ล้านตัน และได้ตกลงซื้อข้าว จำนวน 1.23 ล้านตัน ต่ำกว่าปริมาณความต้องการ เนื่องจากมีงบประมาณจำกัด ประกอบกับราคาเสนอขายข้าวค่อนข้างสูง

นอกจากนี้ มีข่าวว่า NFA จะนำเข้าข้าวเพิ่มเติมจำนวน 474,253 ตัน (แยกเป็น ข้าวเวียตนาม 249,253 ตัน ถึงกโปร 125,000 ตัน และเกาหลีใต้ 100,000 ตัน) ทั้งนี้เพื่อให้มีสต็อกข้าวสำหรับบริโภคในช่วงครึ่งแรกของปี 2553 ทั้งนี้ตามกฎหมาย Republic 9184 และกฎหมายการปฏิรูปจัดซื้อปี 2003 NFA สามารถตั้งซื้อข้าวเพิ่มเติมจากผู้ขายอีกร้อยละ 25 โดยคาดว่าจะซื้อข้าวในราคาเดิมจากผู้ชนะการประมูลเมื่อเดือนพฤศจิกายน 2552 คือ เวียตนาม 37,500 ตัน และเกาหลีใต้ 25,000 ตัน นอกจากนี้ในช่วงต้นปี 2553 ปรากฏการณ์ El Niño อาจก่อให้เกิดภัยแล้งหรือน้ำท่วม ซึ่งอาจสร้างความเสียหายแก่ผลผลิตข้าวใน 47 จังหวัด ปริมาณ 2.36 ล้านตัน มูลค่า 40 พันล้านเปโซ คิดเป็นร้อยละ 71 ของมูลค่าความเสียหายของสินค้าเกษตรทั้งหมด (ที่มีประมาณ 56.4 พันล้านเปโซ)

สำหรับปี 2553 คาดว่าผลผลิตข้าวจะมีประมาณ 10.3 ล้านตันข้าวสาร ต่ำกว่าปี 2552 ซึ่งมีประมาณ 10.8 ล้านตันข้าวสาร หรือลดลงร้อยละ 4.6 เนื่องจากผลผลิตข้าวได้รับความเสียหายจากพายุไต้ฝุ่นประมาณ 1.3 ล้านตันข้าวเปลือก ในขณะที่การบริโภคข้าวประมาณ 13.8 ล้านตันข้าวสาร สูงกว่าปีก่อนซึ่งมีประมาณ 13.7 ล้านตันข้าวสาร หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.7 ในปี 2553 คาดว่าฟิลิปปินส์จะนำเข้าข้าวประมาณ 2.6 ล้านตัน สูงกว่าปีก่อนซึ่งมีประมาณ 2.00 ล้านตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 30

บังกลาเทศ ในปี 2553 คาดว่าผลผลิตข้าวจะมีประมาณ 30.0 ล้านตันข้าวสาร ต่ำกว่าปีก่อนซึ่งมีประมาณ 31.0 ล้านตันข้าวสาร หรือลดลงร้อยละ 3.2 ในขณะที่การบริโภคข้าวมีประมาณ 31.4 ล้านตันข้าวสาร สูงกว่าปีก่อนซึ่งมีประมาณ 31.0 ล้านตันข้าวสาร หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.3 ดังนั้น ในปี 2553 คาดว่า บังกลาเทศจะนำเข้าข้าวประมาณ 0.5 ล้านตัน สูงกว่าปีก่อนซึ่งมีประมาณ 0.18 ล้านตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 178

ในปี 2553 รัฐบาลได้ห้ามการส่งออกข้าวเพื่อควบคุมราคาและป้องกันการขาดแคลนข้าวในประเทศ แต่จะอนุญาตให้ส่งออกข้าวหอม เนื่องจากผลผลิตข้าวหอมทางภาคเหนือเพิ่มสูงขึ้น ปริมาณการรับซื้อข้าวเปลือกฤดู Aman จะต่ำกว่าเป้าหมาย เนื่องจากข่าวการเพิ่มขึ้นของราคาข้าวในประเทศอินเดีย ประกอบกับข่าวว่าอินเดียได้ทาบทามซื้อข้าวจากบังกลาเทศ ทำให้ราคาข้าวภายในประเทศได้ปรับตัวเพิ่มสูงขึ้น รวมทั้งรัฐบาลได้ผ่อนปรนเงื่อนไขให้โรงสีรับซื้อข้าวเปลือกจากเกษตรกรชาวนาและจัดเก็บในคลังสินค้ารัฐบาล ร้อยละ 40 โดยได้ปรับลดปริมาณการรับซื้อข้าวเปลือกของโรงสีจำนวน 7,000 ตัน ต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ 300,000 ตัน ปัจจุบันปริมาณข้าวในคลังสินค้าของรัฐบาลมีเพียง 726 ตัน อย่างไรก็ตามบังกลาเทศได้ซื้อข้าวจากรัฐบาลพม่า 0.200 ล้านตัน

อินโดนีเซีย ในเดือนธันวาคม 2552 รัฐบาลได้บริจาคข้าวให้แก่ประเทศสมาชิกสมาคมอาเซียนเพื่อสร้างความมั่นคงด้านอาหาร ในภูมิภาคอาเซียนในกรอบอาเซียน + 3 (ASEAN Plus Three Emergency Rice Reserve) จำนวน 12,000 ตัน เนื่องจากรัฐบาลประมาณการว่าผลผลิตข้าวในปีการผลิต 2552/53 จะมีประมาณ 63.84 ล้านตันสูงกว่าปีก่อนร้อยละ 5 อย่างไรก็ตาม เพื่อให้มีข้าวเพียงพอต่อการบริโภคภายในประเทศ รัฐบาลได้กำหนดมาตรการควบคุมส่งออกและป้องกันการลักลอบส่งข้าวออกนอกประเทศเนื่องจากราคาข้าวในประเทศต่ำกว่าราคาข้าวในตลาดโลก

ศรีลังกา ได้อนุมัติให้นำเข้าข้าวเปลือกจากปากีสถาน 50,000 ตัน เนื่องจากมีราคาต่ำกว่าแหล่งอื่น ร้อยละ 20 ทั้งนี้ ปริมาณการนำเข้าข้าวจากปากีสถานสูงกว่าโควตาที่ปากีสถานได้รับภายใต้ข้อตกลงเขตการค้าเสรี ซึ่งกำหนดไว้ที่ 6,000 ตัน

กานา มีแผนการขึ้นภาษีนำเข้าข้าว เพื่อสนับสนุนการผลิตข้าวในประเทศและลดการนำเข้าข้าว ในปี 2553 ร้อยละ 20 และปี 2555 ร้อยละ 35 ตามลำดับ อนึ่ง ในปี 2551 กานาได้ยกเลิกการจกเก็บภาษีนำเข้าข้าว เนื่องจากตลาดโลกประสบวิกฤตอาหาร ทำให้ต้องสูญเสียรายได้จากการจัดเก็บภาษีนำเข้า

อนึ่ง มีข่าวในหนังสือพิมพ์ มีชนมารีไทม์ ว่า คณะกรรมการอาหารและยาของกานา ยกเลิกการนำเข้าข้าวจากพม่า เพื่อการบริโภค 15,000 กระสอบ โดยให้เหตุผลว่าข้าวดังกล่าวมีมอดและมีกลิ่นที่ไม่พึงประสงค์

การประมุลนำเข้าข้าวของประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญอื่นๆ

อิรัก เมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2552 ได้เปิดประมุลนำเข้าข้าว และคกลงซื้อข้าวขาว 5% จากสหรัฐฯ 120,000 ตัน และปากีสถาน 30,000 ตัน และเมื่อวันที่ 30 ธันวาคม 2552 คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติการตั้งซื้อข้าวจากสหรัฐฯ และปากีสถาน โดยก่อนหน้านี้ได้คกลงซื้อข้าวจากสหรัฐฯ 90,000 ตัน และปากีสถาน 30,000 ตัน

ในปี 2553 คาดว่าผลผลิตข้าวจะมีประมาณ 0.07 ล้านตันข้าวสาร ต่ำกว่าปีก่อนซึ่งมีประมาณ 0.17 ล้านตันข้าวสาร หรือคกลงร้อยละ 58.8 ในขณะที่การบริโภคข้าวประมาณ 1.19 ล้านตันข้าวสาร สูงกว่าปีก่อนซึ่งมีประมาณ 1.17 ล้านตันข้าวสาร หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.7 ในปี 2553 คาดว่า อิรักจะนำเข้าข้าวประมาณ 1.1 ล้านตัน สูงกว่าปีก่อนซึ่งมีประมาณ 1.0 ล้านตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 อนึ่ง อิรักได้ประกาศเมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2553 จะเปิดประมุลนำเข้าข้าว 60,000 ตัน ในวันที่ 22 กุมภาพันธ์ สกน

ญี่ปุ่น เมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2552 ได้เปิดประมุลนำเข้าและคกลงซื้อข้าวจากสหรัฐฯ 39,000 ตัน และได้เปิดประมุลนำเข้าข้าวอีกครั้งเมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2552 และคกลงซื้อข้าวจากสหรัฐฯ 39,000 ตัน และไทย 34,000 ตัน

กลุ่มประเทศผู้ส่งออก

เวียดนาม ในเดือนธันวาคม 2552 เวียดนามได้ขนะการประมุลนำเข้าข้าวของฟิลิปปินส์ ทำให้ราคาข้าวโดยทั่วไป เพิ่มสูงขึ้น โดยข้าวเปลือกราคาเพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 4,000 คอง เป็นกิโลกรัมละ 5,000 คอง ข้าวขาว 5% ราคาส่งออกเพิ่มเป็นเฉลี่ยตันละ 530 - 550 เหรียญสหรัฐฯ และข้าวขาว 25% ราคาส่งออกเพิ่มเป็นเฉลี่ยตันละ 480 เหรียญสหรัฐฯ และสมาคมผู้ส่งออกอาหารเวียดนามได้กำหนดราคาส่งออกขั้นต่ำ(MEP) ข้าวขาว 5% เพิ่มขึ้นจากตันละ 430 เหรียญสหรัฐฯ เป็นตันละ 500 เหรียญสหรัฐฯ อย่างไรก็ตาม Vinafood 2 ได้จำหน่ายข้าวในสต็อกออกสู่ตลาดบางส่วน เพื่อบรรเทาความคืดตัวของตลาดในประเทศและเพื่อให้มีข้าวเพียงพอสำหรับบริโภคข้าวจนถึงในวันขึ้นปีใหม่ของเวียดนาม โดยในเดือนธันวาคม 2552 ผู้ส่งออกมีข้าวในสต็อก 1.4 - 1.6 ล้านตัน รวมทั้ง Vinafood 2 ค้องสำรองข้าวบางส่วนไว้สำหรับส่งมอบให้กับฟิลิปปินส์ในช่วงต้นปี 2553 และเพื่อรอผลผลิตข้าวช่วงฤดูหนาว - ใบไม้ผลิ(Winter - Spring) ที่จะเริ่มออกสู่ตลาดในเดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม 2553

นอกจากนี้รัฐบาลได้ตั้งการให้กระทรวงอุตสาหกรรมและการค้าติดตามสถานการณ์ข้าว รวมทั้งกำหนดให้ผู้ส่งออกต้องสำรองข้าวไว้ในสต็อกไม่ต่ำกว่า 5,000 ตัน และต้องมีโรงสีข้าวที่มีกำลังการผลิตไม่ต่ำกว่า 10 ตัน/ชั่วโมง ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2553 ซึ่งจะส่งผลให้ผู้ส่งออกขนาดกลาง/เล็ก อาจต้องเลิกกิจการ ปัจจุบันเวียดนามมีผู้ส่งออกข้าวจำนวน 205 บริษัท แยกเป็นขนาดใหญ่ 11 บริษัท (ส่งออกปริมาณร้อยละ 69 ของการส่งออกข้าวทั้งหมด) ที่เหลือเป็นขนาดกลาง/ขนาดเล็ก 194 บริษัท (ส่งออกปริมาณ 200 ตัน)

ในปี 2553 คาดว่าผลผลิตข้าวจะมีประมาณ 24.3 ล้านตันข้าวสาร และการบริโภคข้าวประมาณ 19.2 ล้านตันข้าวสาร ใกล้เคียงกับปี 2552 ดังนั้นในปี 2553 คาดว่า เวียดนามจะมีข้าวเหลือส่งออกข้าวประมาณ 5.5 ล้านตัน ต่ำกว่าปี 2552 ซึ่งส่งออกสูงสุดเป็นประวัติการณ์ 6.00 ล้านตัน นอกจากนี้ เวียดนามสามารถนำเข้าข้าวจาก

กับพหุชาแล้วส่งออก (Re-export) คือไปยังประเทศคู่ค้า ประมาณ 0.5 ล้านตัน ทำให้เวียดนามอาจจะยังคงส่งออกข้าวได้ ประมาณ 6.0 ล้านตัน ใกล้เคียงกับปี 2552

ตลาดข้าวหลักของเวียดนาม ได้แก่ ภูมิภาคแอฟริกาและเอเชีย โดยเฉพาะอย่างยิ่งฟิลิปปินส์ ซึ่งเวียดนามได้ทำสัญญาขายข้าวล่วงหน้าไว้แล้ว สำหรับส่งมอบในช่วงครึ่งแรกของปี 2553 จำนวน 1.23 ล้านตัน

อินเดีย ในเดือนธันวาคม 2552 กระทรวงอาหารและเกษตรได้เสนอรัฐบาลไม่ให้นำเข้าข้าวเนื่องจากคาดว่าผลผลิตข้าวฤดู Kharif จะมีประมาณ 71.65 ล้านตันสูงกว่าที่ประมาณการไว้จำนวน 2.2 ล้านตัน ประกอบกับ Food Corporation of India : FCI ได้รับซื้อข้าวเปลือก 13.643 ล้านตัน สูงกว่าช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 2.74 ดังนั้น รัฐบาลจึงได้กำหนดมาตรการรับซื้อข้าวเปลือกและระบายข้าวในสต็อกออกสู่ตลาดแทนการนำเข้าข้าวที่รัฐบาลได้ยกเลิกการประมูลนำเข้าข้าวผ่านรัฐวิสาหกิจจำนวน 30,000 ตัน โดยได้จัดสรรข้าวภายใต้แผนการจำหน่ายข้าวออกสู่ตลาด 1.0 ล้านตัน แยกเป็นการจำหน่ายให้แก่ร้านค้าปลีกผ่านรัฐต่างๆ 0.5 ล้านตัน และการประมูลจำหน่ายข้าวผ่าน FCI 0.5 ล้านตัน รวมทั้งจะจำหน่ายข้าวภายใต้แผนงาน Food-for-Work จำนวน 0.200 ล้านตัน ทั้งนี้ อินเดียมีข้าวในสต็อกปลายปี 15.0 ล้านตันและ ณ วันที่ 1 มกราคม 2553 จะมีประมาณ 11.8 ล้านตัน (ข้าวในสต็อกรัฐบาลมีประมาณ 1.126 ล้านตัน) ซึ่งยังคงสูงกว่าระดับปกติ

เพื่อลดผลผลิตข้าวฤดู Kharif ที่ลดลงและสร้างความมั่นคงด้านอาหารในประเทศ รัฐบาลได้มุ่งเพิ่มผลผลิตข้าวในฤดูถัดไป (Rabi crop) โดยให้ปรับเพิ่มราคาแทรกแซงขั้นต่ำ (Minimum Support Price: MSP) ข้าวเปลือกธรรมดาและข้าวเปลือกเกรดดี 1,400 รูปี/100 กก. และ 1,430 รูปี/100 กก. ตามลำดับ เพิ่มขึ้นจากเดิมที่กำหนดไว้ 950 รูปี/100 กก. และ 980 รูปี/100 กก. เพิ่มขึ้นร้อยละ 46 - 47 รวมทั้ง รัฐบาลอาจทบทวนการปรับเพิ่มราคาส่งออกข้าวบาสมาดิขั้นต่ำ (MEP) ที่กำหนดไว้ตั้งแต่ 900 เหรียญสหรัฐฯ ลดลงจากเดือนกันยายน 2552 ที่กำหนดไว้ 1,100 เหรียญสหรัฐฯ

อย่างไรก็ตามผลผลิตข้าวฤดู Kharif ที่ลดลง ทำให้พ่อค้ากำหนดราคาขายข้าวเพิ่มขึ้นร้อยละ 17 และอัตราเงินเฟ้อในเดือนพฤศจิกายนได้เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 4.78 ดังนั้นเพื่อรักษาเสถียรภาพราคาข้าวและป้องกันมิให้ประชาชนตื่นตระหนกกับราคาอาหารที่เพิ่มขึ้น รัฐบาลอาจนำเข้าข้าวโดยจะตั้งซื้อข้าวจากพม่า 0.2 ล้านตัน

ในปี 2553 คาดว่าผลผลิตข้าวจะมีประมาณ 84.5 ล้านตันข้าวสาร ต่ำกว่าปีก่อนซึ่งมีประมาณ 99.2 ล้านตันข้าวสาร หรือลดลงร้อยละ 14.78 การบริโภคข้าวประมาณ 86.7 ล้านตันข้าวสาร ต่ำกว่าปีก่อนซึ่งมีประมาณ 93.2 ล้านตันข้าวสาร หรือลดลงร้อยละ 8.0 จะส่งผลให้สถานการณ์การผลิตข้าวอินเดียจึงดีและอินเดียยังคงห้ามการส่งออกข้าวขาวที่มีใช้ข้าวบาสมาดิ รวมทั้งอาจจะต้องนำเข้าข้าวเป็นปีแรกในรอบ 21 ปี ในปี 2553 คาดว่าอินเดียคง

จะส่งออกข้าวเฉพาะข้าวบาสมาดิ ประมาณ 2.0 ล้านตัน สูงกว่าปีก่อนซึ่งมีประมาณ 1.56 ล้านตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 28.2

ปากีสถาน ในปี 2553 คาดว่าผลผลิตข้าวจะมีประมาณ 6.68 ล้านตันข้าวสาร ใกล้เคียงกับปีก่อนซึ่งมีประมาณ 6.7 ล้านตันข้าวสาร การบริโภคข้าวประมาณ 2.5 ล้านตันข้าวสาร ต่ำกว่าปีก่อนซึ่งมีประมาณ 3.4 ล้านตันข้าวสาร หรือลดลงร้อยละ 26 ดังนั้น ในปี 2553 คาดว่าปากีสถานจะมีข้าวเหลือสำหรับส่งออกข้าวประมาณ 4.2 ล้านตัน สูงกว่าปีก่อนซึ่งมีประมาณ 3.0 ล้านตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 40 ทั้งนี้ เนื่องจาก อินเดียซึ่งเป็นประเทศคู่แข่งยังคงห้ามการส่งออกข้าวขาวที่มีใช้ข้าวบาสมาดิ ประกอบกับรัฐบาลได้กำหนดราคาแทรกแซงข้าวเปลือกพันธุ์ in-6 ปีการผลิต 2552/53 ราคา 600 รูปี/40 กก. ซึ่งต่ำกว่าปีก่อนที่กำหนดไว้ 700 รูปี/40 กก. รวมทั้งค่าเงินรูปีได้อ่อนตัวลงด้วย ส่งผลให้ราคาส่งออกข้าวของปากีสถานต่ำกว่าคู่แข่ง และมีข่าวว่า มาเลเซียจะนำเข้าข้าวจากปากีสถาน 0.15 ล้านตัน

ราคาข้าวในตลาดโลก

เปรียบเทียบระหว่าง ประเทศสหรัฐอเมริกา ไทย และเวียดนาม

เดือน/ ปีการค้า	สหรัฐอเมริกา			เอเชีย					
	รัฐ ทางใต้	รัฐ ทางใต้	รัฐคาลิ ฟอร์เนีย	ไทย		เวียดนาม			
	เมล็ดยาว	เมล็ดยาว	เมล็ดปาน กลาง	100%	5%	15%	35%	ปลายข้าว	5%
	ข้าวขาว	ข้าวเปลือก	ข้าวขาว	ชั้น 2	ข้าวโ่ง	ข้าวขาว	ข้าวขาว	เอ วัน เลิศ	ข้าวขาว
2551									
เฉลี่ย 2550/2551	621	368	694	551	570	334	322	454	620
สิงหาคม	802	421	1,061	709	737	650	NQ	469	588
กันยายน	791	436	1,119	701	718	640	NQ	420	573
ตุลาคม	717	414	1,113	634	619	563	NQ	348	465
พฤศจิกายน	664	393	1,102	574	563	483	NQ	307	413
ธันวาคม	632	360	1,102	543	547	462	NQ	287	419
2552									
มกราคม	592	358	1,102	598	615	506	NQ	318	399
กุมภาพันธ์	562	333	1,075	615	634	515	NQ	317	433
มีนาคม	507	305	1,091	620	629	522	NQ	332	455
เมษายน	534	318	1,208	572	570	491	NQ	336	460
พฤษภาคม	513	312	1,202	547	541	497	NQ	322	457
มิถุนายน	502	312	1,150	592	604	526	NQ	321	415
กรกฎาคม	502	315	1,067	602	624	531	NQ	325	405
เฉลี่ย 2551/2552	610	356	1,119	609	616	532	NQ	342	456
สิงหาคม	528	329	948	553	576	492	NQ	307	393
กันยายน	522	330	895	544	592	477	NQ	303	384
ตุลาคม	493	330	849	513	562	451	NQ	296	410
พฤศจิกายน	526	348	816	550	570	481	NQ	326	465
ธันวาคม	557	348	794	605	607	549	NQ	393	NQ
2553									
มกราคม	547	340	772	596	600	539	NQ	420	482
กุมภาพันธ์ ประเมิน/	573	335	772	586	591	525	NQ	421	435
เฉลี่ย 2552/2553 ประเมิน/	535	337	835	564	585	502	NQ	352	428

ที่มา : FRS กรมการค้าเกษตร สหรัฐอเมริกา 12 กุมภาพันธ์ 2553

หน่วยนับ : เมตริกตัน/ไร่/ตัน

สถานการณ์ข้าวไทย

1. การผลิต/การตลาด ปี 2552

ปีการผลิต 2551/52 ผลผลิตข้าวมีประมาณ 31.650 ล้านตัน (20.889 ล้านตันข้าวสาร) จำแนกเป็นข้าวนาปี 23.235 ล้านตัน (15.335 ล้านตันข้าวสาร) และข้าวนาปรัง 8.415 ล้านตัน (5.554 ล้านตันข้าวสาร) ในปี 2552 การส่งออกข้าวมีประมาณ 8.58 ล้านตัน มูลค่า 5,010 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ราคาส่งออกเฉลี่ยตันละ 584 เหรียญสหรัฐฯ ต่ำกว่าช่วงเดียวกันของปี 2551 ร้อยละ 14.2 18.0 และ 4.4 ตามลำดับ อย่างไรก็ตามการส่งออกข้าวดังกล่าว สูงกว่าเป้าหมายการส่งออกข้าวที่กระทรวงพาณิชย์ได้กำหนดไว้ที่ประมาณ 8.5 ล้านตัน มูลค่าประมาณ 4,505 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เนื่องจาก อินเดียซึ่งเป็นประเทศคู่แข่งข้าวหนึ่งของไทยได้ประสบปัญหาภัยแล้ง ทำให้ไทยยังคงการส่งออกข้าวได้ในปริมาณมาก ประกอบกับตลาดประจำแถบภูมิภาคเอเชียซึ่งนิยมบริโภคข้าวหอมมะลิใหม่ ยังคงทยอยสั่งซื้อจากไทย ประกอบกับญี่ปุ่นและเกาหลีใต้ได้เปิดประมูลซื้อข้าวความชื้นลดลงขององค์การการค้าโลก ในช่วงไตรมาสที่ 3 - 4 ของปี 2552 ซึ่งผู้ส่งออกไทยชนะการประมูลได้บางส่วน

การส่งออกข้าวในปี 2552 แยกชนิดข้าวได้ดังนี้ คือ ข้าวเนื้อมะลิร้อยละ 35 ของปริมาณส่งออกทั้งหมด รองลงมาเป็นข้าวหอมมะลิร้อยละ 30 ข้าวขาวร้อยละ 23 และข้าวชนิดอื่นๆ ร้อยละ 12

ตลาดหลัก 10 ลำดับแรก ตามมูลค่าการส่งออก ได้แก่ ไนจีเรีย (12.1%) แอฟริกาใต้ (9.3%) สหรัฐฯ (7.1%) เบนิน (6.2%) ไต้หวัน (6.2%) จีน (4.3%) ฮองกง (4.3%) เวียดนาม (3.2%) อิรัก (3.0%) และสิงคโปร์ (2.4%)

2. แนวโน้มปี 2553

(1) แนวโน้มการผลิต

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ประมาณการเบื้องต้นว่าผลผลิตข้าวปีการผลิต 2552/53 จะมีประมาณ 31.277 ล้านตัน (20.643 ล้านตันข้าวสาร) จำแนกเป็น ข้าวนาปี 22.972 ล้านตัน (15.162 ล้านตันข้าวสาร) และข้าวนาปรัง 8.305 ล้านตัน (5.481 ล้านตันข้าวสาร) ต่ำกว่าปีก่อนร้อยละ 1.2 1.1 และ 1.3 ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากภัยแล้งกระโชกน้ำตาได้สร้างความเสียหายให้แก่ผลผลิตข้าวนาปีบางส่วนในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่างและภาคกลางตอนบน ประกอบกับปริมาณน้ำในเขื่อนหลักได้ลดลง อันเป็นผลมาจากปรากฏการณ์ El Niño ทำให้พื้นที่ส่งน้ำชลประทานเพื่อการทำนาปรังลดลงไปด้วย

(2) แนวโน้มการส่งออก

ในปี 2553 คาดว่า ไทยจะส่งออกข้าวประมาณ 9.0 - 9.5 ล้านตัน มูลค่า 4,950 - 5,225 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยภาวะการแข่งขันในตลาดโลกคาดว่าจะไม่มีความรุนแรง และข้าวไทยคงจะมีส่วนแบ่งในตลาดโลกมากขึ้น ในช่วงไตรมาสแรกของปี 2553 คาดว่าประเทศผู้นำเข้าแถบภูมิภาคแอฟริกา จะสั่งซื้อข้าวนี้จากไทยมากขึ้น เพื่อชดเชยปริมาณข้าวในสต็อกที่ลดลง ในขณะที่ประเทศคู่แข่ง คือ เวียดนามก็จะต้องเร่งส่งมอบข้าวให้กับฟิลิปปินส์ตามสัญญาที่ทำไว้ในช่วงปลายปี 2552 นอกจากนี้ เวียดนามได้กำหนดให้ผู้ส่งออกทำสัญญาขาย

ข้าวล่วงหน้าในระยะยาว เพื่อรองรับผลผลิตข้าวฤดูหนาว-ใบไม้ผลิที่จะออกสู่ตลาดในช่วงเดือนกุมภาพันธ์-มีนาคม 2553

3 การเปิดตลาดนำเข้าข้าวตามพันธกรณีองค์การการค้าโลก ในปี 2552 และ 2553

ในปี 2552 กรมการค้าต่างประเทศได้ออกหนังสือรับรองการนำเข้าข้าวในโควตา 85,894.4 ตัน และนอกโควตา 61,098.8 ตัน รวมทั้งสิ้น 146,993.2 ตัน สูงกว่าปี 2551 ซึ่งนำเข้าข้าวในโควตา จำนวน 2,806.9 ตัน หรือเพิ่มขึ้นประมาณ 52 เท่าตัว

สำหรับปี 2553 ได้ประกาศเปิดตลาดเพื่อนำเข้าข้าวความตกลงการเกษตรภายใต้พันธกรณีองค์การการค้าโลก (WTO) จำนวน 249,757 ตัน และเขตการค้าเสรีอาเซียน (AFTA) อัตราภาษีร้อยละ 0 โดยไม่ได้กำหนดปริมาณโควตานำเข้าข้าว แต่กำหนดเงื่อนไขการนำเข้า

ราคาส่งออกข้าวสารของไทย (FOB) ณ ท่าเรือกรุงเทพฯ

ตั้งแต่ช่วงปลายเดือนธันวาคม 2552 ค่อนข้างมาตลอดทั้งเดือนมกราคม 2553 ราคาข้าวสารส่งออกมีราคาทรงตัว ในทุกรายการสินค้า แต่ระยะต่อมาราคาข้าวสารส่งออกมีแนวโน้มลดลงในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ 2553 (ยกเว้นเฉพาะ ข้าวหอมมะลิ ที่ยังมีราคาทรงตัวอยู่)

ทั้งนี้ ปริมาณการส่งออกข้าวสารของไทย ในเดือนมกราคม 2553 มีจำนวน 709,277 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 12.07 จากช่วงเดียวกันของปี 2552 (632,863 ตัน)

ราคาข้าวสารส่งออกของไทย (F.O.B. Prices)

รายการ	10 ก.พ.	3 ก.พ.	27 ม.ค.	20 ม.ค.	13 ม.ค.	6 ม.ค.	23 ธ.ค.
ข้าวหอมมะลิไทย ชั้น 1 (51/52) (THMR A crop year 08/09)	1,116	1,116	1,118	1,122	1,119	1,116	1,113
ข้าวหอมมะลิไทย ชั้น 1 (52/53) (THMR A crop year 09/10)	1,021	1,021	1,023	1,028	1,024	1,021	1,018
ข้าวหอมปทุมธานี (TPFR)	832	848	850	853	851	864	861
ข้าวสารชนิด 100 % ชั้น 2 (WR 100% Grade B)	585	592	593	595	609	607	590
ข้าวสารชนิด 5 % (WR 5%)	555	561	561	564	577	576	559
ข้าวสารชนิด 25 % (WR 25%)	493	497	498	500	505	508	487
ปลายข้าว เอ วัน เลิศ (WBR A.1 Super)	415	421	422	424	422	437	405
ข้าวเหนียวขาว 10 % (WGR 10%)	746	777	778	781	777	777	774
ข้าวเหนียวชนิด 100 % (PBR 100%)	601	607	608	611	624	622	605

ที่มา : สมาคมผู้ส่งออกข้าวไทย

ราคาต่อหน่วย : เหรียญสหรัฐต่อตัน(US\$/MT)

กรมการค้าข้าว
15 กุมภาพันธ์ 2553

สถานการณ์ข้าวราชสัปดาห์

ฉบับที่ 120/2553 : วันที่ 18 - 24 กุมภาพันธ์ 2553

ศูนย์ปฏิบัติการติดตามสถานการณ์ข้าว

กรมการข้าว

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ราคาเฉลี่ยที่เกษตรกรขายได้ทั่วประเทศ (ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร)

ชนิดข้าว	ปี2552 (บาท/ตัน)		เพิ่ม-ลด	
	สัปดาห์นี้	สัปดาห์ที่แล้ว	บาท	ร้อยละ
ข้าวเปลือกเจ้าชวลลอมะลิ 105	14,215	14,340	-125.00	-0.87
ข้าวเปลือกเจ้านาปี 5%	8,856	9,339	-483.00	-5.17
ข้าวเปลือกเจ้านาปี 25%	8,256	8,739	-483.00	-5.53
ข้าวเปลือกเจ้านาปีความชื้น 14-15%	8,755	9,145	-390.00	-4.26
ข้าวเปลือกเหนียวนาปีเมล็ดขาว	10,916	11,703	-787.00	-6.72

ราคาเฉลี่ยขายส่งข้าวสารในตลาดกรุงเทพฯ (ที่มา: กรมการค้าภายใน)

ชนิดข้าว	ปี2552 (บาท/ตัน)		เพิ่ม-ลด	
	สัปดาห์นี้	สัปดาห์ที่แล้ว	บาท	ร้อยละ
ข้าวหอมมะลิ 100%ชั้น1	32,850	32,850	0.00	0.00
ข้าวขาว 100% ชั้น 1	17,650	18,250	-700.00	-3.84
ข้าวขาว 100% ชั้น 2	16,050	17,300	-1,250.00	-7.23
ข้าวขาว 5%	14,800	16,200	-1,400.00	-8.64
ข้าวขาว 25% (ข้าวใหม่)	13,800	14,900	-1,100.00	-7.38
ข้าวเหนียวขาว 10% เมล็ดขาว	20,050	20,050	0.00	0.00
ข้าวเหนียว 100%	18,800	17,750	-950.00	-5.35
ข้าวเหนียว 5%	15,800	16,750	-950.00	-5.67

ราคาข้าวสารส่งออก (F.O.B) (ที่มา: สมาคมผู้ส่งออกข้าวไทย)

ชนิดข้าว	ปี2552				เพิ่ม-ลด	
	สัปดาห์นี้		สัปดาห์ที่แล้ว		บาท	ร้อยละ
	๘/ตัน	บาท/ตัน	๘/ตัน	บาท/ตัน		
ข้าวขาวหอมมะลิ 100 % ชั้น 1 (ปี51/52)	1,116	36,995.40	1,116	37,017.72	-22.32	-0.06
ข้าวขาว 100% ชั้น 1	622	20,619.30	638	21,162.46	-543.16	-2.57
ข้าวขาว 100% ชั้น2	555	18,398.25	570	18,906.90	-508.65	-2.69
ข้าวขาว 5 %	514	17,039.10	539	17,878.63	-839.53	-4.70
ข้าวขาว 25 %	463	15,348.45	486	16,120.62	-772.17	-4.79
ข้าวเหนียวขาว 10%	715	23,702.25	715	23,716.55	-14.30	-0.06
ข้าวเหนียว 100%	576	19,094.40	592	19,636.64	-542.24	-2.76
ข้าวเหนียว 5%	573	18,994.95	589	19,537.13	-542.18	-2.78

หมายเหตุ : อัตราแลกเปลี่ยน 1 ดอลลาร์สหรัฐราคาเฉลี่ยในสัปดาห์นี้ = 33.15 บาท และดอลลาร์เฉลี่ยในสัปดาห์ที่แล้ว = 33.17 บาท

ราคาเกษตรกรขายได้รายเดือน » ข้าวเปลือกเจ้าหน้าปีพันธุ์ขาวดอกมะลิ105ชนิด 100 %

(หน่วย / บาท)

ปี	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	เฉลี่ย
2548	7,603.78	7,736.13	7,816.04	7,912.81	7,769.45	7,630.26	7,485.66	7,617.83	7,815.64	7,849.75	7,393.00	7,579.08	7,685.00
2549	7,628.42	7,872.69	7,960.48	8,027.74	8,068.94	8,159.73	8,352.88	8,612.18	8,642.38	8,685.14	8,261.69	7,882.28	8,032.00
2550	8,072.19	8,274.33	8,388.24	8,525.59	8,643.22	8,778.22	8,864.50	9,015.80	9,033.13	9,027.75	8,954.32	9,690.72	8,875.00
2551	10,149.57	11,906.42	12,994.58	17,122.05	17,291.76	15,569.74	14,306.99	13,621.01	13,196.57	13,424.05	12,728.34	12,089.38	12,536.00
2552	12,187.68	12,755.38	13,182.37	13,175.37	13,132.61	13,077.78	13,551.02	13,372.12	14,857.14	15,203.17	13,502.08	14,154.56	13,819.00
2553	14,106.26	14,337.46	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14,106.26

ที่มา :สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ราคาเกษตรกรขายได้รายเดือน » ข้าวเปลือกเจ้าหน้าปีชนิด 5%

(หน่วย / บาท)

ปี	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	เฉลี่ย
2548	6,422.91	6,568.08	6,459.88	6,604.47	6,707.03	6,714.56	6,704.37	6,742.67	6,839.79	6,900.01	6,691.64	6,743.90	6,607.00
2549	6,696.38	6,633.00	6,484.07	6,339.18	6,277.00	6,231.91	6,380.46	6,857.93	6,759.41	6,654.54	6,380.22	6,399.65	6,533.00
2550	6,500.08	6,637.05	6,619.36	6,585.05	6,471.95	6,434.49	6,532.69	6,430.84	6,369.34	6,345.55	6,588.63	6,836.60	6,587.00
2551	6,955.18	7,439.13	9,453.27	13,259.15	13,041.88	12,162.00	12,203.30	11,591.88	11,857.15	10,691.97	9,843.24	9,618.15	9,848.00
2552	10,004.91	10,029.15	10,391.97	10,046.80	10,003.49	10,192.07	10,182.40	9,200.07	9,318.28	8,459.59	8,947.70	9,825.08	9,257.00
2553	9,326.08	9,399.56	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9,326.08

ที่มา :สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ราคาที่เกษตรกรขายได้รายเดือน » ข้าวเปลือกเหนียวหน้าปีเมล็ดยาวความชื้น 14-15%

(หน่วย / บาท)

ปี	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	เฉลี่ย
2548	5,928.76	5,940.34	6,038.95	6,115.35	6,059.89	6,038.23	6,033.71	6,156.69	6,083.83	5,811.78	5,576.39	5,835.30	6,057.00
2549	6,093.41	6,287.01	6,599.91	6,528.35	6,653.61	7,237.41	8,061.84	8,883.60	9,258.75	9,162.14	9,200.71	9,238.35	7,612.00
2550	10,061.00	10,421.85	10,403.34	10,229.28	10,827.89	11,914.33	12,121.69	12,239.16	12,045.93	11,689.30	10,253.18	8,558.26	10,710.00
2551	8,429.98	8,286.30	8,969.35	11,025.61	10,038.71	8,845.35	8,148.01	7,739.75	6,511.27	6,508.31	6,054.08	6,605.82	6,327.00
2552	7,168.72	8,199.99	7,555.56	7,452.27	7,355.76	7,206.06	7,274.90	7,425.65	7,207.00	7,821.79	8,746.39	11,145.21	9,363.00
2553	11,825.07	11,876.58	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11,825.07

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ราคาที่เกษตรกรขายได้รายเดือน » ข้าวเปลือกเจ้าหน้าปีเมล็ดยาวความชื้น 14-15%

(หน่วย / บาท)

ปี	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	เฉลี่ย
2548	-	-	6,568.00	6,556.00	6,471.00	6,614.00	6,718.00	6,753.67	6,824.28	6,869.08	-	-	6,617.00
2549	-	-	6,648.97	6,879.60	6,782.00	6,621.00	6,740.50	6,632.00	6,522.12	6,204.00	-	-	6,726.00
2550	-	-	6,463.65	6,339.33	6,430.01	6,544.37	6,465.38	6,404.89	6,342.37	6,255.91	-	-	6,427.00
2551	-	8,074.99	9,497.47	12,936.24	12,366.45	12,459.44	12,165.28	11,475.30	11,505.00	-	-	-	12,127.00
2552	-	-	10,334.30	9,856.68	9,924.28	10,036.53	10,158.48	9,004.80	9,263.64	-	-	-	9,909.00
2553	-	9,208.68	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.00

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ราคาที่เกษตรกรขายได้รายเดือน » ข้าวเปลือกเจ้านาปรังความชื้น 24-25%

ปี	(หน่วย / บาท)												
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	เฉลี่ย
2548	-	-	5,950.00	5,958.00	5,984.00	5,925.00	6,015.00	6,190.70	6,274.55	6,267.04	-	-	6,002.00
2549	-	-	6,013.95	5,903.82	5,789.68	5,882.98	5,913.15	5,978.47	5,795.21	5,202.87	-	-	5,919.00
2550	-	-	5,380.25	5,411.18	5,533.49	5,642.97	5,577.57	5,546.07	5,560.95	5,283.15	-	-	5,479.00
2551	-	7,329.96	8,706.84	12,040.03	11,531.84	11,054.01	10,480.06	9,891.69	10,623.33	-	-	-	10,993.00
2552	-	-	8,852.19	8,217.44	8,166.18	8,288.40	8,390.42	7,683.91	7,629.50	-	-	-	8,236.00
2553	-	7,953.57	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.00

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

มาตรการประกันราคาข้าว...ผลกระทบต่อตลาดข้าว (ศูนย์วิจัยกสิกรไทย มองเศรษฐกิจฉบับที่ ๒๕๗๓ วันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๒)

ที่ประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๒ มีมติที่เกี่ยวข้องกับการปรับเปลี่ยนนโยบายข้าวของรัฐบาลในหลายประเด็น ซึ่งส่งผลกระทบในวงกว้างต่อตลาดการค้าข้าวทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยการปรับเปลี่ยนที่สำคัญของนโยบายข้าวของรัฐบาล คือ การปรับใช้ระบบประกันราคาสินค้ามาใช้แทนระบบการรับจำนำ ในการแทรกแซงราคาข้าวในฤดูกาลผลิตปี ๒๕๕๒/๕๓ ตามหลักการที่คณะกรรมการนโยบายข้าวแห่งชาติ (กขช.) เห็นชอบเมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๒

การแทรกแซงราคาตลาดในสายตาของระบบการค้าสากลแล้วมองว่าเป็นการบิดเบือนกลไกตลาด ทำให้ราคาสินค้าเกษตรไม่เป็นไปตามกลไกตลาดที่แท้จริง แต่สำหรับประเทศเกษตรกรรมอย่างประเทศไทย และเกษตรกรเป็นส่วนใหญ่ของประเทศ นับว่ายังมีความจำเป็นที่ต้องพึ่งพารัฐบาลแทรกแซงราคาสินค้าเกษตร เพื่อเกษตรกรได้รับราคาที่เป็นธรรมมากขึ้น อย่างไรก็ตาม การดำเนินมาตรการจำนำข้าวที่ผ่านมาต้องเผชิญกับหลากหลายปัญหา เช่น การใช้เมล็ดเงินงบประมาณสูงเกินจริง การเก็บค่าใช้จ่ายโกดังเก็บข้าว ค่าสีข้าวมากกว่าราคาปกติทั่วไป ตลอดจนการเวียนเทียนข้าว การสวมสิทธิ์ข้าว เป็นต้น นอกจากนี้ ยังประสบปัญหาการบริหารจัดการระบายข้าว ขายข้าวที่ไม่โปร่งใส ทำให้รัฐบาลขาดทุนสูงมาก

ดังนั้น มาตรการใหม่ในการแทรกแซงราคาข้าวด้วยการประกันราคาขั้นต่ำให้กับเกษตรกรจึงเป็นทางเลือกที่คาดว่าจะลดปัญหาการบริหาร และกระบวนการที่ไม่โปร่งใสทั้งหลายของการรับจำนำ โดยเฉพาะการเวียนเทียนข้าว สต็อกกลม และค่าใช้จ่ายในการสีข้าวและเก็บรักษาข้าวเกินจริง อย่างไรก็ตาม ในการที่รัฐบาลจะนำมาตรการประกันราคาข้าวมาใช้แทนการจำนำนั้น ยังมีอีกหลากหลายประเด็นที่รัฐบาลจะต้องดำเนินการ เช่น ส่วนต่างระหว่างราคาประกันกับราคาข้าวจริงที่ชาวนาขายได้หน่วยงานใดจะเป็นผู้จ่าย หน่วยงานใดเป็นผู้กำหนดราคาประกัน และองค์กรไหนที่จะควบคุมหรือลงทะเบียนปริมาณข้าวของชาวนาแต่ละราย ซึ่งจะมีสิทธิ์ได้รับเงินส่วนต่างของราคา เป็นต้น

ปัจจัยกดดันให้รัฐบาลต้องปรับเปลี่ยนมาตรการแทรกแซงตลาดข้าวเป็นการประกันราคาแทนการจำนำ คือ ถ้าพิจารณาการส่งออกข้าวในช่วงระยะ ๒-๓ ปีที่ผ่านมา โอกาสที่ไทยจะสูญเสียตำแหน่งประเทศผู้ส่งออกข้าวอันดับหนึ่งของโลก เนื่องจากช่วงห่างของราคาข้าวของไทยและประเทศคู่แข่งสำคัญอย่างเวียดนามเพิ่มขึ้น จากเดิมที่มีช่วงห่างเพียง ๑๐-๒๐ ดอลลาร์สหรัฐต่อดัน ในขณะที่ปัจจุบันราคาข้าวส่งออกเฉลี่ยของเวียดนามต่ำกว่าไทยถึง ๑๐๐-๒๐๐ ดอลลาร์สหรัฐต่อดัน นอกจากนี้ การเปิดเสรีตลาดข้าวในช่วงต้นปี ๒๕๕๓ ตามพันธกรณีกับองค์การการค้าโลก นับเป็นปัจจัยกดดันให้ไทยต้องปรับมาตรการแทรกแซงตลาดข้าว เนื่องจากมีการตั้งข้อสังเกตว่าถ้าไทยยังดำเนินมาตรการแทรกแซง

ตลาดข้าวโดยมาตรการรับจํานํา ก็จะมีข้าวจากประเทศเพื่อนบ้านทะลักเข้ามาในประเทศไทยเป็นจํานวนมาก เนื่องจากราคาข้าวของไทยอยู่ในเกณฑ์สูง ทำให้รัฐบาลต้องเพิ่มงบประมาณเป็นจํานวนมากขึ้น

ถ้ายังต้องคํานึงมาตรการรับจํานําข้าว ผลกระทบที่ต้องจับตามองของการปรับเปลี่ยนมาใช้ มาตรการประกันราคาข้าวมีดังนี้

๑.ราคาข้าวในประเทศ ราคาข้าวในประเทศจะขึ้นอยู่กับกลไกตลาด เนื่องจากข้อแตกต่างสำคัญ ของมาตรการรับจํานํากับมาตรการประกันราคา คือ มาตรการรับจํานําจะเป็นการดึงปริมาณข้าวออกจาก ตลาด โดยเฉพาะในช่วงคํานึงการผลิตที่จะมีปริมาณข้าวออกสู่ตลาดเป็นจํานวนมาก ในขณะที่การ ประกันราคาปริมาณข้าวทั้งหมดยังอยู่ในตลาด หรืออาจกล่าวได้ว่าราคาข้าวในประเทศมีแนวโน้มผัน ผวนมากกว่าการใช้มาตรการรับจํานําข้าว กล่าวคือ สำหรับในปีปกติราคาข้าวในช่วงคํานึงการผลิตมี แนวโน้มลดลง และราคาจะสูงขึ้นในช่วงปลายฤดูกาลผลิต ทั้งนี้ ผู้ค้าข้าวในประเทศ ไม่ว่าจะเป็นพ่อค้า ห้างถ้ัน พ่อค้าส่ง โรงสี และพ่อค้าปลีกต้องรับความเสี่ยงในเรื่องของราคาที่ผันผวน ส่วนผู้บริโภครายเล็ก ในประเทศได้รับความคุ้มครองในด้านราคาจากรัฐบาลบางส่วน โดยรัฐบาลควบคุมราคาจำหน่ายปลีก ข้าวสารบรรจุถุง ทำให้ผู้ประกอบการขึ้นราคาเกินกว่าราคาพดานที่กำหนดไว้ไม่ได้ ซึ่งผู้ประกอบการ ข้าวสารบรรจุถุงคาดว่าปริมาณผู้ที่บริโภคข้าวสารบรรจุถุงคิดเป็นร้อยละ ๔๐ ของผู้บริโภครายเล็กใน ประเทศทั้งหมด ส่วนอีกร้อยละ ๖๐ เป็นผู้บริโภครายเล็กแบ่งขายจากกระสอบหรือข้าวสารคัก

๒.การส่งออกข้าวของไทย วงการค้าข้าวจะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างเห็นได้ชัด โดยเฉพาะการ แข่งขันกันระหว่างพ่อค้าข้าวในทุกระดับจะเพิ่มขึ้น เนื่องจากราคาข้าวจะเป็นไปตามกลไกของตลาด ซึ่งมาจากปริมาณการผลิตและความต้องการ ปริมาณข้าวทั้งหมดจะอยู่ในตลาด โดยจะไม่มีแบ่ง ระหว่างข้าวรัฐบาลและข้าวเอกชนอีกต่อไป ซึ่งอาจจะเป็นข้อดีที่ประเทศคู่ค้าข้าวของไทยจะไม่ใช้ ปริมาณสต็อกข้าวของรัฐบาล หรือนโยบายการระบายข้าวจะสต็อกของรัฐบาลมาเป็นข้อต่อรองในการ กดราคารับซื้อข้าวของไทย ทั้งนี้พ่อค้าที่มีข้อมูลการคาดการณ์ตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศที่ แม่นยำ และทันเหตุการณ์ก็จะได้เปรียบ และผู้ส่งออกข้าวที่ดำเนินกิจการครบวงจร โดยดำเนิน กิจการโรงสีด้วยก็ยังได้เปรียบผู้ส่งออกข้าวที่ไม่มีกิจการ โรงสี การใช้มาตรการประกันราคาข้าวทำให้ผู้ ส่งออกข้าวนอกจากจะต้องแข่งขันกับประเทศคู่แข่งสำคัญอย่างเวียดนามในการหาตลาดในต่างประเทศ แล้ว ยังต้องแข่งขันกับบรรดาผู้ส่งออกข้าวของไทยด้วยกันในการหาซื้อข้าวด้วย อย่างไรก็ตาม ข้อดีของ การใช้มาตรการประกันราคาข้าวก็คือ ผู้ส่งออกข้าวจะไม่ต้องเผชิญปัญหาไม่มีข้าวเพียงพอในการ ส่งออก เนื่องจากปริมาณข้าวเข้าไปอยู่ในสต็อกของรัฐบาล เมื่อรัฐบาลใช้มาตรการรับจํานําข้าว รวมทั้ง ยังซื้อข้าวเพื่อส่งออกได้ในราคาตลาด ไม่ต้องแบกรับภาระราคาที่สูงขึ้นจากการตั้งราคาเป้าหมายของ รัฐบาล

๓.รายได้ของเกษตรกร การแทรกแซงตลาดข้าวโดยการใช้มาตรการประกันราคาข้าว นั้น จะมี เพียงชาวนากลุ่มเดียวเท่านั้นที่จะทราบอย่างชัดเจนว่ารายได้ที่จะได้รับ เนื่องจากรัฐบาลจะเป็นผู้ที่จ่าย ส่วนต่างระหว่างราคาประกันกับราคาตลาดให้กับชาวนา อย่างไรก็ตาม ชาวนาที่จะได้รับการประกัน

ราคานั้นต้องเป็นชาวนาที่มาขึ้นทะเบียนเท่านั้น ซึ่งในช่วงที่ขึ้นทะเบียนจะต้องระบุว่าปลูกข้าวชนิดใดเป็นปริมาณเท่าใด ประเด็นที่ต้องติดตาม คือ ข้าวทั้งหมดที่ชาวนาที่ขึ้นทะเบียนผลิตได้นั้นจะได้รับการประกันราคาทั้งหมด หรือได้รับการประกันเพียงบางส่วน โดยถ้าได้รับประกันเพียงบางส่วน ผลกระทบก็คือ ปริมาณข้าวที่ไม่ได้รับการประกันราคานั้น ชาวนาต้องรับความเสี่ยงในเรื่องราคาตลาดเอง นอกจากนี้ ยังไม่มีความชัดเจนของมาตรการรัฐบาลที่จะดำเนินการอย่างไรกับชาวนาที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียน เนื่องจากมีความเสี่ยงอย่างมากสำหรับรัฐบาลที่จะต้องเผชิญกับความกดดันขอความช่วยเหลือจากชาวนากลุ่มที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียน ในกรณีที่เกิดปัญหาาราคาข้าวตกต่ำ

๔.ตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า บทบาทของตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้ามีแนวโน้มเพิ่มความสำคัญมากขึ้น เนื่องจากบรรดาพ่อค้าข้าวต้องรับภาระความเสี่ยงในเรื่องราคา และราคาข้าวในประเทศมีแนวโน้มผันผวนมากขึ้นกว่าในช่วงที่มีการใช้มาตรการรับจำนำ ดังนั้นบรรดาพ่อค้าข้าวที่มีความรู้และความเข้าใจถึงกลไกของการดำเนินการของตลาดซื้อขายล่วงหน้าก็จะหันมาใช้บริการมากขึ้น ทั้งนี้เพื่อลดความเสี่ยงทางด้านราคา

๕.ราคาสินค้าเกษตรอื่นๆ มีแนวโน้มว่ารัฐบาลจะหันมาใช้มาตรการประกันราคากับการแทรกแซงตลาดสินค้าเกษตรทุกประเภท โดยเริ่มดำเนินการไปแล้วกับสินค้ามันสำปะหลัง และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ทำให้คาดการณ์ได้ว่าราคาสินค้าเกษตรจะผันผวนไปตามฤดูกาล ปริมาณผลผลิตและความต้องการในแต่ละปีเพาะปลูก โดยผู้ที่ต้องรับความเสี่ยงในเรื่องราคาก็คือ บรรดาพ่อค้าในทุกระดับตลาด เช่นเดียวกับสินค้าข้าว

๖.ภาระของรัฐบาล ประเด็นสำคัญของการปรับเปลี่ยนจากมาตรการรับจำนำข้าวมาเป็นการประกันราคาข้าว ก็คือ ภาระของรัฐบาลลดลง โดยรัฐบาลไม่ต้องใช้เงินหมุนเวียนมากเท่ากับการรับจำนำข้าว ลดภาระค่าใช้จ่ายในการเก็บรักษาสต็อกข้าว รวมทั้งยังลดภาระการตรวจสอบความถูกต้องของข้าวในสต็อกของรัฐบาล การควบคุมและกำหนดนโยบายการระบายสต็อกข้าว รวมถึงการรับภาระขาดทุนจากการดำเนินมาตรการรับจำนำ

อย่างไรก็ตาม ภาระค่าใช้จ่ายที่ลดลงนั้นเป็นเพียงกรณีที่ราคาข้าวในตลาดไม่ได้ตกต่ำลง แต่ในกรณีที่ราคาข้าวในตลาดลดต่ำกว่าราคาประกันมาก ก็เป็นความเสี่ยงของรัฐบาลที่ต้องรับภาระในส่วนนี้ หรือในกรณีที่ชาวนาเลือกที่จะผลิตมากขึ้น เนื่องจากไม่ต้องรับความเสี่ยงในเรื่องความผันผวนของราคา ทำให้อาจเกิดปัญหาข้าวล้นตลาด ภาระที่รัฐบาลจะต้องจ่ายส่วนต่างของราคาเพิ่มขึ้น ดังนั้น ในการใช้มาตรการประกันราคาจำต้องทราบปริมาณข้าวที่จะเข้าร่วมโครงการ แล้วอาจจะต้องมีการตกลงกับชาวนาถึงปริมาณข้าวที่จะผลิตเพื่อที่จะสามารถประเมินแนวโน้มราคาข้าวในตลาดและภาระในการประกันของรัฐบาล

บทสรุป

การปรับเปลี่ยนนโยบายข้าวของรัฐบาลนับว่าเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นเร่งด่วน เนื่องจากเป็นมาตรการที่เตรียมรับมือกับการเปิดเสรีตลาดข้าวในช่วงต้นปี ๒๕๕๓ ตามข้อตกลงกับองค์การการค้า

โลก และเป็นการผลักดันให้มีการปรับปรุงนโยบายการแทรกแซงตลาดข้าวจากมาตรการรับจํานําเป็น มาตรการประกันราคา ทั้งนี้เพื่อลดภาระขาดทุนในการคําเนินมาตรการรับจํานําข้าว ซึ่งมาตรการประกัน ราคาข้าวนี้ยังคงมีจุดมุ่งหมายช่วยเหลือชาวนา ในขณะที่ผู้ส่งออกข้าวก็ได้รับประโยชน์ เนื่องจากข้าวจะ ไม่เข้าไปกองอยู่ในสต็อกของรัฐบาล และผู้ส่งออกข้าวหาซื้อข้าวเพื่อการส่งออกไม่ได้โดยเฉพาะในช่วง ปลายฤดูการผลิต

อย่างไรก็ตาม เป้าหมายของนโยบายการประกันราคาที่จะนำมาใช้แทนมาตรการจํานําราคาข้าว นั้น แม้ว่าจะช่วยลดภาระรัฐบาลในการแบกภาระสต็อกข้าว ลดความเสี่ยงของโอกาสทุจริตในแต่ละ ขั้นตอนการคําเนินงาน แต่ก็ยังมีโอกาสที่รัฐบาลอาจจะต้องใช้งบประมาณมากขึ้นในการหันมาใช้ นโยบายประกันราคา โดยเฉพาะในกรณีที่ชาวนายังผลิตข้าวอย่างเต็มที่ เนื่องจากไม่ต้องรับความเสี่ยง ในเรื่องราคา จึงมีโอกาที่จะเกิดเหตุการณ์ข้าวล้นตลาด และราคาคงต่ำลงไปอย่างมาก เมื่อเทียบกับ ราคาประกัน ดังนั้น นอกจากการจดทะเบียนชาวนาแล้ว รัฐบาลอาจจะต้องควบคุมปริมาณข้าวที่จะเข้า มาอยู่ในโครงการประกันราคาเช่นเดียวกับการกําหนดปริมาณการรับจํานําข้าว

นอกจากนี้ การกําหนดราคาประกันนั้นมีความสำคัญอย่างมาก เนื่องจากถ้ากําหนดราคา ประกันสูงกว่าราคาตลาด ก็จะเท่ากับไม่ได้เป็นการแก้ปัญหาที่เคยเกิดขึ้นในการใช้มาตรการรับจํานํา นอกจากนี้ มาตรการประกันราคานี้ยังควบคุมได้ยากลำบากกว่า เนื่องจากมาตรการรับจํานํานั้นเป็น การตั้งปริมาณข้าวออกจากตลาดในราคาที่กําหนดไว้ แต่ด้วยการบริหารจัดการที่ไม่มีประสิทธิภาพ เท่าที่ควรทำให้เกิดปัญหาขาดทุน ในขณะที่การใช้มาตรการประกันราคานี้ ปริมาณข้าวทั้งหมดยังอยู่ ในตลาด ซึ่งราคาอาจจะผันผวนไปตามภาวะตลาดทั้งในประเทศ และตลาดส่งออก ทำให้อาจกระทบต่อ งบประมาณที่จะใช้ในการประกันราคา

บทวิเคราะห์: ระบบการประกันราคาสินค้าเกษตร

ตอน...ระบบการประกันราคาสินค้าเกษตรคืออะไร?? (ที่มา : สำนักข่าวแห่งชาติ กรม ประชาสัมพันธ์)

วิธีการจํานําข้าวเป็นวิธีการเดิมที่รัฐบาลใช้ในการช่วยเหลือเกษตรกร ในการพยุงราคา เพื่อ รองรับปริมาณผลผลิตข้าวเปลือกส่วนเกินในช่วงต้นฤดูไม่ให้ออกสู่ตลาดมากเกินไป เพราะจะ ส่งผลให้ราคาข้าวเปลือกในตลาดตกลง และยังทำให้เกษตรกรมีรายได้ที่เหมาะสมจากการขาย ข้าวเปลือกได้คุ้มกับการลงทุน โดยไม่ถูกเอารัดเอาเปรียบจากการสวมสิทธิหรือฉกฉวยโอกาส นอกจากนี้ยังเป็นการเพิ่มทางเลือกให้เกษตรกรให้มีช่องทางการตลาดเพิ่มขึ้น รวมถึงทำให้ เกษตรกรให้มีอำนาจต่อรองสูงขึ้น อีกทั้งยังสะท้อนต่อความเป็นจริงของตลาดการค้าทั้งใน ประเทศและการส่งออก ซึ่งจะส่งผลดีต่อกลไกตลาดในระยะยาวอย่างยั่งยืน และที่สำคัญที่สุด เกษตรกรชาวนาทั้งประเทศ จะได้รับความเป็นธรรมอย่างทั่วถึง

หากแต่ที่ผ่านมา การรับจํานําข้าว ยังคงประสบกับปัญหาหลายประการ ทั้งการปลอมปน

ข้าว เช่น นำข้าวปทุมธานีมาผสมหรือสวมแทนข้าวหอมมะลิ ที่มีส่วนต่างราคาจำหน่าย และ ปัญหาโรงสีกคราชา รวมถึงผลผลิตข้าวเกินโควตาที่รัฐบาลจัดสรร เมื่อโรงสีไม่สามารถจำหน่าย ข้าวเพิ่มได้ เกษตรกรจึงต้องขายข้าวเปลือกแก่พ่อค้าในราคาต่ำ ทำให้รัฐบาลของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี มีแนวทางในการใช้มาตรการการประกันราคาสินค้าเกษตร แทนรูปแบบ การจำหน่ายสินค้าเกษตรเดิม เพราะมีปัญหาเรื้อรังมากมาย

จากระบบการจำหน่ายสินค้าเกษตร...สู่การประกันราคาสินค้าเกษตร

นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี กล่าวถึงแนวทางในการลดการจำหน่ายสินค้า เกษตรลง เนื่องจากไม่ต้องการให้มีการตั้งราคาจำหน่ายสูง แต่เวลาขายกลับขาดทุนมหาศาล ถือเป็นภาระกับงบประมาณของรัฐฯ ขณะที่เกษตรกรที่ได้รับประโยชน์จริงมีน้อยราย... จึงได้หันมา ใช้แนวทางการประกันราคาขั้นต่ำแทน โดยให้เกษตรกรซื้อประกันความเสี่ยง

รูปแบบการประกันราคาข้าว

มีขั้นตอนคือ เกษตรกรต้องมาขึ้นทะเบียนและทำสัญญาประกันราคาขั้นต่ำในช่วงฤดู พาะปลูก (สิงหาคม-ตุลาคม) กับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ในพื้นที่ จังหวัดที่เป็นแหล่งผลิต (ทั้งนี้ ธ.ก.ส. จะเปิดให้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวเปลือกหอมมะลินาปี ในพื้นที่ นาร่อง ๘ จังหวัดภาคอีสาน ลงทะเบียนเข้าร่วมโครงการประกันราคาข้าวในเดือนกรกฎาคมนี้ รวมถึงอาจเปิดให้โรงสีคุณภาพลงทะเบียนเข้าร่วมโครงการ เพื่อป้องกันปัญหาการฮั้วราคาขายข้าว ให้ต่ำกว่าราคาประกัน) เมื่อถึงกำหนดระยะเวลาประกัน หากราคาขายในตลาดต่ำกว่าราคาประกัน เกษตรกรจะได้รับเงินส่วนต่างราคา แต่หากราคาตลาดสูงกว่า เกษตรกรจะขายสินค้าเกษตรในตลาด ห้างถักได้ตามปกติ

ข้อดีของการประกันราคามแทนการจำหน่าย

คือ มีขั้นตอนไม่ซับซ้อน เนื่องจากที่ผ่านมา ชาวนามีปัญหาต่อคิวเพื่อนำข้าวไปจำหน่ายที่ โรงสี ขณะเดียวกัน โรงสีมักจะอ้างว่าข้าวเต็มสต็อก และไม่มีโรงอบ ทำให้ชาวนาบางส่วนยอมขาย ข้าวในราคาต่ำ หากแต่วิธีการ "ประกันราคา" นี้ จะทำให้เกษตรกรรู้ล่วงหน้าว่าในเดือนที่จะขาย สินค้าเกษตร เกษตรกรจะขายผลผลิตได้ราคาเท่าใด ซึ่งหากราคาตลาดที่ขายได้ต่ำกว่า "ราคา ประกัน" รัฐบาลก็จะจ่ายเงินเพิ่มเติมให้เท่ากับส่วนต่างของราคาที่ประกันไว้ ดังนั้น รัฐบาลจึงไม่ จำเป็นต้องหาโกดังเก็บสินค้า หรือแปรรูปอย่างที่ผ่านมา วิธีการนี้จึงเป็นการป้องกันการโก่งกิน และแทรกแซงกลไกตลาดได้ ขณะเดียวกันก็ช่วยให้เกษตรกรได้เงินโดยตรงอย่างเต็มที่อีกด้วย

ข้อควรระวัง

ระบบการประกันราคาสินค้าเกษตรต้องใช้งบประมาณจำนวนมากมาจ่ายส่วนต่างราคาที อาจจะลดต่ำกว่าราคาประกันมาก รัฐบาลจึงอาจมีปัญหาเพราะต้องใช้งบประมาณสูง นอกจากนี้ที่ ต้องระวังคือเรื่องจตทะเบียนเกษตรกรจะต้องมีความชัดเจน และง่ายต่อการตรวจสอบ ทั้งนี้ระบบ

การเข้าดูแลรูปแบบการประกันราคาค้างกล่าว ควรต้องมีการชี้แจงอย่างชัดเจน เพื่อป้องกันปัญหา ความเข้าใจผิดที่อาจเกิดขึ้นได้

รูปแบบการประกันราคาสินค้าเกษตร แม้อาจจะเป็นระบบที่เพิ่งจะเริ่มนำมาใช้ในประเทส ไทย หากแต่มีเสียงตอบรับจากนักวิชาการและตัวเกษตรกรเองว่า น่าที่จะให้ผลประโยชน์อย่างเต็ม เม็ดเต็มหน่วยแก่ทุกฝ่าย แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับรัฐบาลว่าจะมีวิธีการดำเนินการ จัดการระบบอย่างไร เพื่อให้เกิดความง่ายต่อการตรวจสอบดูแล ควบคุม... ซึ่งการจัดการระบบนี้เอง ยังมีนักวิชาการที่ ได้เสนอแนะแนวทางออกสำหรับรัฐบาลไว้เช่นกัน ติดตามได้ในตอนต่อไป

พิมพ์ดา โยธาสมุทร เรียบเรียง

ชชาติ เทศสีแดง บรรณาธิการ

การวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบระหว่างโครงการรับจํานําสินค้าเกษตรและระบบการประกันราคาสินค้า เกษตร

ที่มา : กลุ่มวิจัยและประเมินผล

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรเขต ๖ ชลบุรี

โดยทั่วไปในตลาดเสรีระบบราคาและกลไกตลาดจะสามารถทำหน้าที่จัดสรรสินค้า บริการ และปัจจัยการผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่มีในบางกรณีที่ระบบราคาและกลไกตลาดไม่สามารถทำ หน้าที่ได้อย่างเต็มที่ กล่าวคือ เมื่ออาศัยกลไกราคาอย่างเดียวอาจทำให้สินค้าบางอย่างมีราคาสูงเกินไป ซึ่งสร้างความเดือดร้อนแก่ผู้บริโภค หรือสินค้าบางอย่างมีราคาต่ำเกินไปสร้างความเดือดร้อนแก่ผู้ผลิต ในกรณีเช่นนี้รัฐบาลจำเป็นต้องเข้าไปแทรกแซงการทำงานของกลไกราคาโดยเป็นผู้กำหนดราคาใหม่ที่ จะสามารถช่วยบรรเทาความเดือดร้อนทั้งของผู้ผลิตและผู้บริโภค การแทรกแซงราคาสินค้าของรัฐบาล ที่ใช้กัน โดยทั่วไปมี ๒ แบบ ได้แก่ การประกันราคาขั้นต่ำ (Price Support) และการกำหนดราคาขั้นสูง (Price Ceiling)

ตลาดสินค้าเกษตรเป็นตลาดที่รัฐบาลเข้ามาเกี่ยวข้องมากที่สุด เนื่องจากผลผลิตทางการเกษตร นั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยทางธรรมชาติ ได้แก่ น้ำ แสงแดด อุณหภูมิ เป็นต้น ทำให้ต้องเผชิญกับความเสี่ยงและ ความไม่แน่นอนในด้านผลผลิต หากปีใดการเพาะปลูกได้รับปัจจัยการผลิตอย่างเพียงพอและเหมาะสม ผลผลิตจะได้ผลดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงฤดูกาลเก็บเกี่ยวจะมีปริมาณผลผลิตออกสู่ท้องตลาดพร้อม กันส่งผลให้ราคาสินค้าตกต่ำ โดยทั่วไปรัฐบาลจึงต้องเข้ามาช่วยพยุงราคาไม่ให้ตกต่ำเกินไป เกษตรกร ได้ขายผลผลิตในระดับราคาที่สูงขึ้น จัดเป็นการแทรกแซงราคาสินค้าแบบการประกันราคาขั้นต่ำ มาตรการอย่างหนึ่งที่ประเทศไทยนำมาใช้ คือ โครงการรับจํานําสินค้าเกษตร ปัจจุบันรัฐบาลมี แผนนโยบายที่จะยกเลิกวิธีการดังกล่าว และหันมาใช้วิธีการรับประกันสินค้าเกษตรแทน เนื่องจาก โครงการรับจํานํามีแนวโน้มที่จะใช้ไม่ได้ผล และมีปัญหาเรื้อรังหลายประการ ซึ่งการแทรกแซงราคา

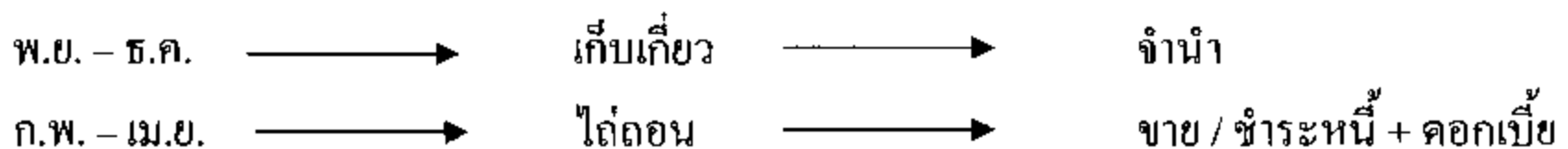
สินค้าของรัฐบาลทั้ง ๒ รูปแบบใช้หลักการเดียวกัน นั่นคือ เป็นการช่วยพยุงราคาหรือการประกันราคาขั้นต่ำ แต่แตกต่างกันตรงวิธีการปฏิบัติ โดยสามารถวิเคราะห์ได้ดังนี้

๑. ระบบการรับจำนำสินค้าเกษตร

๑.๑ หลักการรับจำนำสินค้าเกษตร

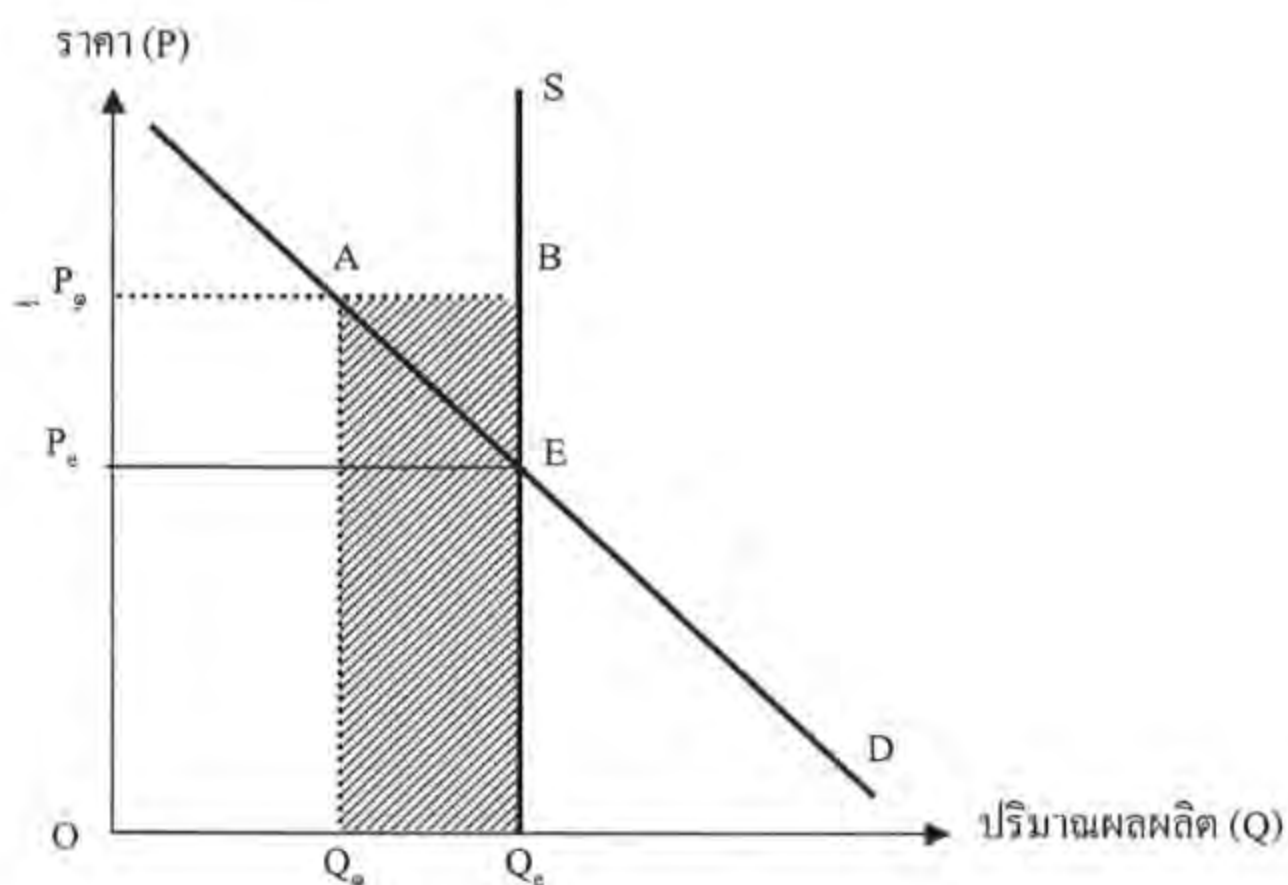
การรับจำนำพืชผลทางการเกษตร มีหลักการเหมือนกับการรับจำนำสิ่งของทั่วไป นั่นคือ เป็นการกู้เงินมาโดยเอาของมอบไว้ ถ้ามีเงินเมื่อไหร่ก็ไปไถ่ถอนคืนมา ส่วนใหญ่ราคารับจำนำที่กำหนดไว้จะมีราคาต่ำกว่ามูลค่าของสินค้า ณ ขณะนั้น วิธีการนี้นำมาปรับใช้กับการรับจำนำสินค้าการเกษตรในประเทศไทย โดยนิยมใช้กับสินค้าที่เก็บรักษาไว้ได้นาน และไม่เน่าเสียง่าย เช่น ข้าวเปลือก ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลัง เป็นต้น ในที่นี้ขอยกตัวอย่างกรณีของข้าวเปลือก กล่าวคือ ในช่วงฤดูการเก็บเกี่ยวที่มีผลผลิตออกสู่ท้องตลาดพร้อมกันเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้ราคาตกต่ำ ینگเกษตรกรนำข้าวออกมาขาย ปริมาณสินค้าก็มากขึ้น ราคาที่ยิ่งต่ำลงเรื่อย ๆ ซึ่งเป็นไปตามกฎของอุปสงค์และอุปทาน รัฐบาลได้เข้ามาช่วยเหลือเกษตรกร โดยดำเนินโครงการรับจำนำข้าวเปลือก ปกติแล้วในช่วงที่ผลผลิตมีราคาต่ำเกษตรกรควรเก็บข้าวเปลือกไว้เพื่อรอขายในช่วงที่ผลผลิตเริ่มลดลงจะทำให้ได้ราคาที่สูงขึ้น แต่อย่างไรก็ตามหากเกษตรกรรายใดที่มีความจำเป็นต้องใช้เงินไม่สามารถที่จะเก็บสินค้าเพื่อรอให้ราคาปรับเพิ่มขึ้นได้ สามารถนำข้าวเปลือกมาจำนำไว้กับรัฐก่อน เมื่อข้าวมีราคาที่สูงขึ้นก็นำเงินมาไถ่ถอนข้าวเปลือกเพื่อนำไปจำหน่าย พร้อมชำระดอกเบี้ยให้แก่รัฐ ซึ่งคิดดอกเบี้ยในอัตราที่ต่ำเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร แต่หากไม่มาไถ่ถอนในเวลาที่กำหนดข้าวเปลือกที่นำมาจำนำก็จะตกเป็นของรัฐบาล ลักษณะดังกล่าวเป็นรูปแบบหนึ่งของการให้เงินกู้ ซึ่งเรียกว่า “การให้กู้เพื่อเก็บรักษาพืชผล (Storage Loan)”

โดยปกติแล้วราคาข้าวเปลือกจะตกต่ำที่สุดในช่วงการเก็บเกี่ยวผลผลิต เช่น ข้าวนาปีจะมีราคาต่ำสุดในช่วงพฤศจิกายนถึงเดือนธันวาคม หลังจากนั้นราคาจะปรับตัวเพิ่มขึ้นตามผลผลิตที่เริ่มลดลงคือในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนเมษายน และจะเริ่มปรับตัวสูงขึ้นอีกครั้งในช่วงเดือนสิงหาคมถึงเดือนกันยายนหลังนาปรังเก็บเกี่ยว ดังนั้นเกษตรกรจะนำข้าวมาจำนำในช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนธันวาคม และขายข้าวในช่วงที่มีราคาสูงคือช่วงเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนเมษายน เพื่อนำเงินไปชำระหนี้พร้อมดอกเบี้ย ดังนั้นตามหลักการแล้วราคารับจำนำจึงควรจะต่ำกว่าราคาตลาด เพราะหากราคารับจำนำสูงกว่าราคาตลาดแล้วเกษตรกรก็ไม่จำเป็นต้องมาไถ่ถอน สามารถปล่อยให้หลุดจำนำไปได้

การรับจํานาสินค้าเกษตรของรัฐบาลที่ผ่านมา สามารถใช้ทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์มาอธิบายได้ว่าเป็นการแทรกแซงราคาในรูปแบบของการประกันราคาขั้นต่ำ ซึ่งเทียบเคียงได้กับ “มาตรการรับซื้อผลผลิตอุปทานส่วนเกิน”

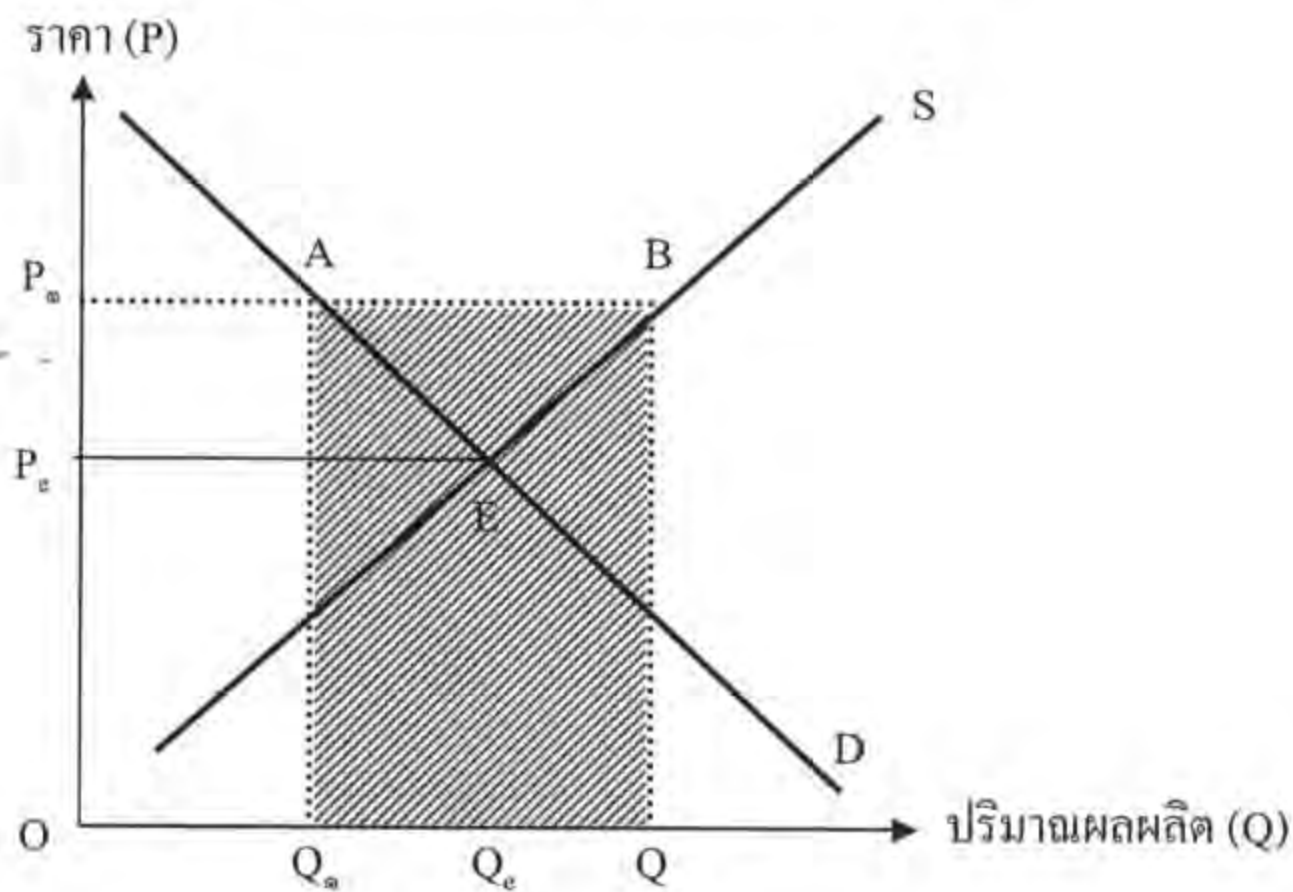
ทฤษฎีดังกล่าวอธิบายได้ว่า กรณีที่ ๑ เส้นอุปทาน (S) แบบ *Perfectly Inelastic* ที่มีความยืดหยุ่นน้อย นั่นคือเป็นเส้นที่ตั้งฉากกับแกนนอน อธิบายได้ว่าไม่ว่าราคาจะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร จะไม่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของปริมาณ เช่น ข้าว นั่นคือ ปริมาณผลผลิตคงที่ ตามรูปที่ ๑ D และ S คือเส้นอุปสงค์และอุปทานของข้าวเปลือกในตลาดภายในประเทศ เส้นอุปสงค์ (D) ตัดกับ เส้นอุปทาน (S) ณ จุด E กลไกตลาดในระบบการค้าเสรีจะทำให้เกิดระดับราคาและปริมาณดุลยภาพ คือ OP_e และ OQ_e ตามลำดับ ถ้าหาก ณ ราคา P_c เป็นราคาที่ต่ำเกินไป รัฐบาลต้องการยกระดับรายได้ของเกษตรกรให้สูงขึ้น รัฐบาลจะกำหนดราคาขั้นต่ำของผลผลิตให้สูงกว่าราคาตลาดหรือราคาดุลยภาพ สมมติประกาศราคาขั้นต่ำ (ราคารับจํานา) เท่ากับ OP_c ผู้ซื้อจะรับซื้อผลผลิตในปริมาณน้อยกว่าปริมาณดุลยภาพ คือ OQ_c ทำให้มีผลผลิตส่วนหนึ่งที่ขายไม่ได้เท่ากับ Q_cQ_e เรียกว่า **อุปทานส่วนเกิน (Excess Supply)** ในระบบเศรษฐกิจเสรีรัฐบาลสามารถกำหนดราคาซื้อขายได้ แต่ไม่สามารถบังคับให้พ่อค้า/โรงสี ซื้อตามปริมาณที่ต้องการขายได้ ดังนั้นจึงเกิดอุปทานส่วนเกิน (Excess Supply) ขึ้น รัฐบาลจึงต้องเป็นผู้กำจัดอุปทานส่วนเกินนี้เองโดยใช้มาตรการเสริมรับซื้ออุปทานส่วนเกิน ในการรับซื้ออุปทานส่วนเกินดังกล่าวรัฐบาลจะใช้งบประมาณทั้งสิ้นเท่ากับ ABQ_cQ_e (ส่วนที่แรเงา) รายละเอียดแสดงได้ดังรูปที่ ๑ จากรูปปริมาณผลผลิต OQ_c คือ ปริมาณผลผลิตที่เกษตรกรได้ซื้อขายเป็นไปตามกลไกตลาดกับพ่อค้าหรือโรงสี ส่วน Q_cQ_e คือ ปริมาณผลผลิตที่รัฐบาลได้รับจํานาไว้ และไม่มีกรรมาไถ่ถอน นั่นเอง ในกรณีนี้ รัฐบาลจึงต้องมีงบประมาณที่เพียงพอสำหรับซื้ออุปทานส่วนเกินดังกล่าว และงบประมาณสำหรับการเก็บรักษาสินค้าที่รับซื้อไว้ด้วย

รูปที่ ๑ แสดงการประกันราคาขั้นต่ำโดยรับซื้ออุปทานส่วนเกิน กรณีเส้นอุปทานเป็น Perfectly Inelastic

การกำหนดราคาประกัน หรือราคารับจํานำให้สูงกว่าราคาตลาดนั้นจูงใจให้เกษตรกรทำการเพาะปลูกเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ผลผลิตเพิ่มขึ้นทุกปี รัฐบาลจึงต้องเข้าไปรับซื้ออุปทานส่วนเกินมากขึ้นเรื่อย ๆ

ในกรณีดังกล่าวจะเกิดกรณีที่ ๒ เส้นอุปทานจะมีความยืดหยุ่นมาก เรียกว่า เส้นอุปทานแบบ Elastic หมายความว่า อัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณมีมากกว่าการเปลี่ยนแปลงของราคา นั่นคือเมื่อราคาปรับตัวเพิ่มขึ้น ปริมาณผลผลิตก็จะเพิ่มขึ้นตาม ดังนั้นเมื่ออุปทานมีความยืดหยุ่นมากรัฐจึงต้องใช้งบประมาณในการเข้าไปซื้ออุปทานส่วนเกินเพิ่มมากขึ้น นั่นคือ งบประมาณที่รัฐต้องใช้จะเท่ากับ ABQ_0Q_e รายละเอียดแสดงได้ดังรูปที่ ๒ ซึ่งกรณีนี้เกิดขึ้นกับสถานการณ์ในปัจจุบันที่รัฐบาลต้องใช้งบประมาณที่เพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ เพื่อรองรับกับปริมาณผลผลิตที่เพิ่มมากขึ้น

รูปที่ ๒ แสดงการประกันราคาขั้นต่ำโดยรับซื้ออุปทานส่วนเกิน กรณีเส้นอุปทานเป็น elastic

๑.๒ ความเป็นมาของการรับจํานำสินค้าเกษตรของไทย

นโยบายการแทรกแซงราคาสินค้าเกษตรในรูปแบบของโครงการรับจํานำของไทยเริ่มมาตั้งแต่ปีการเพาะปลูก ๒๕๒๔/๒๕ ซึ่งเป็นช่วงที่ราคาข้าวในประเทศค่อนข้างตกต่ำ รัฐบาลต้องช่วยเหลือชาวนาที่ประสบปัญหาหาราคาข้าวตกต่ำจากภาวะข้าวล้นตลาดในช่วงฤดูการเก็บเกี่ยวที่มีผลผลิตออกสู่ตลาดพร้อมกัน โดยดำเนินโครงการรับจํานำ ซึ่งเป็นมาตรการเสริมเพื่อชะลอปริมาณข้าวเปลือกที่ออกสู่ตลาด วิธีการคือให้ชาวนานำข้าวเปลือกมาจํานำไว้กับรัฐบาลในช่วงฤดูการเก็บเกี่ยวที่มีผลผลิตออกสู่ตลาด

พร้อม ๆ กันเป็นจำนวนมาก จนเมื่อข้าวในตลาดมีราคาสูงขึ้นก็ค่อนนำเงินมาไถ่ถอนข้าวเปลือกออกไป เพื่อนำไปขาย พร้อมจ่ายดอกเบี้ยให้แก่รัฐบาล ซึ่งคิดดอกเบี้ยในอัตราที่ต่ำเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร แต่หากไม่มาไถ่ถอนในเวลาที่กำหนดข้าวเปลือกที่นำมาจำนำก็จะตกเป็นของรัฐซึ่งจะนำออกจำหน่ายต่อไป

ถึงแม้ว่านโยบายข้างต้นจะสามารถช่วยเหลือแก้ปัญหาในเรื่องรายได้ของเกษตรกรได้ส่วนหนึ่ง แต่อย่างไรก็ตามได้สร้างปัญหาและผลกระทบต่อตลาดข้าวไทยมาโดยตลอด จนกลายเป็นปัญหาที่เรื้อรังของประเทศในระยะยาว สาเหตุเกิดจากการใช้วิธีการรับจำนำที่ผิดไปจากหลักการและเจตนารมณ์เดิม

นับตั้งแต่ปี ๒๕๔๓ เป็นต้นมา โครงการรับจำนำถูกปรับเปลี่ยนจากเดิมที่เป็นมาตรการเสริมเพื่อชะลอปริมาณข้าวเปลือกที่ออกสู่ตลาดและรักษาระดับราคาเท่านั้น ถูกปรับเปลี่ยนกลายเป็นการแทรกแซงกลไกตลาดโดยขยายโครงการให้ใหญ่ขึ้น และกำหนดราคารับจำนำให้สูงกว่าราคาตลาด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปี ๒๕๔๗/๔๘ โครงการนี้ได้รับจำนำข้าวเปลือกในราคาที่สูงกว่าราคาตลาดมาก ถึงร้อยละ ๒๐-๓๐ กล่าวคือ ในปี ๒๕๔๖/๔๗ ราคาข้าวเปลือกหอมมะลิ ๗,๐๐๐ บาทต่อตัน รัฐบาลมีการปรับราคารับจำนำเพิ่มขึ้นสูงถึง ๑๐,๐๐๐ บาทต่อตัน ราคาข้าวเพิ่มขึ้นถึง ๓,๐๐๐ บาทต่อตัน ซึ่งสูงกว่าราคารับจำนำในปีที่ผ่านมาราคาที่สูงเช่นนี้ส่งผลให้ชาวนานำข้าวมาเข้าโครงการมากเป็นประวัติการณ์ กล่าวคือ จากปริมาณ ๒.๕๔ ล้านตันในปี ๒๕๔๖/๔๗ เพิ่มขึ้นเป็น ๘.๖๕ ล้านตันในปี ๒๕๔๗/๔๘ ทำให้ภาครัฐมีภาระด้านต้นทุนการรับจำนำ การบริหารจัดการ และการตรวจสอบเพิ่มขึ้น

การกำหนดให้ราคารับจำนำที่สูงกว่าราคาข้าวในท้องตลาดทำให้ชาวนาส่วนใหญ่ที่นำข้าวมาเข้าร่วมโครงการไม่มาไถ่ถอนข้าวออกไป เป็นการสร้างภาระให้กับรัฐบาลเป็นข้าวคงเหลือในคลังของรัฐบาลซึ่งแต่ละปีมีจำนวนเพิ่มขึ้น จากสถิติพบว่าในปี ๒๕๔๖/๔๗ ปริมาณข้าวเปลือกในคลังของรัฐบาลมีจำนวน ๑.๘๑ ล้านตัน เพิ่มขึ้นเป็น ๘.๐๖ ล้านตันในปี ๒๕๔๗/๔๘ หลังจากนั้นเป็นต้นมา โครงการรับจำนำสินค้าเกษตรก็เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากเป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหาราคาคต่ำที่เกษตรกรพึงพอใจ นอกจากนี้ผลประโยชน์จากการดำเนินโครงการยังเป็นแรงจูงใจให้รัฐบาลทุกยุคทุกสมัยต้องดำเนินการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกำหนดราคารับจำนำสูง และปริมาณการรับจำนำ (Quota) ที่เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ เพื่อหวังผลประโยชน์ทางการเมือง

๑.๓ ผลกระทบจากโครงการรับจำนำ

๑.๓.๑ ข้อดี

- เป็นวิธีที่ใช้แก้ปัญหาได้รวดเร็วที่สุด เมื่อเทียบกับวิธีการอื่น ๆ เช่น การส่งเสริมให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนการปลูกพืชชนิดอื่น การส่งเสริมให้พัฒนาคุณภาพผลผลิต เป็นต้น
- เป็นวิธีที่เกษตรกรส่วนใหญ่มีความพึงพอใจ

๑.๓.๒ ข้อเสีย

- โครงการรับจำนำที่ผ่านมาทำให้กลไกตลาดถูกบิดเบือน สาเหตุเกิดจากการที่รัฐบาลกำหนดราคารับจำนำที่สูงเกินไปโดยไม่คำนึงถึงราคาตามกลไกตลาด ทำให้เกษตรกรมุ่งที่จะเข้าร่วม

โครงการฯ แต่เพียงอย่างเดียว โดยไม่มีการซื้อขายปกติตามกลไกตลาด นอกจากนี้เมื่อจำหน่ายแล้วไม่มีการไถ่ถอน เนื่องจากราคารับจำหน่ายที่ได้สูงกว่าราคาตลาดอยู่แล้วจึงไม่จำเป็นต้องมาไถ่ถอน **ผู้ประกอบการ** เช่น โรงสี ผู้ค้า ก็มีรายได้จากการเข้าร่วมโครงการจึงมุ่งที่จะเข้าร่วมโครงการรับจำหน่ายเพียงอย่างเดียว โดยไม่ทำการซื้อขายตามปกติ สาเหตุส่วนหนึ่งเกิดจากการที่ไม่สามารถแข่งขันราคาของรัฐได้ ส่วนต่างระหว่างราคาข้าวรับจำหน่ายกับราคาตลาดก่อให้เกิดผลประโยชน์กับผู้ประกอบการหรือโรงสี สร้างปัญหาการทุจริตในรูปแบบของการสวมสิทธิ์เกษตรกรเพื่อมาเข้าร่วมโครงการฯ การเวียนเทียนข้าว และปัญหาอื่น ๆ อีกมากมาย ปริมาณผลผลิตที่รัฐบาลรับไว้ในโครงการที่เพิ่มขึ้นนี้ทำให้รัฐบาลกลายเป็นผู้ค้าข้าวรายใหญ่ของประเทศเนื่องจากมีข้าวอยู่ในความครอบครองเป็นจำนวนมาก ผู้ส่งออกที่แต่เดิมเคยรับซื้อข้าวจากโรงสี มีการแข่งขันกันด้านราคา เมื่อเห็นว่ารัฐบาลมีสต็อกข้าวเป็นจำนวนมากก็คอยแต่จะประมูลข้าวจากรัฐบาลเพื่อส่งออกแทนที่จะไปซื้อกับโรงสี ส่งผลให้ต้นทุนการส่งออกข้าวของประเทศไทยสูงกว่าประเทศอื่น ความสามารถในการแข่งขันของประเทศลดลง

- เกษตรกรเกิดค่านิยมในการเพาะปลูกเพื่อขายให้แก่โครงการรับจำหน่ายแต่เพียงอย่างเดียว โดยไม่มีการพัฒนาศักยภาพของตนเอง เช่น การปรับปรุงและพัฒนาพันธุ์ข้าว การเพิ่มประสิทธิภาพผลผลิต การลดต้นทุนการผลิต เป็นต้น

- รัฐบาลต้องใช้งบประมาณจำนวนมากในการรับซื้อผลผลิตจากเกษตรกร และงบประมาณในการบริหารจัดการ ได้แก่ ค่าจัดเก็บ ค่าแปรสภาพ ค่าเสื่อมคุณภาพ ค่าใช้จ่ายเพื่อระบายผลผลิต รวมถึงการขาดทุนจากการขายผลผลิต

- ระเบียบขั้นตอนการรับจำหน่ายเปิดโอกาสให้มีการทุจริตคอร์รัปชันในทุกระดับตั้งแต่ข้าราชการระดับล่างไปจนถึงระดับผู้บริหาร นักการเมือง ผู้ประกอบการที่เข้าร่วมโครงการฯ เช่น โรงสี การทุจริตคอร์รัปชันส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปของการสวมสิทธิ์เกษตรกร การปลอมปนข้าว การเวียนเทียนข้าวในโกดัง การนำผลผลิตจากประเทศเพื่อนบ้านมาเข้าร่วมโครงการรับจำหน่ายของไทย ฯลฯ ซึ่งเป็นปัญหาที่พบเกือบทุกโครงการฯ โดยงบประมาณที่สูญเสียชีวิตจากการทุจริตคอร์รัปชันทำให้เกษตรกรไม่ได้ผลประโยชน์อย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกษตรกรรายเล็กที่ไม่มีอำนาจในการต่อรองและจ่ายต่อการถูกหลอกลวง

- ภาวะการค้าโลกที่เปลี่ยนแปลง คือ การเปิดเสรีทางการค้า จะทำให้แต่ละประเทศไม่มีการกีดกันด้านภาษีต่อกัน โดยเฉพาะข้อกำหนดของอาเซียนและ AFTA ที่กำหนดให้ภานำเข้าเป็น ๐ ในปีหน้า หากมีการใช้มาตรการรับจำหน่ายต่อไปจะส่งผลให้สินค้าเกษตรจากประเทศเพื่อนบ้านทะลักเข้ามาร่วมโครงการรับจำหน่ายจำนวนมาก เห็นได้จากที่ผ่านมามีการนำสินค้าเกษตรจากพม่า กัมพูชา และลาวที่มีราคาต่ำกว่าเข้ามาสวมสิทธิ์จำหน่ายกับรัฐบาล

- ระบบการรับจำหน่ายสินค้าเกษตรของไทยถูกต่อต้านจากต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันที่ระบบการค้าเสรีมีความสำคัญมากขึ้น ซึ่งไม่ดีในสายตาของต่างชาติ และมักใช้เป็น

ข้ออ้างในการกีดกันทางการค้า โดยเฉพาะในอนาคตที่ประเทศเริ่มเปิดเสรีทางการค้าต่อกันจึงมีแนวโน้มที่ระบบการรับจำนำจะไม่เป็นที่ยอมรับของนานาประเทศ โดยเฉพาะประเทศที่เป็นคู่ค้าของประเทศไทย

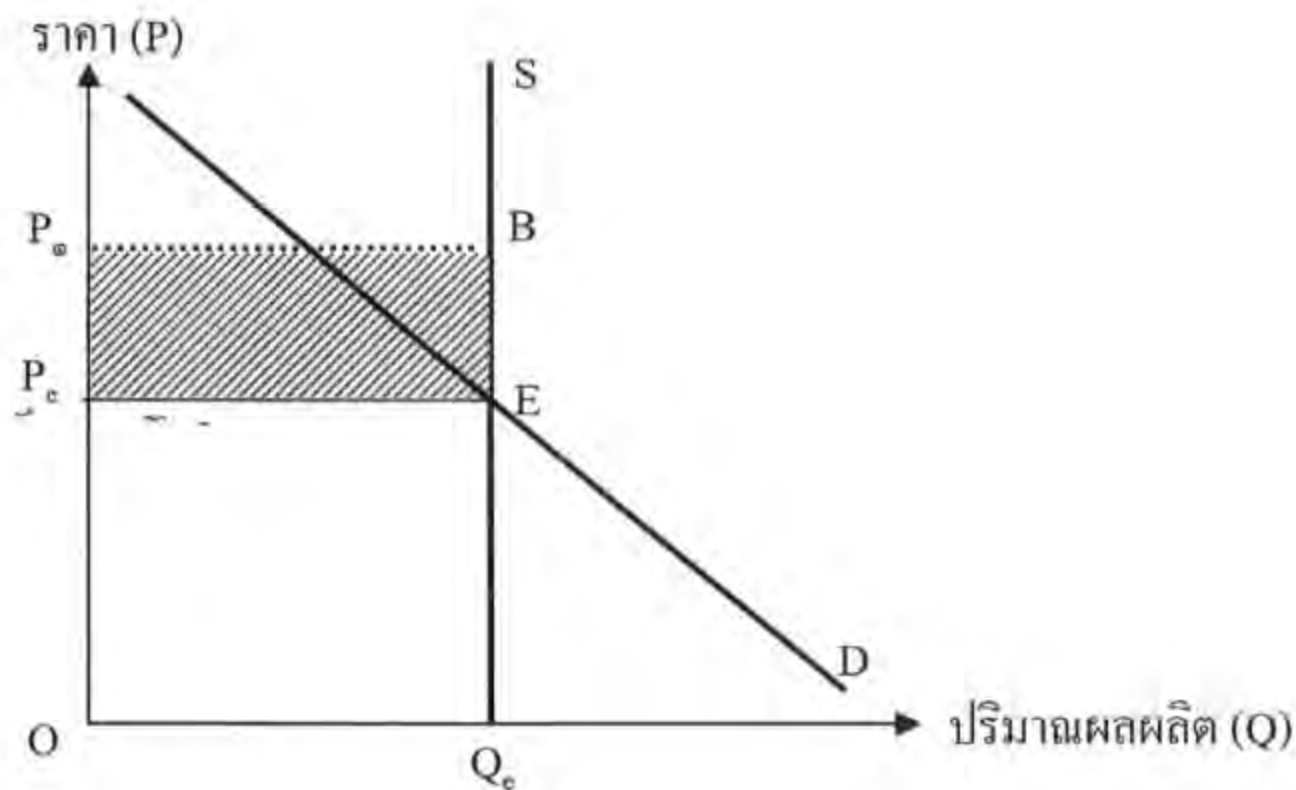
๒. ระบบการรับประกันสินค้าเกษตร

๒.๑ หลักการรับประกันสินค้าเกษตร

ใช้หลักการพยุงราคาหรือประกันราคาเช่นเดียวกัน แต่วิธีการดำเนินงานต่างกัน โดยเป็นการให้เงินโดยตรงกับเกษตรกร เช่น ถ้าราคาซื้อขายข้าวโพดในท้องตลาดอยู่ที่กิโลกรัมละ ๕ บาท เกษตรกรมีต้นทุนการผลิตที่กิโลกรัมละ ๗ บาท รัฐบาลจะเข้าไปช่วยเหลือจ่ายตรงกิโลกรัมละ ๒ บาท เพื่อไม่ให้ขาดทุน แล้วเกษตรกรก็นำผลผลิตไปขายในท้องตลาด ส่วนที่เหลือก็มารับเงินจากรัฐบาลซึ่งจะทำให้เงินถึงมือของเกษตรกรอย่างแท้จริง และไม่เป็นการบิดเบือนราคาตลาดที่จะทำให้กระทบเป็นลูกโซ่ทั้งระบบ นั่นคือ ราคาสินค้าสูงขึ้น ผู้บริโภคซื้อสินค้าในราคาสูง ชิดความสามารถในการแข่งขันลดลง สำหรับรูปแบบของการประกันราคาที่รัฐบาลจะใช้แทนการรับจำนำนั้นใช้แนวทางการประกันราคาขั้นต่ำโดยให้เกษตรกรซื้อประกันความเสี่ยง ขั้นตอนคือ เกษตรกรต้องมาขึ้นทะเบียนและทำสัญญาประกันราคาขั้นต่ำในช่วงฤดูกาลเพาะปลูกกับ ธ.ก.ส. เมื่อถึงกำหนดระยะเวลาประกัน หลังจากนั้นก็ทำการซื้อขายปกติตามราคาตลาด หากราคาขายในตลาดต่ำกว่าราคาประกันเกษตรกรจะได้รับเงินส่วนต่างสำหรับเกณฑ์ในการใช้คำนวณราคาประกันจะพิจารณาจากราคาก่อนฤดูกาลเพาะปลูก ต้นทุนการผลิตของเกษตรกรบวกกำไรที่เกษตรกรสามารถอยู่ได้ เป็นต้น

ระบบการประกันราคาที่รัฐบาลจะนำมาใช้ในการแทรกแซงราคาสินค้าเกษตรแทนระบบการรับจำนำนั้น สามารถใช้ทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์มาอธิบายได้ว่าเป็นการแทรกแซงราคาในรูปแบบของการประกันราคาขั้นต่ำ ซึ่งเทียบเคียงได้กับ “มาตรการการจ่ายเงินอุดหนุนให้เกษตรกร” ทฤษฎีดังกล่าวอธิบายได้ว่า รัฐบาลจะประกาศราคาขั้นต่ำไว้แล้วปล่อยให้มีการซื้อขายตามกลไกราคาในตลาดไปก่อน หลังจากนั้นถ้าเกษตรกรขายได้ราคาต่ำกว่าราคาประกันรัฐบาลก็จะจ่ายเงินอุดหนุนให้ซึ่งเงินอุดหนุนที่ได้ก็จะเท่ากับส่วนต่างของราคาประกันกับราคาตลาด

วิธีการคือ รัฐบาลจะลงทะเบียนเกษตรกรเพื่อสำรวจจำนวนเกษตรกร พื้นที่เพาะปลูก และปริมาณผลผลิตที่คาดว่าจะออกสู่ท้องตลาด หลังจากนั้นจึงกำหนดราคาประกันไว้ จึงทำให้อุปทานสินค้าของระบบประกันราคนั้นจะเป็นเส้นอุปทาน (S) ที่มีความยืดหยุ่นแบบ Perfectly Inelastic นั่นคือเป็นเส้นที่ตั้งฉากกับแกนนอน อธิบายได้ว่าไม่ว่าราคาจะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร จะไม่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของปริมาณผลผลิต เนื่องจากรัฐบาลได้กำหนดเป้าหมายของผลผลิตที่คาดการณ์ไว้แล้ว ความรูปที่ ๓ เส้นอุปทาน (S) ตัดกับเส้นอุปสงค์ (D) ณ จุด E มีการซื้อขายผลผลิตในตลาดที่ราคาดุลยภาพเท่ากับ OP_0 ปริมาณดุลยภาพเท่ากับ OQ_0 ราคาที่รัฐบาลประกันไว้เท่ากับ OP_1 ซึ่งราคาที่เกษตรกรขายได้ OP_1 ต่ำกว่าราคาประกัน OP_0 ดังนั้นเกษตรกรจะได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลจำนวน $P_1 P_0$ ส่วนต่างที่เกิดขึ้นนี้เป็นงบประมาณที่รัฐบาลจะต้องจ่ายให้เกษตรกร ดังนั้นวิธีการนี้รัฐบาลจะต้องใช้งบประมาณเท่ากับ $P_1 BEP_1$

รูปที่ ๓ แสดงการประกันราคาขั้นต่ำโดยจ่ายเงินอุดหนุนให้แก่เกษตรกร

๒.๒ ผลกระทบของระบบประกันราคา

๒.๒.๑ ข้อดี

- มีขั้นตอนที่ไม่ซับซ้อน รัฐบาลไม่ต้องดำเนินการเก็บรักษาสินค้าและแปรรูปผลผลิต สามารถป้องกันการทุจริตได้ส่วนหนึ่ง เกษตรกรได้เงินโดยตรงจากรัฐบาลหากราคาที่ซื้อขายต่ำกว่าราคาประกัน

- กลไกตลาดทำงานเป็นปกติไม่ถูกบิดเบือนเหมือนระบบการรับจำนำ เพราะมีการซื้อขายกันปกติตามราคาตลาด

- เกษตรกรได้รับผลประโยชน์อย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย สามารถแก้ไขปัญหาการแทรกแซงจากภาคการเมืองได้เป็นอย่างดี

- เป็นแนวทางการสนับสนุนด้านราคาที่ไม่ขัดต่อกฎขององค์การค้าโลก (WTO) เพราะไม่ใช่การอุดหนุนการส่งออก แต่เป็นเพียงการดูแลและพยุงราคาสินค้าเกษตรภายในประเทศ

๒.๒.๒ ข้อเสีย

- หากราคาตลาดต่ำกว่าราคาประกันมาก รัฐบาลต้องใช้งบประมาณมากจำนวนในการชดเชยส่วนต่างราคานี้

- ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันยังสามารถเกิดขึ้นได้เหมือนการรับจำนำ หากไม่มีการตรวจสอบควบคุมที่รัดกุม โดยเฉพาะในส่วนของการลงทะเบียนเกษตรกร ที่อาจมีการสวมสิทธิ์ได้ ซึ่งหากรัฐบาลมีระบบการตรวจสอบที่รัดกุมก็อาจสามารถป้องกันปัญหาการทุจริตได้ส่วนหนึ่ง

- หากผู้รับซื้อหรือผู้ค้ามีการสมยอมหรือฮั้วราคารับซื้อในราคาต่ำกว่าราคาประกันก็อาจทำให้กลไกตลาดบิดเบือนได้เช่นเดียวกัน เช่น กรณีที่หากโรงสีสมยอมกันรับซื้อข้าวในราคาต่ำ รัฐบาลก็ต้องชดเชยทั้งหมด ซึ่งไม่เป็นไปตามหลักการและเจตนารมณ์ของระบบประกันราคานี้

- อาจได้รับการต่อต้านจากเกษตรกร เนื่องจาก เกษตรกรส่วนใหญ่คุ้นเคยและมีความพึงพอใจกับระบบการรับจำนำอยู่แล้ว เมื่อมีการปรับเปลี่ยนวิธีการแบบนี้อาจเกิดความสับสน ซึ่งรัฐบาลต้องเร่งสร้างความเข้าใจและให้ความรู้แก่เกษตรกรให้มากขึ้น

๓. การเปรียบเทียบโครงการการรับจำนำกับระบบประกันราคาสินค้าเกษตร

จากที่กล่าวมาข้างต้น แสดงให้เห็นว่าการแทรกแซงราคาสินค้าเกษตรของรัฐบาลทั้ง ๒ แบบ มีลักษณะที่เหมือนกัน โดยเป็นการพยุงราคาหรือประกันราคาขั้นต่ำให้แก่เกษตรกร เพื่อช่วยให้มีรายได้ที่เพิ่มขึ้น กล่าวคือ มีการกำหนดราคาขั้นต่ำไว้ โดยราคาที่กำหนดไว้นั้นก็ต่างสูงกว่าราคาตลาดเหมือนกัน ทั้งสองแบบ

สิ่งที่ต่างกันอยู่ตรงวิธีดำเนินการ นั่นคือ โครงการรับจำนำจะใช้การจำนำสินค้าไว้กับรัฐบาล และไถ่ถอนคืนไปเมื่อถึงเวลาการไถ่ถอน ในส่วนที่ไม่ได้ไถ่ถอนไปก็ถือว่ารัฐบาลรับซื้อสินค้านั้นไป โดยปริยายตามราคาที่กำหนดไว้ สำหรับการประกันราคาสินค้านั้นรัฐบาลไม่ต้องเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับสินค้าเพียงแต่จ่ายเงินชดเชยในส่วนต่างระหว่างราคาประกันกับราคาตลาดเท่านั้น ดังนั้น เมื่อมีหลักการที่เหมือนกันทำให้ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากทั้งสองระบบไม่แตกต่างกันเลย กล่าวคือ ผู้ซื้อสินค้าเกษตรมีรายจ่ายเพื่อซื้อสินค้าที่เท่ากัน ผู้ขายสินค้าเกษตรหรือเกษตรกรก็จะได้รับรายได้จากการขายสินค้าที่เท่ากัน ส่วนรัฐบาลก็มีการใช้งบประมาณในการแทรกแซงราคาที่เท่ากันทั้ง ๒ ระบบ แต่ต่างกันในเรื่องค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการ ได้แก่ ค่าจัดเก็บ ค่าแปรสภาพ ค่าเสื่อมคุณภาพ ค่าใช้จ่ายเพื่อระบายผลผลิต รวมถึงการขาดทุนจากการขายผลผลิตแล้ว ดังนั้น โครงการรับจำนำจะมีภาระค่าใช้จ่ายที่ตามมาและภาระรับความเสี่ยงที่มากกว่าโครงการประกันราคา รายละเอียดแสดงได้ดังรูปที่ ๔

อย่างไรก็ตาม จากการวิเคราะห์ข้อดีข้อเสียของทั้ง ๒ แบบข้างต้นแล้วพบว่า โครงการรับจำนำมีปัญหามากกว่าระบบประกันราคา โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาของงบประมาณที่ใช้ และเรื่องการทุจริต ส่วนระบบการประกันราคานั้นหากมีราคาตลาดที่ต่ำกว่าราคาประกันอยู่มาก ก็จะเป็นภาระด้านงบประมาณแก่รัฐบาลอยู่มากเช่นเดียวกับการรับจำนำ ส่วนปัญหาการทุจริตนั้นหากไม่มีการตรวจสอบที่รัดกุมเข้มงวดแล้ว โอกาสที่จะมีการทุจริตก็สามารถเกิดขึ้นได้เช่นเดียวกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในขั้นตอนของการลงทะเบียนเกษตรกร และการซื้อขายตามกลไกตลาด ซึ่งหากปล่อยให้มีการฮั้วราคากันรับซื้อในราคาที่ต่ำ ปัญหาเหล่านี้ก็อาจเกิดขึ้นได้เช่นเดียวกับวิธีการรับจำนำ

การใช้นโยบายการแทรกแซงราคาของรัฐบาลไม่ว่าจะเป็นารรับจำนำที่ดำเนินการมาแล้วระยะเวลาหนึ่ง หรือการประกันราคาที่จะนำมาใช้ในอนาคตนั้นให้ผลที่ไม่แตกต่างกันมากนัก และสามารถเกิดปัญหาติดตามได้เช่นเดียวกัน หากรัฐบาลไม่มีการตรวจสอบและควบคุมดูแลที่ดี และที่สำคัญที่สุดหากมีผลประโยชน์ทางการเมืองเข้ามาเกี่ยวข้องด้วยแล้ว ไม่ว่าจะเป็วิธีการใดก็ย่อมมีปัญหาได้เหมือน ๆ กัน

จากบทความข้างต้นสามารถ วิเคราะห์สรุปข้อดีและข้อเสียของโครงการประกันราคาข้าว คือ

จากมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๒ ที่ให้มีการปรับเปลี่ยนการใช้ระบบรับจำนำข้าวมาเป็นระบบการประกันราคาข้าวในฤดูกาลผลิตปี ๒๕๕๒/๕๓ ตามหลักการที่คณะกรรมการนโยบายข้าวแห่งชาติ (กขช.) เห็นชอบเมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๒

ข้อดี

๑. ขั้นตอนการเข้าโครงการของเกษตรกรไม่ซับซ้อน
๒. ลดปัญหาการบริหาร และกระบวนการที่ไม่โปร่งใสของการจำนำข้าว ได้แก่ การเวียนเทียนข้าว สต็อกลม ค่าใช้จ่ายในการสีข้าว การเก็บรักษาข้าวเกินจริง
๓. ลดความเสี่ยงของการทุจริตในขั้นตอนการดำเนินงาน
๔. ลดภาระค่าใช้จ่ายของรัฐบาลลดลง ในการเก็บรักษาสต็อกข้าว การตรวจสอบความถูกต้องของข้าวในสต็อก การควบคุมและกำหนดนโยบายการระบายสต็อกข้าว
๕. รัฐบาลไม่ต้องดำเนินการเก็บรักษาสินค้าและแปรรูปผลผลิตภัณฑ์
๖. ผู้ส่งออกข้าวได้รับประโยชน์ เนื่องจากข้าวไม่เข้าไปอยู่ในสต็อกของรัฐบาล ไม่ต้องเผชิญปัญหาไม่มีข้าวเพียงพอในการส่งออก
๗. ลดการลักลอบการนำเข้าข้าวจากประเทศเพื่อนบ้าน
๘. ราคาข้าวจะเป็นไปตามกลไกราคาตลาด
๙. ประเทศคู่ค้าข้าวของไทย จะไม่สามารถใช้สต็อกข้าวของรัฐบาลมาเป็นข้อต่อรองในการลดราคาข้าวของไทย
๑๐. เงินถึงมือเกษตรกรอย่างแท้จริง และไม่เป็นการบิดเบือนราคาตลาด

ข้อเสีย

๑. ราคาข้าวในประเทศมีแนวโน้มผันผวนมากกว่าการใช้มาตรการรับจำนำเนื่องจากข้าวอยู่ในตลาด
๒. ชาวนาที่ได้รับประกันราคาต้องเป็นชาวนาที่ขึ้นทะเบียนเท่านั้น ส่วนกลุ่มชาวนาที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียนอาจจะมีปัญหาถ้าราคาข้าวตกต่ำ
 ๑. หากราคาข้าวในตลาดต่ำกว่าราคาประกันมากรัฐบาลต้องใช้งบประมาณจำนวนมากในการชดเชยส่วนต่าง
 ๔. หากมีการทุจริตราคาข้าวระหว่างโรงสีกับเกษตรกร ซึ่งซื้อขายกันในราคาที่ต่ำกว่าประกัน รัฐบาลก็ต้องชดเชยทั้งหมด
 ๕. อาจมีการต่อต้านจากเกษตรกร เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่คุ้นเคยกับระบบการรับจำนำข้าว
 ๖. อาจจะทำให้เกิดเหตุการณ์ข้าวล้นตลาด เนื่องจากเกษตรกร ไม่ต้องรับความเสี่ยงในเรื่องราคา ซึ่งจะส่งผลให้ราคาข้าวตกต่ำลงเป็นอย่างมาก

สำนักวิชาการ ให้การบริการทางวิชาการ

๑. ณ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนประดิพัทธ์ ให้บริการในวันและเวลาราชการ
 - กลุ่มงานบริการวิชาการ ๑ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๗๒ โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๕๘-๕๙
 - ด้านการเมืองการปกครอง ความมั่นคง การทหาร การยุติธรรม กฎหมายระหว่างประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ อนุญาโตตุลาการ ทรัพย์สินทางปัญญา
 - กลุ่มงานบริการวิชาการ ๒ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๗๑ โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๕๘-๕๙
 - ด้านเศรษฐกิจ พาณิชยกรรม การเงิน การคลัง การธนาคาร การลงทุน งบประมาณ ประกันภัย อุตสาหกรรม คมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร การเกษตรและสหกรณ์
 - กลุ่มงานบริการวิชาการ ๓ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๗๐ โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๕๘-๕๙
 - ด้านสังคม การศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม แรงงานและสวัสดิการสังคม เด็ก สตรี การสาธารณสุข การท่องเที่ยว การกีฬา วิทยาศาสตร์ สิ่งแวดล้อม การพลังงาน
๒. ณ จุดบริการสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ (E-knowledge Services) อาคารรัฐสภา ๑ ชั้น ๓ ให้บริการในวันและเวลาราชการ สำหรับวันประชุมสภาผู้แทนราษฎรให้บริการถึงเวลา ๑๙.๓๐ น. โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๘๗๗ โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๑๘๗๘

พิมพ์ที่สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ออกแบบปกโดย น.ส.รติมา ศารทะประกา